MĚSTO

KRÁLOVSKÉ VINOHRADY.

Sestavil

JULIUS JANEČEK,
městský official na Král. Vinohradech.

S vyobrazeními a plánkem.

Na Král. Vinohradech.
Nákladem spisovatelovým. — Tiskem B. Grunda a V. Svatoně.
1895.

Četné dotazy nejen z českých měst, ale i z ciziny, týkající se různých opatření v Královských Vinohradech, městě to, jež vyhovujíc nejpřísnějším požadavkům moderního zařízení, za dobu krátkou povzneslo se mezi nejpřednější veleobce české, přiměly mne k vydání tohoto spisku.

Účelem jeho jest podati stručný náčrtek, co píle a svornosť občanská za dobu poměrně krátkou vykonala; počínaje od dat historických, věnuji hlavní pozornosť době nejnovější.

Dějinná část sestavena dílem dle spisů úřadních, dílem dle historických statí Janem Šlechtou-Křivoklátským snesených. Ku zdělání statí ostatních byly mi pomůckou hlavně spisy úřadní, částečně i publikace statistické komisse král. hlav. města Prahy a spojených obcí.

Při tomto pokusu vyobraziti vývoj a nynější stav města Král. Vinohradů byl mi zvlášť nápomocen ředitel městských úřadů p. Josef Kanda, jenž jsa sám z prvních spolupracovníků o vývoj obce zasloužilých, udělil mi nejedno vzácné poučení. Nemalou měrou přispěl mi též městský tajemník p. JUDr. Frt. Fuksa nejen odbornickou radou, ale i ochotným napsáním některých statí. Oběma jmenovaným pánům vzdávám tímto za nevšední ochotu díky nejvřelejší.

K lepšímu znázornění výstavnosti obce, zvláště pak budov veřejných, opatřena jest knížka obrázky dle fotografií, které z největší části ředitelem obecné školy panem Ed. Petrákem zvláště k tomu cíli byly s ochotou a zálibou zhotoveny.

Na konec pokládám za milou povinnosť, obzvláštní díky vysloviti slavné městské radě, kteráž tento malý podnik můj již pouze se vzhledem na jeho účel uvítala s přízní a svěřujíc provedení jeho mé činnosti, usnesla se podniku tomu věnovati podporu, bez kteréž by mi vydání tohoto spisku nebylo možno.

Na Král. Vinohradech, v měsíci červnu 1895.

Jul. Janeček.

Městská radnice na Purkyňově náměstí.

Část I.

Poloha, dějiny a vývoj města.

Město Královské Vinohrady rozprostírá se na planině, která zvedá se na pravém břehu vltavském na jihovýchod od Prahy 60—80 *m* nad hladinou vltavskou. Planina tato sklání se k údolí potoka Botiče k Nuslím a Vršovicům.

Na severu a západě sousedí město s Prahou (Novým Městem), na severovýchodě se Žižkovem, na jihu s Nuslemi, na jihovýchodě s Vršovicemi, na východě rozkládají se Vinohrady až k obci Strašnické, majíce na této straně dosud rozsáhlá prostranství nezastavených polních ploch.

S Prahou a městysem Vršovicemi hraničí bezprostředně zastavenou plochou, takže z Václavského náměstí, z ulice Žitné neb z ulic založených na bývalých fortifikačních pozemcích u někdejší Slepé brány vejdeme do Král. Vinohradů ani nepozorujíce, že se nalézáme v nejmladším městě českém, které lidnatostí svou je čtvrtým městem v království. Jdouce třídou Palackého aneb Barákovou octneme se v městysi Vršovicích, takže již dnes Praha, Vinohrady i Vršovice tvoří ve skutečnosti jediný celek. Mezi Vinohrady a Nuslemi není dosud spojení tak těsného, ježto pod Nuselskými schody vedle erarní silnice Táborské (Nuselské) vybývá nezastavená prostora, na jejímž obvodu nalézá se sice na hranicích nuselských několik usedlostí vinohradských, která však přece působí v nás dojem, že přicházíme do osady nové.

Ježto však i v těchto místech počíná se rozvinovati ruch stavební, nebude asi dlouho trvati, že budou Vinohrady i s Nuslemi těsně souviseti. Známý pivovar nuselský nalézá se již nyní částečně na půdě obou obcí, jsa rozdělen veřejnou cestou, jejíž středem jde hranice obou obcí.

Rozhraní mezi Prahou tvoří Sadová silnice, jež jde mezi městským sadem pražským a nádražím dráhy císaře Františka Josefa, které nalézá se zcela v obvodu vinohradském. Další hranicí jsou ulice Skretova a sady Čelakovského, odtud pak ulice Táborská až po Vávrovu a ulice Puchmajerova. Ulice Táborská a Puchmajerova jsou společné; domy po straně levé jsou na území vinohradském, na straně pravé patří ku Praze.

S Vršovicemi mají Vinohrady společnou ulici Barákovu a částečně ulici Jablonského a třídu Palackého.

Původ svůj vzaly Královské Vinohrady v době, kdy položeny základy k Novému Městu pražskému, za blahého panování Karla IV., v době v dějinách vlasti naší nejkrásnější.

Panovník tento, maje pilnou péči o všestranné povznesení milého mu národa českého a zvelebuje blahobyt obecný, kázal přivézti i révu z dalných krajin, najmě ušlechtilou révu burgundskou. Z rozkazu jeho byla réva na mnoha místech sázena; v okolí Prahy nařídil pěstovati révu až na 3 míle. Stalo se tak asi r. 1356. Vinice kolem Prahy položené měly od r. 1358 zvláštní zřízení, které jim poskytovalo mnohých výhod, jako osvobození od daní, ano, v mnohých případech byla jim dána ku ochraně révy i vlastní právomocnost.

Dozor nad právy a výsadami vinohradů — Hor Viničných — vedl představený zvaný perkmistr. Byl volen každého roku ze sboru obecních starších Starého Města pražského, jemuž úřad hor (Weinbergmeisteramt) byl podřízen. Od roku 1558 dosazován byl perkmistr od králů českých.

Avšak během času měnilo se zřízení toto a vzalo docela za své spolu i s výhodami vinohradům udělenými, což souviselo s tím, že vinice přeměňovaly se v pole

a že hospodářství polní nabylo vrchu nad vinařstvím a štěpařstvím.

Zvláštní jurisdikce hor pominula a přešla na úřad fiskalní, při němž zůstala až do r. 1848*) V roce tomto ztratila obec i poslední zbytky starých výsad, totiž vlastní úřad a osvobození od ubytování vojska.

Osada Hor Viničných záležela z porůznu ležících vinic a dvorů v okolí pražském.

Pozemky, které náležely dvorní komoře pod politickou správou úřadu hor viničných v Praze, ležely větším dílem před Novou, Koňskou, Žitnou a Újezdskou branou, položeny byly přes Pankrác, prostíraly se až k Vyšehradu, Vysočanům a Kobylisům, dále před branou Špitálskou, k Šárkám, před branou Karlovarskou a k Dejvicům před branou Říšskou.

Do roku 1843 byly pozemky tyto pojaty v pozemky dominikalní, požívajíce stejných s nimi práv, nevyjímaje ani právo honební, pokud byly ohraženy, až po roku tomto rozprodány jednotlivým držitelům vinic, kteří proměňovali je v pole, luka a zahrady.

Ve výborné jejich půdě dařilo se veškeré obilí, zelenina i stromy ovocné.

Byl to pravý ráj plodnosti v okolí pražském a pro Pražany milé a příjemné útočiště pro občerstvení v době letní.

Roku 1843 uvádějí se na Viničných Horách tyto samoty, z nichž některé tvořily skupiny o 2 až 5 staveních**).

---

*) V knihovním úřadu c. k. okres. soudu vinohradského nalézalo se 54 starožitných »Perkmistrovských kněh hor viničných«, o nichž svolilo ministerstvo spravedlnosti, aby byly předány v uschování obce Pražské.

Knihy tyto záležejí z 27 knih »Libri contractum« z let 1386—1753, 11 knih »Libri sententiarum« z let 1512—1750, 4 knihy »Libri condictionum« z let 1551—1745 a 12 knih »Libri obligationum« z let 1549—1754 a obsahují velice cenný a bohatý materiál pro topografii předměstských obcí pražských, majíce pro dějiny českého vinařství a zvláště vinařství v okolí pražském velikou cenu.

**) Samoty neb stavení již v r. 1785 uváděné označeny jsou *.

Čp. 1. *Červený lis, poplužní dvůr na úpatí hory Žižkova.
» 2. *Peroutková, továrna na cichorii a lněný olej.
» 3. a 4. Miranka, dvůr poplužní s vinicí.
» 5. a 6. *Ševčíková.
» 7. *Smetanka, samota.
» 8. *Čapková.
» 9. Rozmitálka též Kamenáčka a Kamenická zvaná, továrna na troje.
» 10. *Pražačka.
» 11. *Ohrada, ohrada vůbec.
» 12. *Fara na hřbitově.
» 13. *Židovský hřbitov s obydlím, pražské židovské obci náležející.
» 14. *Reismanka, dvůr s ovocnou zahradou.
» 15. *Bouda též Boudečka.
» 16. *Klejovka též Šubrtka, dvůr.
» 17., 18. a 19. *Neuberková též jednotlivě: Zablačka, Zaprkny a Chalupa.
» 20. *Dyryrka též Dyryrová.
» 21. *Bayerová též Buriánková, stavení s parkem, zahradou ovocnou a zelenářskou.
» 22. *Sklenářka dolní, hostinec.
» 23. Sklenářka horní, zámek, poplužní dvůr.
» 24. *Vyšinka dolní, samota.
» 25. *Vyšinka horní, hostinec.
» 26. Vendelinka.
» 27. *Kuchynka, samota.
» 28. *Švihanka též Švihanská, dům se zahradou.
» 29. Cikánka, zájezdní hostinec zvaný »U města Prahy«.
» 30. 31. 32. a 33. *Waldsteinka, Jakobitka, Langrovic a Fiskálka; dvorec s polmi, ovocné stromy, květinářství, náležela dříve hraběti Canálovi. (»Kanálka«).
» 34. Štikovna, dvorec s vinicí a ovocnou zahradou.
» 35. 36. *Paroubka a Křižovka zvaná Pštroska, dvorec, lázně, hostinec, zahrada.
» 37. Smetanka.
» 38. Vozovka, zahrada s obytným stavením.
» 39. Parukářka též Hejtmanka blíže Olšan, továrna na kapsle.

Čp. 40. Kovárna též Miranka.
» 41. Proutková chalupa.
» 42. Krenův zájezdní hostinec, blíže Nové brány na místě někdejšího popraviště.
» 43. Lidmonka.
» 44. Kafková též Lichtenberka.
» 45. Vojanská strážnice, u Koňské brány.
» 46. a 69 Bál (Kravín), dvůr poplužní; r. 1817. hospodářské stavení proměněno v hostinec se sálem, kde odbývány taneční zábavy.
» 47. Nigrinka, blíže Kravína, dům o samotě.
» 48. Stromka horní, dvůr, vinice, dříve rafináda na cukr.
» 49. Stromka dolní, dvůr poplužní.
» 50. Feslová též Velká a Malá Míčanka, dvůr s vinicí.
» 51. a 52. Hejnovka dolní a horní, dvory poplužní.
» 53. a 54. Bubálková, dvory poplužní.
» 55. *Prkenka, kovárna a kolářství.
» 56. Kozačka, bývalá pomologická zahrada.
» 57. Hamačka neb Hamáková, vinice a zahrada.
» 58. Větrovka.
» 59. a 60. Landhaska dolní a horní.
» 61. Vondračka též Beptová.
» 62. Perucka též Pelikánka.
» 63. Kleovka, vinice.
» 64. Orlovka, vinice.
» 65. Zvonařka, vinice.
» 66. Folimanka, vinice blíže potoka Botiče.
» 67. 68. Pankrác velký a malý, před Vyšehradskou branou.

Celkem napočítáno bylo 69 stavení se 169 obyvateli. Domy od č. p. 1—45 náležely k farnosti Olšanské, domy ostatní k farnosti Michelské.

Při nové organisaci politické a soudní správy v r. 1850 pomýšlelo se původně na to, aby veškery pozemky Hor Viničných přiděleny byly k obcím sousedním, čímž by starožitná tato osada byla i dle jména pominula.

Posléze však podařilo se mužům, již nechtěli bývalým proslaveným Horám Viničným zcela dáti zanik-

nouti, když se zavázali nésti veškeré náklady na udržování správy obecní, že usedlosti s pozemky za branou Žitnou, Koňskou, Novou a Poříčskou (Špitálskou) sloučeny byly pod starým historickým místním jménem Vinohrady v samostatnou katastrální obec, na niž ovšem vztahoval se platný zákon obecní ze dne 17. března 1849. Stalo se tak gubernialním nařízením ze dne 13. června 1849 č. 86. Pozemky za branou Újezdskou a Strahovskou připojeny však ke Smíchovu, Košířům, Břevnovu a Dejvicům.

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 7. ledna 1867 dostalo se obci Vinohradské názvu »Královská Vinohradská obec« a odtud počalo se říkati a psáti Královské Vinohrady.

Obec takto zřízená počala se za nového obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 rychle rozšiřovati. Stavební ruch rozvinul se však měrou větší v severní její části, v nynějším Žižkovu. Okolnosť ta měla za následek, že tato část obce považovala se jaksi za osadu zvláštní. To nesli těžce někteří občané druhé části Král. Vinohradů, rozkládající se za Koňskou a Žitnou branou a obrátili se proto na začátku roku 1874 k výboru zemskému, žádajíce, aby tato část obce byla od Král. Vinohradů oddělena a jako samostatná obec pod jménem Nová Praha ustavena. Žadatelé poukazovali k tomu, že Král. Vinohrady rozkládají se po prostoře velmi rozsáhlé (1367 jiter 69 □°), která přirozeným terrainem rozdělena je na dvě části, z nichž část severní přiléhajíc k vrchu Žižkovu a od Prahy nádražími jsouc rozdělena, má svůj přirozený svah ku Karlínu, kdežto část druhá směřuje ku Praze. Obyvatelstvo části severní jsouc četnější a více soustředěno, činí prý na obec větší nároky a nejmenuje ani svou část úředním jménem Královské Vinohrady, utvořivši si pojmenování zvláštní »Žižkov«. Potřeby ostatních částí obce zůstávají prý neukojeny.

Aby učiněn byl konec vnitřním neshodám, které v životě obecním se udály a větším dílem prý z odstředivé snahy části žižkovské vznikly, přimělo žadatele, aby snažili se ustaviti se v obec samostatnou.

Hraniční čára mezi »Novou Prahou« a zbývající částí Král. Vinohradů měla jíti počínajíc od hranic pražských při nádraží státním po mezích usedlosti Bayrové (Rajské zahrady), Kuchynky a Cikánky k silnici Černokostelecké, podél této pak až ku hranicím Strašnickým. Vše co jihozápadně od této čáry leží, připadlo by k obvodu »Nové Prahy«, co na sever a východ položeno, zůstalo by při Král. Vinohradech.

V okrsku obce takto utvořené stálo by 160 domů s 4—5000 obyvateli.

Tehdejší obecní zastupitelstvo mající v čele starostu Viléma Vlčka vyslovilo se proti tomuto zamýšlenému rozdělení. V důvodech praví se, že rozsáhlosť obce a různé terrainní poměry nemohou býti příčinou k rozdělení obce, vždyť i Praha má poměry svahové velmi různé a přece města Pražská se sloučila a že skutečné poměry místní a potřeba občanstva také tohoto rozloučení nevyhledávají.

Rozdělením obce ve dvě byla by zničena nejen základní myšlénka, kteráž byla vodítkem plánu polohopisného a upravovacího, ale nastaly by i spory a různice na škodu veřejnosti a pokojného pospolitého života. Zvláště provedení kanalisace působilo by v rozdělených obcích veliké nesnáze.

O ukojení potřeb každé části obce lze se lépe postarati v obci nerozdělené, poněvadž vládne většími a mohutnějšími prostředky a nařízení a opatření její mají větší váhu, neboť nemohou místní choutky a přání na újmu veřejného blaha a všeobecných zájmů proniknouti.

Přes toto odmítavé vyjádření obecního zastupitelstva rozděleny však Královské Vinohrady vynesením zem. výboru ze dne 16. července 1875 č. 20601 ve srozumění s c. k. místodržitelstvím na dvě obce o sobě, a to Vinohrady I. díl (nynější Žižkov) a Vinohrady II. díl (nynější Král. Vinohrady).

Obecním představenstvem proti tomu podané úvahy byly zamítnuty a také nebylo vyhověno žádosti, aby hraniční čáru tvořila silnice Černokostelecká.

Vynesením c. k. místodržitelství ze dne 20. září 1875 č. 4864 bylo obecní zastupitelstvo nerozdělené obce

rozpuštěno. Pro vykonávání správních záležitostí obce až do doby, kdy ustavila se obecní zastupitelstva pro obce nově zřízené, zřízena byla obecní správní komisse.

První volby do obecního zastupitelstva vinohradského II. díl vykonány byly ve dnech 15. a 16. listopadu 1875, volba představenstva provedena byla dne 29. listopadu 1875 a dne 6. prosince t. r. složili starosta a členové představenstva zákonem předepsaný slib.

C. k ministerstvo vnitra smluvivše se s c. k. ministerstvem práv a financí, povolilo vynesením ze dne 7. srpna 1877 č. 7148, aby přeměnilo se jméno místní obce Král. Vinohrady I. díl v název »Žižkov« a obci Král. Vinohrady II. díl, aby ponechán byl název obou těchto obcí před rozdělením »Král. Vinohrady«.

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 26. září 1879 byly Král. Vinohrady povýšeny na město.

V roce 1890. vymohlo si město povolení užívati zvláštního svého znaku.

Ježto znakem měst ve středním věku bývala zeď hradební s věžemi, užito tohoto bodu také pro Královské Vinohrady. Poněvadž město nese název města královského, položeny zdi hradební v pole barvy zemské, červené, ku bližšímu pak označení charakteru města, jako města královského, připojena ku znaku koruna královská, jež však nebyvši povolena, byla zaměněna korunou obyčejnou, tak zvanou hradební.

Poněvadž pak jednotlivá města mimo zdi hradební mívala ještě zvláštní svůj znak mezi věžemi, užito při znaku vinohradském nejstaršího známého znaku z pečeti král. úřadu hor viničných (z listiny ze dne 29. prosince 1426) t. j. sv. Václava, držícího po levém boku meč za jílec rukou levou, na jejíž rameni připevněn jest znak království Českého, pravou pak rukou větvičku révy s listem a hroznem.

Vzrůst a rozvoj Král. Vinohradů jest neobyčejný a možno jej bez rozpaků porovnati se vznikem měst amerických.

Často vidíme jeden rok na poli vlniti se bujné obilí, téhož ještě roku spatříme několik mezníky vyty-

čených ulic, prázdných a pustých, a již roku následujícího objeví se několik rozsáhlých činžovních domů, které ukazují směr, polohu a šířku budoucí velkoměstské ulice.

Jak již výše uvedeno, napočteno bylo v roce 1843 na celých tehdejších Vinohradech 69 domů a 169 obyvatelů (dle jiného pramene 53 domů a 191 obyvatelů). V roce 1857 čítala celá obec 93 domů se 1688 obyvateli, z čehož viděti, že se obyvatelstvo již trvale

Bývalá Nová brána, strana vinohradská.
(Dle fotografie p. M. Novotným zapůjčené.)

usazovati počalo. R. 1869 bylo již domů 205 a obyvatelů 5318, byly tudíž tehdáž Vinohrady již osadou vyrovnávající se většímu okresnímu městu.

V letech sedmdesátých, kdy nezdravá hospodářská a průmyslová spekulace uchvátila celou říši, nastal v Praze veliký nedostatek bytů, čímž rozvinul se v celém okolí pražském čilý ruch stavební.

Nejvíce ovšem stavěno na Vinohradech, ježto mimo

Karlín a Smíchov bylo odtud do Prahy nejblíže. Ruch tento byl podporován nejvíce tím, že královské hlavní město Praha prohlášena byla Jeho Veličenstvem za pobytu jeho v Praze r. 1866. za město otevřené a že svoleno bylo k rozbourání hradeb pražských od Poříčské až ke Slepé bráně, kteréž v letech 1870—1878. se provedlo.

Celá obec před svým rozdělením r. 1875. na Vino-

Bývalá Koňská brána, strana vinohradská.
(Dle fotografie p. M. Novotným zapůjčené.)

hrady a Žižkov měla 589 domů. Na Vinohrady připadalo 235 domů s 8930 obyvateli.

Koncem roku 1880 bylo na Král. Vinohradech 343 domů a 14.831 obyvatelů a za 10 let, tedy koncem roku 1890, vzrostl počet domů již na 703 a obyvatelstva na 34.531 duší, nehledíc ani k tomu, že právě v tuto dobu upravením hranic naproti Praze ztratily Vinohrady 12 domů,

které připadly ku Praze. V této periodě jest rozvoj tohoto města nejintensivnější, neboť přibývalo rychle nejen domů a obyvatelstva, ale pořizovány v době této též veškeré potřeby a provedena opatření, jichž třeba ve velikém moderním městě.

A věru, že nebylo těchto velkoměstských potřeb málo! V době této zřídila obec vlastní rozsáhlou vodárnu,

Bývalá Žitná brána, strana vinohradská.
(Dle fotografie p. M. Novotným zapůjčené.)

zavedla osvětlování plynem, provedla dlažbu téměř všech ulic, vystavěla nádherný kostel, potřebné budovy školní, přičinila se s úspěchem o otevření státního českého gymnasia i škol reálných a postarala se o zřízení úřadů, pro město tak veliké nezbytných.

Uváží-li se, že město nemá zvláštního jmění a že opatřovati musí celé své hospodářství půjčkami, přiráž-

kami a různými obecními dávkami, dlužno uznati, že representace obecní vykonala kus poctivé ale také šťastné práce. Že se tak podařilo, děkovati jest ovšem finanční síle obce, která rok od roku mohutní, majíc ve šťastných podnicích obecních vydatnou podporu.

Neobyčejný vzrůst a rozvoj Král. Vinohradů a ostatních předměstí pražských vyvolal myšlénku připojení předměstí těchto ku Praze.

Sčítání lidu, jež konalo se koncem roku 1880, ukázalo velikou lidnatosť měst u samé Prahy vzkvétajících, kdežto počet obyvatelstva pražského se nerozmnožil. K tomu přistoupilo, že předměstí pražská stýkala se s Prahou v mnohých a důležitých záležitostech obecních, což otázku sloučení mimoděk na přetřes uvádělo.

Král. Vinohrady stýkaly se s Prahou nejvíce a nejčastěji. Vyjednávaloť se v příčině kanalisace, o přivádění říčné vody, o zavedení plynu a p.

Okolnosť tato přivedla obec pražskou k tomu, aby s Král. Vinohrady vyjednávala o spojení v obec jedinou. Stalo se tak r. 1881. Vyjednávání byla zdlouhavá a složitá.

Zástupcové pražští slučovali otázku spojení obcí s jednáním o dodávání vody a plynu, čemuž se zástupcové vinohradští opírali.

Po mnohých místních i společných úradách došlo na základě snesení městského zastupitelstva ze dne 5. dubna 1882 dne 24. dubna ku všeobecnému hlasování voličů vinohradských o projednávaném spojení.

Všech voličů na Vinohradech bylo tím časem 1182, kteří platili 106.111 zl. 25 kr. přímých daní. Dle ustanovení § 85. obec. zříz. bylo zapotřebí k platnému usnesení o připojení 788 voličů, zastupujících 79.583 zl. 43$^3/_4$ kr. přímých daní.

Avšak do ustanovené hodiny pro hlasování dostavilo se pouze 636 voličů, z nichž až na na dva vyslovili se všichni pro spojení. Ustanoveno proto pokračovati v hlasování na den 2. května 1882.

K tomuto pokračování však nedošlo, neboť c. k. okresní hejtmanství v Karlíně zakázalo je vynesením ze dne 25. dubna, poukazujíc k tomu, že hlasování dle ana-

logie obecního řádu volebního považovati jest za skončené a že jest vůbec pochybné může-li hlasování takové míti platnosti, když jde o obce ležící v různých okresech politických.

Zastupitelstvo městské ve schůzi své dne 3. května 1882 usneslo se sice, aby z tohoto opatření c. k. okres. hejtmanství podalo se odvolání k c. k. místodržitelství, poukázalo však k tomu, že spojení dá se nejdříve na ten způsob uskutečniti, když v souhlase se všemi obcemi, kteréž mají utvořiti velikou Prahu, vypracován a schválen bude pro obce tyto nový obecní řád, kterým by se jim zachovala taková samospráva, jakou vyžaduje další jejich zdárný rozvoj a místní zájem hospodářský.

Zároveň prohlásilo městské zastupitelstvo, že otázka spojení nemůže zdržovati a zkracovati potřeby obce a obyvatelstva a že proto ve snahách a pracích o zavedení vody do obce musí se pokračovati.

C. k. místodržitelství zrušilo výměr c. k. okres. hejtmanství karlínského ze dne 25 dubna 1882, avšak prohlásilo spolu, že dle zvláštní povahy tohoto případu spojení dvou obcí nemůže se považovati hlasování voličů za rozhodující a že jest k němu nezbytně třeba zákona zemského jakož i zvláštního nynesení ministerstva spravedlnosti.

Někteří voliči strany autonomní odvolali se z tohoto rozhodnutí k c. k. ministerstvu vnitra, kteréž vynesením ze dne 30. července 1882 výměr c. k. okres. hejtmanství karlínského potvrdilo a zakázalo provedení usnesení městského zastupitelstva ze dne 5. dubna 1882 o všeobecném hlasování.

Ježto městská rada pražská trvala stále na svém stanovisku, že nemůže záležitosť dodávání vody a plynu odlučovati od záležitosti připojení, usneslo se zastupitelstvo vinohradské ve schůzi své dne 6. června 1882, aby vystavena byla samostatná vodárna.

Městská rada pražská prohlásila vzhledem k tomuto usnesení jednání o spojení Král. Vinohradů s Prahou za zmařené a usnesla se, aby veškerým odběratelům vody z vodovodu pražského ve Vinohradech smlouvy na do-

dání vody se vypověděly a po projití lhůty výpovědní, aby se přítok vody do Vinohradů docela zastavil.

Přes vše to však otázka spojení neutuchla. Ačkoliv vlastní vodárna vinohradská již v prosinci 1882 s dostatek vody do celé obce přiváděla, prohlásila městská rada na Král. Vinohradech ještě v roce 1882 všelikou ochotu, aby vyjednávání o spojení bylo obnoveno. Obrátila se u věci té zvláštním přípisem k městským radám v Karlíně, na Smíchově a Žižkově, v němž projevila náhled, že třeba, aby se všecky předměstské obce s Prahou sloučily, má-li vlastní účel sloučení takového býti dosažen. Avšak mimo Žižkov zachovala se ostatní města u věci té odmítavě, čímž celá záležitost na delší dobu usnula.

Příčinu, že se sloučení s Prahou nezdařilo, nelze hledati jenom ve způsobu celého projednávání této záležitosti a v tom, že se nikdo dobrovolně své samostatnosti nevzdává, ale především v obavě, že by občanstvo připojených obcí bylo sloučením takovým velmi citelně poškozeno ve svých zájmech hmotných.

Jest to hlavně domovní daň činžovní, jejíž zvýšení se vlastníci předměstských domů obávali.

Vyměřujeť se daň činžovní v Praze tím způsobem, že se z činžovního výnosu odečte 15% na udržování a ze zbytku vyměří se daň činžovní $26\frac{2}{3}\%$, kdežto v předměstích odečítá se 30% a daň poměřuje se ze zbytku 20 prct.

Dle toho platí se v Praze z každých 100 zl. činže 22 zl. $66\frac{1}{3}$ kr. daně činžovní t. j. $(100-15) \times 26\frac{2}{3}$, kdežto v předměstí pouze 14 zl. t. j. $(100 - 30) \times 20$.

Aby tato překážka byla odstraněna, snažila se obec pražská o provedení vládní předlohy o progressivním zvyšování daně činžovní pro ony pražské obce předměstské, jež by ve lhůtě zákonem ustanovené spojily se s obcí Pražskou.

Výsledkem snah těchto, podporovaných klubem poslanců českých na radě říšské, byl zákon říšský ze dne 30. prosince 1891, kterým povolena předměstským obcím pražským pro případ, že by se během 5 let od platnosti zákona tohoto počítajíc s obcí pražskou spojily, doba pře-

chodní 15 let pro nenáhlé vyměřování daně činžovní dle ustanovení pro Prahu platných.

Avšak nejen Král. Vinohrady ale i ostatní města předměstská neuznaly tento zákon za vhodný, opravdový a spravedlivý základ pro nové vyjednávání o spojení.

Poukazujíce k tomu, že spojení zbudované na podobném podkladu má pouze význam fiskálního prospěchu státního, nikoliv však prospěchu obce Pražské, zároveň však že znamená těžké hospodářské a majetkové poškození obcí předměstských, prohlásily, že za těchto poměrů nepovažují za včasné, aby se s dobrým výsledkem o spojení vyjednávalo.

Část II.

Všeobecný popis města.

Veškeré území Král. Vinohradů měří 3·7 km^2. Z této plochy jest až dosud zastaveno 36 ha, 3042 m^2 850 domy.

Vyjímajíc villy a několik stavení o sobě stojících a menší skupiny domovní, seřaděny jsou domy vinohradské vedle sebe, tvoříce 40 ulic a 3 náměstí.

Střed města činí nyní náměstí Purkyňovo, mající podobu nepravidelného sedmiúhelníku. Náměstí toto, ač dosud není úplně zastaveno, ježto do něho zabíhá zahrada Eichmannova, tvoří již nyní nejvýstavnější část města. Nalézať se na něm radnice a první nejstarší budova školní, a uprostřed jeho dominuje farní chrám sv. Ludmily, zbudovaný v ušlechtilém slohu gotickém; pozadí náměstí okrašluje pak nádherná stavba Národního domu. Prostranství náměstí zdobí úhledný sad. Až do nedávna bylo náměstí Purkyňovo na obvodu městském, opírajíc se pouze na západní straně o zastavenou část městskou; na straně východní viděti bylo daleko do polí, jež náležela ku dvorům Nigrinka (»Kravín«) a Šafránka.

U dvoru Kravína nalézala se známá restaurace »v Kravíně« s letní arenou divadelního ředitele p. Jana Pištěka.

Letní hostinec v Kravíně patřil po léta k nejoblíbenějším vycházkám nejen obyvatelstva vinohradského ale i pražského. Staré, mohutné kaštany vábily do svého stínu ku znamenitému pivu, jež se v hostinci čepovalo;

Purkyňovo náměstí.

v dřevěné pohodlné areně předváděly se vděčnému posluchačstvu nadějné umělecké síly. Hrávalť i zpívalo se tam s chutí a mnohý vynikající a slavný pěvec a umělec dramatický, jenž je dnes ozdobou našemu Národnímu divadlu, aneb jemuž obdivuje se cizina, rád vzpomíná těch zlatých časů ve vinohradské Arkadii. Připomínám jen sl. Ludovíku Rottovu, provdanou nyní za JUDra. ryt. Popelku v Brně, sl. Hanu Dumkovou, provd. Benoniovou, basistu Heše, barytonistu Kroupu, herce Šamberka, Budila, Liera a j. v.

Avšak ničeho nedbající, vše nivelující ruch stavební neušetřil ani stánku umění, ani útulného hostince se starými stromy, vše mu padlo za oběť.

Dnes na místě areny, hostince a zahrady jest dílem ulice a sice Budečská, dílem vysoké čtyřpatrové paláce činžovní.

Tak zejména stojí z části na místě areny dům čp. 825 a na místě hostince dům čp. 781. Stalo se to tím, že celý pozemek ku dvoru kravínskému náležející rozdělen byl na 296 míst stavebních, přes žírná pole vyměřeny ulice, v nichž nyní stojí již 119 vesměs třípatrových a čtyřpatrových domů.

Náměstí Tylovo jest vlastně jen rozšířená třída Havlíčkova mezi třídou Karlovou a Vávrovou.

Náměstí toto jest tržištěm, kde prodávají se potraviny ve velkém i v malém. Několik prodávaček daleko od sebe vzdálených s neúhlednými a málo vábnými výklady byl před nemnohými lety celý vinohradský trh. Přibýváním obyvatelstva a podporováním trhovců mírnými sazbami rozšířil se trh do té míry, že dnes účelu svému při větší návštěvě venkovských prodavačů nedostačuje a sousední široká třída Karlova musí prostranstvím svým vypomáhati. Neúhledné výkladce zmizely a místo jich zaujaly přívětivé stánky k účelu tomu obcí zvlášť pořízené.

Pravda ovšem, že stánky tyto nepodržely své koketní vzezření a že pro všeliké přístavky a ověšení mnohdy nelze ani původní jich tvar rozeznati, avšak přes to jsou dosud vábnější, nežli rozličné ty přístřešky a obrovské deštníky budované dle vlastních návrhů vynalezavých prodavaček.

V době poslední jedná se ostatně o zřízení zvláštní budovy tržní, která odsoudí celé nynější malebné tržiště k historickým upomínkám.

Třetí náměstí, rozlohou svou největší, nalézá se při levé straně Černokostelecké silnice (Jungmanovy třídy) směrem k Žižkovu a nemá dosud jména.

Roku loňského bujelo na něm ještě obilí a zatím možno pouze z plánu seznati, že tvoří rozsáhlý obdélník.

Tylovo náměstí.

Větší prostranství v podobě malých náměstí tvoří třída Palackého při ulici Skretově a křižovatka ulice Krameriovy s ulicí Klicperovou.

V pojmenování ulic a náměstí setkáváme se se dvěma zásadami. V první době označovány ulice vesměs jmény našich národních buditelů a vynikajících spisovatelů, v době novější odvozeny mimo to názvy ulic z význačných momentů historických a z památných jmen místních v dějinách vlasteneckých (třída Korunní, Mo-

ravská, Slezská, Lužická, Slovenská, Blanická, Sázavská, Budečská, Šumavská, Řípská, Perunova).

Vzhledem k tomu, že Král. Vinohrady jsou městem úplně novým, nesetkáváme se s jmény čistě místními vyjímajíc ulici na Smetance a ulici u Zvonařky. Pojmenování skupiny domů »U lva« či »Na Feslové« a »Na kovárně«, je více lidové, avšak nikoliv úřední.

Větší, důležitější ulice nazývají se třídami. Hlavní z nich jsou třída Jungmannova, Palackého, Havlíčkova a Korunní. První tři z těchto tříd jsou

Jungmannova třída.

základem nynějšího města, ony byly nejdříve zastavěny a v nich nalézají se nejstarší domy. Okolnost tu snadno lze vysvětliti: tvoříť třídu Jungmannovu erarní silnice Černokostelecká, třídu Havlíčkovu Pražsko-Benešovská (Táborská, též Nuselská) a Palackého okresní silnice Vršovicko-Hostivařská. Jest přirozeno, že počalo se stavěti nejprve při silnicích, kde proudil čilý život a kde usazovali se lidé se svou živností. Nejlepším toho důkazem jest skupina budov »U lva« a »Na kovárně« na erarní silnici Černokostelecké, které ještě dnes od vlastních Vinohradů jsou odděleny polmi a skupina domů »U hvězdy« u silnice Benešovské pod schody Nuselskými.

Jsou-li Vinohrady městem moderním, jest třída Korunní, ovšem dosud neukončena, ulicí nejmodernější, neboť vznikla teprve v posledních 4 letech, podobně jako ulice Blanická, Sázavská, Budečská a Šumavská. Třída Korunní bude hlavní ulicí nové části Král. Vinohradů za náměstím Purkyňovým, která počala se zakládati r. 1888.

Ostatní ulice jdou s uvedenými třídami buď rovnoběžně, aneb křižují je na příč.

Z rovnoběžných dlužno uvésti na prvním místě

Palackého třída.

třídu Hálkovu čili dle lidového názvu »ulici tunelovou«.

Třída tato náleží k nejhezčím na Král. Vinohradech. V části své od třídy Karlovy až k ulici Čelakovského založeny jsou před domy zahrádky, jež zvláště v jarních a letních měsících poskytují dojem velmi příjemný a malebný. Škoda jen, že všichni páni domácí nevěnují zahrádkám těm otcovskou pozornosť, spoléhajíce jenom na mateřskou péči přírody, která ovšem v městě bojovati

musí s mnohými překážkami, z nichž jsou největší lidská zlomyslnosť a nenechavosť a nezbytný prach uliční se sazemi z nesčetných komínů. Vedle zahrádek zařízeny jsou 2·53 m. široké chodníky, jízdní dráha měří 10·11 m. a ježto zahrádky měří šířku 15·16 m. jest celý volný prostor mezi domy 30·33 m. široký.

Podobné zahrádky před domy zřízeny jsou též v ulici Erbenově, jež ku třídě Hálkově přiléhá, a ve třídě Havlíčkově u domů čp. 685, 232, 306, 449 a 450 tam, kde tato odbočuje od ulice Šafaříkovy k Nuslím. Pod celou třídou Hálkovou nalézá se tunel dráhy císaře Františka Josefa, od čehož lidové pojmenování »ulice tunelová«.

Tunel tento překročiv pak dále třídu Palackého jde pod ulicí Rubešovou a pod třídou Jungmannovou ústí do nádraží císaře Františka Josefa. Z tunelu tohoto vycházely uprostřed třídy Hálkovy dva nevysoké, avšak široké komíny a to naproti domům čp. 321 a čp. 624. Ozdobou této pěkné třídě ovšem nebyly a proto snažila se obec, aby byly odstraněny. Po dlouhých rozpacích bylo k tomu železničním erarem za jistých podmínek v r. 1887 konečně svoleno a dnes mladší generace již ani nepamatuje, kde se nalézaly.

Jiným nepěkným přídavkem třídy Hálkovy jsou vysoké a nenatřené tyče telegrafní s hustou sítí drátů. Avšak již za nedlouho zmizí tyče se svými zvonečky a drátovím, neboť budou nahraženy vedením podzemním.

Veškeré ulice vinohradské jsou široké a vzdušné. Nejužší ulice jest Mikovcova (11·38 m.) a Vocelova (12 m.); jsou však to ulice zcela krátké, z nichž má každá pouze 11 domů.

Třída Jungmannova jest 25.75 m. široká, Palackého 26·54 m., Havlíčkova 20·86 m., Korunní 23 m. Starší vedlejší ulice mají šířku 15—17 m., novější vesměs 20 až 24 m.

Mimo novou čtvrť města u Kravína jsou veškeré ulice opatřeny výbornou dlažbou dílem z tvrdého kamene řevnického, dílem z kostek žulových, tak že pověstné bláto vinohradské, v němž s obzvláštní zálibou brodila se česká humoristika a jehož po jejím příkladu zmocnila se i prosto-

národní poesie (tam na ten Vinohrad, tam chodí každý rád, ať prší nebo ne, tam vždycky bláto je), náleží minulosti a upadlo v zasloužené zapomenutí.

Dnes naopak vyhledává obecenstvo pražské v blativých jarních a podzimních měsících suché a čisté chodníky v ulicích vinohradských s oblibou ku svým procházkám.

Popisujíce ulice nemožno nezmíniti se o pěkné komunikaci, kterou tvoří tak zvané schody nuselské. Schody tyto vedou od ulice Šafaříkovy po návrší ku erarní silnici Táborské (Nuselské), tvoříce pro pěší nejkratší spojení mezi Vinohrady a Nuslemi.

Již ode dávna byly zde vydlážděny primitivní schody z drobného kamene; r. 1891 zřízeny schody nynější ze žulových stupňů s odpočívadly, jež jsou vydlážděny kamenem mosaikovým.

Po obou stranách opatřeny jsou schody ozdobným železným zábradlím, za nímž po obou stranách zřízeny jsou rigoly pro odtok dešťové vody. Vedle rigolů vysázeny jsou pěkné kulovité agáty.

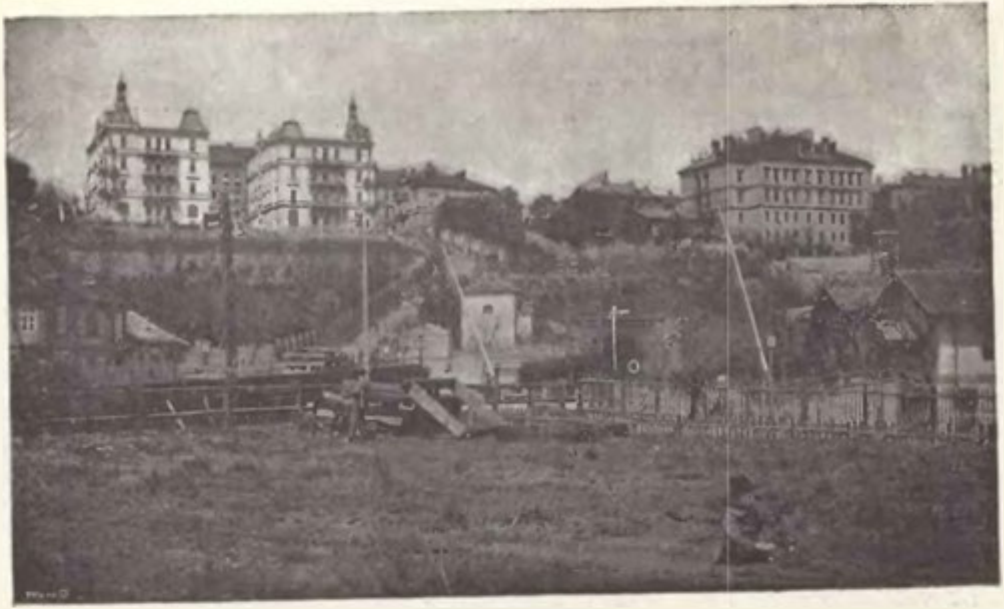
Schody mají 14 oddělení o 13 stupních, jest tudíž všech stupňů 182. Jednotlivé stupně jsou pouze 13 cm. vysoké a následkem toho velmi pohodlně schůdné. Schody osvětluje 10 plynových kandelábrů.

Celkový náklad na stavbu schodů obnášel 30.848 zl. 80 kr., k čemuž přispěl okres částkou 20.000 zl.; zbytek uhradila obec.

V Král. Vinohradech jest všude hojně stromoví, jež zajisté přispívá v nemalé míře k čistému vzduchu, který je tak vzácný ve velkých městech.

Stavební skupiny založeny jsou tím způsobem, že uvnitř zbývá dosti nezastavené plochy, která slouží menší svou částí za dvory, na větším pak díle nalézají se zahrady.

Ve většině ulic vysázeny jsou stromy, v Hálkově třídě a Erbenově ulici jsou zahrádky před domy, na svahu k Nuslím a Vršovicům založeny jsou villy s rozsáhlými zahradami a nad to má město dva veřejné sady, jeden na náměstí Purkyňově a druhý na bývalých pozemcích Nigrinky čili Kravína.

Pohled od Nuslí.

Sady na náměstí Purkyňově jsou neveliké, zabírajíce asi polovici náměstí, poskytují však pohled velmi příjemný.

Sady založené na pozemcích pocházejících od dvora Nigrinky nalézají se na východní části města a obkličují v podobě podkovy parcelované pozemky.

Dosud upraveny jsou sady tyto pouze z části, každým rokem však se o něco rozšíří, takže možno očekávati, že za několik málo roků zaujmou celou pro ně určenou plochu spolu i s částí určenou pro ně od dvora Kravína. Budou pak sady ty měřiti celkem 80.707 m², z čehož pochází od Nigrinky 68.898 m. od Šafránky 11.154 m² ve výměře. Sady tyto jsou velmi hledány ku procházkám a bývají obecenstvem téměř přeplněny.

V nejbližší době zřízeny budou veřejné sady také na návrší nad zahradou Kanálskou směrem ku Žižkovu, které zaujmou plochu 46.818 m². Ovšem, že za to ztratí obecenstvo zahradu Kanálskou, známou od dávných let všemu obyvatelstvu nejen z Vinohradů ale i z Prahy. Zahrada tato založena jsouc v letech as 1844 hrabětem Canalem přešla v majetek pražského bankéře Zdekaura, jehož dědicové rozdělili ji nyní na místa stavební, která začala se letošním rokem zastavovati.

Vinohrady mají nyní 850 domů, z nichž 816 je domů činžovních, 14 budov veřejných a 20 villových mimo usedlosti hospodářské.

Neobyčejný vzrůst a rozvoj města seznati lze nejlépe z toho, jak počet domů rychle se množil.

Když roku 1876 staly se Vinohrady samostatnou obcí, měly 235 domů.

Domy vinohradské mají číslování dvojí. Běžné číslování počíná od jedničky a stoupá v aritmetické řadě. To jsou popisná čísla (»stará« zvaná), s kterými zapsány jsou domy v knihách pozemkových. Číslování druhé, zvané nové, provedeno jest dle ulic a má za účel snazší vyhledání jednotlivých domů. Každá ulice má svá čísla počínajíc od jedničky. Na jedné straně ulice jsou čísla lichá a na druhé sudá, při čemž vzat za základ tok Vltavy.

Tato čísla orientační se výborně osvědčují. Účelnost jejich je tím větší, že připojen k nim i název ulic, jsou všecka stejná a velmi znatelná, vystupujíce na zinkových bílých tabulkách. Tabulky mají temnomodrou půdu s plastickou, bíle natřenou obrubou, čísla sama a jméno ulice mají nátěr taktéž bílý. V řízení úředním užívá se výhradně čísel popisných.

Na nárožích ulic upevněny jsou podobné, ovšem mnohem větší tabule jednak s jménem ulice, jednak se seznamem čísel popisných. Tabule tyto mají půdu červenou a písmo bílé. Text jejich jest pouze český.

Veřejné osvětlování města dělo se až do r. 1882. petrolejovými svítilnami, jichž bylo 274. Smlouvou ze dne 25. července 1883 zadáno osvětlování pražským obecním plynárnám. Smlouva uzavřena byla na 30 let, po kterouž dobu má obec král. hlavn. města Prahy jakožto majitelka pražských obecních plynáren výhradní právo klásti plynovodné potrubí v obecních pozemcích vinohradských a přiváděti a rozváděti jimi svítící plyn po obci.

V končinách odlehlejších osvětlují se ulice dosud svítilnami petrolejovými. Kdežto bylo koncem roku 1883. veřejných plamenů plynových 140 a petrolejových 146, město opatřeno tou dobou více než 600 plameny plynovými a 60 petrolejovými svítilnami.

Počet veřejných svítilen se každého roku rozmnožuje spolu s přibýváním domů a ulic. Ku přivádění plynu položeno jest v uličních pozemcích 13.500 běžných metrů trub rozličného průměru (od 40—250 mm).

Plynové svítilny jsou půlnoční, jež hoří pouze do 11 hodin v noci, a celonoční, které osvětlují ulice až do svítání. Za jednu svítilnu půlnoční platí obec roční paušální náhradu 25 zl., a za jednu celonoční 40 zl., při čemž plynárna opatřuje svým nákladem nejen vedení plynové ale dodává i všecky potřeby a přístroje osvětlovací. Udržování jedné svítilny petrolejové stojí průměrně ročně 16 zl., nepočítajíc v to mzdu lampářů.

V dolní části třídy Palackého, na náměstí Purkyňově a na náměstí Tylově jsou ozdobné kandelábry třiramené dle vzoru na Příkopech v Praze. Jinak upevněny

jsou svítilny na domech. Vzdálenosť jedné svítilny od druhé činí průměrem 40 m.

Chrám sv. Ludmily a Národní dům osvětleny jsou elektricky, ku kterémuž účelu zřízena při městské přečerpací stanici samostatná elektrárna. Tato zařízena jest tím způsobem, že může dodati světla daleko více a pomýšlí se na to, aby také radnice a školní budova vedle této elektricky se osvětlovaly. Již nyní dodává se světlo elektrické do budovy Vinohradské Záložny ve třídě Palackého.

Celé město opatřeno jest velmi dobrou kanalisací, která u vysoké míře podporuje výborný zdravotní stav v obci. Síť kanalisační jest velmi rozsáhlá a připojuje se na dvou místech (u bývalé Žitné a Koňské brány) ku kanalisaci pražské.

Kanalisace záleží téměř výhradně ze zděných stok; v poslední době učiněny skrovné pokusy se stokovým potrubím z cementových (hrnčených) rour. Za připojení domovních stok ku hlavním stokám uličním vybírá se zvláštní dávka obecní.

Pomníků zasloužilých mužů zatímně město nemá, ale kam příchozí jen pohlédne, pomníků příkladné, úsilovné a svorné práce, a vytěženého z ní kapitálu.

Kéž hřivna z díla statných paží našich krajanů po všech vlastech tak rychlým postupem dále šíří sídla našemu národu!

Část III.

Obyvatelstvo.

Cena obyvatelstva a jeho neobyčejný vzrůst v několika málo letech připomíná maně na rozkvět měst amerických. Tím lze i vysvětliti dosti často užívané pojmenování Král. Vinohradů »Českým Chikagem«.

Z domků ve vinicích a z hospodářských stavení, jež ještě před nedávnem obývali pouze jich majitelé a pěstitelé révy a rolí, povstalo město s mnoha villovými usedlostmi, jehož šťastná, zdravá poloha a moderní založení poskytuje příjemného pobytu. To uznává každý, kdož město navštíví. I není divu, že každoročně usídlí se na Král. Vinohradech velké množství rodin, ať již z jakýchkoli pohnutek z venkova do »Prahy« se stěhujících.

Ano i Pražané, jmenovitě osoby zabývající se prací duševní, průmyslníci a obchodníci rádi bydlí v tichých, čistých a vzdušných Vinohradech, kde po celodenní námaze nalézají potřebného klidu i pohodlí.

Tím staly se Král. Vinohrady městem obytným, v němž hojnost drobných obchodníků i živnostníků svou výživu nachází.

Vinohrady, mající jenom několik továrních závodů, jsou poměrně daleko méně vyhledávány lidem dělným, než-li ostatní okolní města a obce; uchylujeť se dělnictvo ponejvíce do blízkých obcí sousedních.

Jak město rychle vzrůstalo vidno z následujících dat:

Asi před 100 lety (1784) čítalo se na pozemcích nynějších Král. Vinohradů i Žižkova v 51 domkách 136 obyvatelů. Roku 1866 napočteno v 57 domech, vystavených na půdě nynějších Král. Vinohradů, 972 duší. Roku 1869 v 75 domech 1274 obyvatelů.

V době rozdělení obcí roku 1876 měly Vinohrady 235 domů s 8930 obyvateli. Při sčítání lidu roku 1880 napočteno v 343 domech 14.831 obyvatelů a roku 1890 v 703 domech již 34.531 obyvatelů.

Počátkem roku 1895 čítá město dle dat pražské statistické kanceláře 43.301 duší. Domů jest nyní 850.

Od roku 1876 do dnešní doby přibylo 615 domů s 34·371 obyvateli; průměrně přibylo tedy každým rokem 32 domů a 1809 obyvatelů.

Zvláště znatelný přírůstek jeví se v desítiletí 1880 až 1890, v kteréž době se počet staveb i obyvatelstva více než zdvojnásobil; přírůstek činil při domech 105% a u obyvatelstva 133%.

Poměrně o něco větší přírůstek obyvatelstva nežli domů odůvodněn tím, že poslední dobou staví se domy vesměs tří- a čtyrpatrové, kdežto v prvním rozvoji obce prováděno dosti mnoho činžovních domů pouze o dvou patrech.

Tím vysvětluje se, že roku 1890 připadlo na jeden dům 49 obyvatelů, kdežto r. 1880 bydlelo v jednom domě průměrně pouze 43 duší.

Poněvadž se ve stavbě rozsáhlých činžovních domů stále pokračuje a domů o čtyrech patrech více a více přibývá, nastane zalidnění ještě značnější.

Rozmnožením počtu domů i obyvatelstva stalo se, že původně dosti venkovský ráz města ustoupil naskrze velkoměstské podobě, která se jeví nejen na ulicích ale i uvnitř domů.

Ježto město v nynější své tvářnosti vzniklo vlastně v letech 1880—1890, stůjtež zde srovnávací data dle úředního sčítání lidu r. 1880 a 1890.

…14.831 obyvatelů, V roce

počet	%	svobodných	%	ženatých	%	ovdovělých	%	rozvedených	%	Čechů	%
		Rodinný stav								Ná-	
…869	46·3	4021	58·5	2671	38·9	172	2·5	5	0·1	12868	86·7
…962	53·7	4519	56·8	2720	34·2	704	8·8	14	0·2		

…34.531 obyvatelů, V roce

…897	46	9722	61·15	5749	36·17	388	2·44	38	0·24	29708	86·05
…634	54	10960	58·62	5821	31·24	1801	9·66	52	0·28		

…obyvatelů 19.700 = 132·83%. Přibylo tudíž

…088	131·43	5701	141·78	3078	115·24	216	125·52	33	660	16840	130·87
…676	134·04	6441	142·53	3096	113·60	1097	155·82	38	271·43		

Ze srovnávání toho patrno znatelnější zvýšení pro-…ta svobodných.

Příčinu toho hledati dlužno v obecných poměrech …lečenských.

…ny potřeby jednotlivcovy jsou následkem zjemně-…o způsobu života stále větší, zůstávají příjmy jeho …né, aneb nerozhojňují se alespoň tou měrou, jak toho …tšené potřeby vyžadují.

Z obavy, aby v potřebách svých nemusili se ob-…zovati a aby celou budoucí rodinu nevydávali neji-…nu osudu, zůstává mnoho mužů svobodných, což ovšem … za následek i značné množství nevdaných žen.

Zjev ten lze pozorovati ve všech velikých městech

1880. 343 domů (329 obydleno).

Němců	%	jiných	%	cizinců	%	katolíků	%	helv.	%	augšp.	%	židů	%
rodnost						Náboženství		evangelické vyznání					
1672	11·3	10	0·1	281	1·9	13923	93·9	134	0·9	233	1·6	522	3·5

1890. 703 domy (692 obydleno).

4250	12·31	[illegible]	0·1	[illegible]	1·64	[illegible]	91·24	[illegible]	1·45	414	1·20	2040	5·91

za 10 let: domů 360 = 105%.

2538	151·79	25	250	257	91·5	17583	126·29	368	274·6	181	77·68	1518	290·8

a nejpatrněji jeví se u tříd lepších a vzdělanějších. Bezprostřední jeho následek jest nápadné klesnutí poměrného počtu dítek. Tak bylo na Král. Vinohradech r. 1880 dětí až do 6 let 29·96% všeho obyvatelstva, kdežto r. 1890 činil poměrný počet dětí těch již jenom 23·6%.

Obyvatelstvo s obcovací řečí českou zůstalo percentuálně téměř ve stejné výši.

Dle náboženství jest patrný přírůstek u obyvatelstva vyznání židovského.

Okolnosť ta vysvětluje se tím, že zde vyhledává stále více pražských obchodníků své bydliště a že se usazují židovští maloobchodníci četněji v zdejší obci nežli v době předchozí.

Porovnávajíce další data v tomto období shledáváme následující:

V roce	uzavřeno sňatků	‰ per mill	narodilo se dětí				zemřelo dětí do 5 roků				smrtelnost obyvatelstva vůbec				smrtelnost obyv. s vyloučením dětí do 5 roků			
			chlapců	‰ 1000	děvčat	‰ 1000	chlapců	‰ 1000	děvčat	‰ 1000	mužů	‰ 1000	žen	‰ 1000	mužů	‰ 1000	žen	‰ 1000
1880	129	7·8	318	19·2	311	18·8	101	6·1	88	5·3	177	10·7	190	11·5	76	4·6	102	6·2
1890	279	8·1	489	14·2	419	12·1	172	4·9	151	4·4	358	10·4	335	9·7	186	5·5	184	5·3

Z této tabely vidno, že ku poměru obyvatelstva úmrtí značně ubývá, což zvláště u dítek jest znatelno. Děkovati jest za to zvýšené péči o veřejné zdravotnictví v obci, neboť dosti silné epidemie zvláště neštoviční, jež dřívější léta město stíhaly, buď vůbec více se neopakují aneb probíhají způsobem velmi mírným.

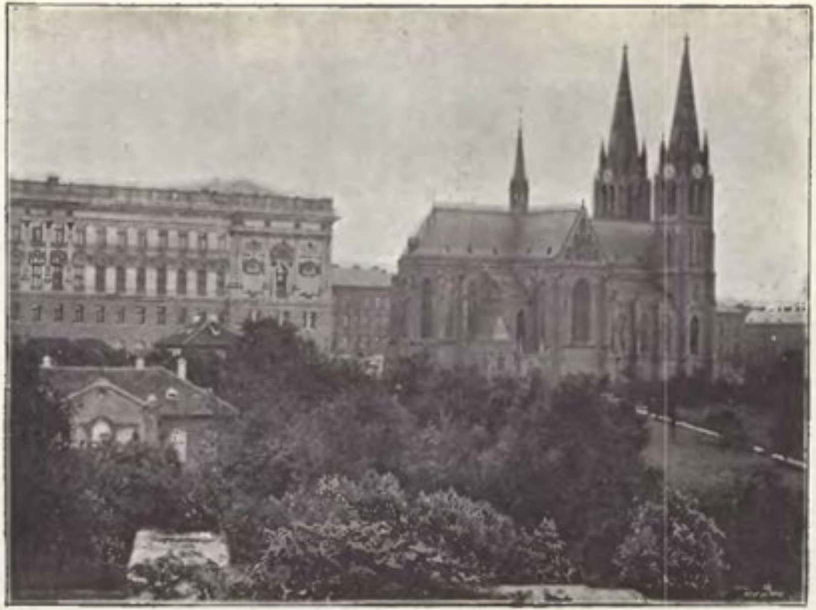
Na 1000 čtv. metrů celkové plochy celého území vinohradského připadlo roku 1890 9·3 obyvatelů (v Praze 12·7) a na 1000 čtv. metrů plochy zastavené 101·5 obyvatel (v Praze 55·5).

Dle povolání záleží obyvatelstvo vinohradské vedle majetníků domů z obchodníků a živnostníků, z nichž mnozí mají své závody v Praze neb okolí, z velké části pak ze soukromníků, úřadníků, professorů, lékařů, učitelů, pensistů civilních i vojenských atd.

Co do počtu jest v obci jmenovitě usedlých: notářů 1, advokátů 9, lékařů 68, z nichž 24 vykonává praksi lékařskou, dále státních, veřejných a soukromných úřadníků 340, professorů 56, učitelů a učitelek 95, pensistů civil. i vojenských 620, obchodníků, velkoobchodníků a závodů obchodních vůbec 960, živnostníků, továrníků atd. 1600, majetníků usedlostí 984.

Konečně jest ještě uvésti, že nyní čítá obec 185 příslušníků, z nichž 62 požívá práva měšťanského. Při rozdělení obce připadlo na obec Král. Vinohrady 34 příslušníků.

Čestné měšťany má obec tři, jsou to: Friedlaender Jan, majitel realit a podnikatel staveb, starosta města, † dne 9/5 1892, Vlček Vilém, majitel domů, někdejší starosta města a Víšek Augustin, majitel domů a náměstek starostův, † dne 19/4 1895.

Kostel a Národní dům ze strany západní.

Část IV.

Veřejné budovy a ústavy.

Radnice. Roku 1876, jakmile obec samostatně se ustavila, staráno se o to, aby pořízena byla důstojná budova pro veřejné úřady, zvláště pak pro úřady obecní.

Stavba provedena na části pozemku čís. parc. 467, tvoříc nároží náměstí Purkyňova a tř. Karlovy (tehdy Růžového stromořadí a prodloužené ulice Ječné) a sousedíc na náměstí Purkyňově s první budovou školní. Výměra stavebního místa obnáší 184·5□°. Trhová cena za toto místo činila 7380 zl.

Stavební plány vypracoval a stavbu řídil vrchní měst. inženýr Jos. Franzl. Náčrtek průčelí vypracoval architekt Ullmann. Podrobné výkresy průčelí vypracovali architekti Ant. Baum a B. Münzberger. Freskové malby, jež zdobí průčelí, představující Karla IV., zakladatele města Král. Vinohradů, sv. Václava a Jiřího Poděbradského, maloval akademický malíř Viktor Barvitius.

Základní kámen ku stavbě radnice, jakož i ku sousedící školní budově položen byl 3. září 1876. Místnosti radnice byly původně používány c. k. okresním soudem, c. k. berním úřadem. záložnou a úřady obecními. Ve II. poschodí, kde umístěna jest část úřadů obecních, nalézá se pěkná zasedací síň, bohatě vyzdobená dle návrhů architekta Bauma, dále síň poradní a praesidialní

Ve stěně zasedací síně jest zasazena deska, jež nese nápis:

»Léta Páně 1878, když slavena byla pětistyletá památka úmrtí císaře Karla IV., otce vlasti a zakladatele Vinohradů, dokončena jest tato radnice, vystavěna nákladem obce Královských Vinohradů za Viléma Vlčka, toho času starosty jejího.«

Jak na jiném místě pověděno, opatřeny pro úřady zeměpanské místnosti jiné, záložna pak přesídlila do vlastního domu v Palackého třídě. I bude nyní užíváno radnice pouze pro úřady městské.

Obecní správa trpěla již r. 1883 nedostatkem místností a zakoupila proto dům vedle radnice v Karlově tř. (č. p. 566) za 18.500 zl., kdež umístěna dílem část úřadů obecních a dílem upraveny byty pro sluhy.

Obec, majíc povinnost opatřiti místnosti pro správu farní, zbourala tento domek č. p. 566 a staví v souvislosti s částečně nově upravenou façadou radnice na jeho místě novou přístavbu, jejíž přízemí a I. poschodí určeno jest účelům farním, poschodí II. pak správě obecní. Přístavba tato tvoří s radnicí jediný celek a bude s ní sloučena pod jediným číslem popisným 600, které má radnice dosavadní.

Stavba radnice i s pozemkem vyžadovala nákladu 78·282 zl.; přístavba, vlastně rozšíření radnice rozpočteno na 30.000 zl.

Kostel katolický. Přední ozdobou města jest gotická chrámová budova, votivní chrám Páně sv. Ludmily, zbudovaná na prostranném náměstí Purkyňově na paměť 40letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Frant. Josefa I. Chrám tento vystaven jest v podobě rovnoramenného kříže, maje kromě lodi hlavní, jež je 50 m. dlouhá, a dvou lodí pobočních, úplně vyvinutou loď křížovou. Na straně západní proti radnici zvedají se dvě štíhlé věže do výše 60 m. o čtyrech hlavních patrech, z nichž nejnižší patra řešena jsou jako pokračování lodi boční. Mezi oběma věžemi vložena hlavní průčelní stěna, v níž upraven jest hlavní portál, provedený veskrze z hořického pískovce. Hlavní okrasou zevnější části jest relief v tympanonu, představující sedícího a lidstvu žehnajícího Krista, po jehož stranách jsou klečící postavy

Hlavní loď votivního chrámu Páně sv. Ludmily.

sv. Václava a sv. Ludmily. Jest to dílo professora Jos. V. Myslbeka, jehož prací jest i další výzdoba ve štítu nad portálem, relief Boha Otce se symbolem Ducha svatého, holubicí. Nad portálem jest veliké růžicové okno, bohatě vyzdobené.

Pěti hlubokými náplněmi zakončuje se figuralní výzdoba hlavního průčelí. Ve střední nejvyšší náplni jest umístěna socha sv. Ludmily, patronky kostela.

Ve stejné formě provedeny jsou i oba štíty lodi křížové, jsouce vyzdobeny sochami patronů slovanských, sv. Cyrila a sv. Methoděje; první na severní, druhý na jižní straně. Sochy ty jsou dílem nedávno zemřelého mistra B. Seelinga.

Postranní čtyři vchody ve formě portálů s volným schodištěm, vedou do předsíní kostelních, nad nimiž se nalézají terassy, obecenstvu přístupné.

Průčelí kostela, jehož veškeré římsoví a okrasné detaily provedeny jsou z kamene hořického, zbudováno jest z cihel citolibských. Krytina na strmých střechách kostelních provedena jest z tmavé moravské břidlice a ozdoby její ze zelené břidlice železnobrodské.

Celý chrámový prostor rozdělen dvěma řadami pilířů ve tři lodi, ve dvě lodi poboční, nižší, a v loď hlavní, k níž připojuje se loď křížová a zvýšený presbytář. Po levé straně presbytáře nalézá se kaple křtěnců a na pravo sakristie.

Vnitřní výzdoba chrámu, ač dosud nedokončena, je velmi bohatá. Polychromii celého vnitřku kostela, jež veliké množství pravého zlata vyžadovala, možno řaditi právem k nejlepším a nejdokonalejším svého druhu. Okna s uměleckými obrazy na skle doplňují důstojně výzdobu vnitřní, působíce v návštěvníku dojem vznešené velebnosti. Dlažba kostela jest jemná dlažba terazzová, vyzdobená na místech význačných umělecky provedenou, mnohobarevnou mosaikou.

Oltáře jsou dosud jen zatímné; mensa jich provedena z bílého, krásně vyzdobeného mramoru. Boční oltáře jsou zasvěceny Panně Marii a sv. bratřím Cyrilu a Methoději. Taktéž provisorní jest i kazatelna. Bohda, že v době

Křížová loď chrámová.

nedaleké zříme vše úplně dokončené. Osvětlení chrámu jest elektrické.

V nejhořejším patře věží umístěny čtyry zvony, sv. Ludmila, sv. Václav, sv. Prokop a sv. Vojtěch.

Jako vše na Vinohradech, tak i stavba kostela byla prováděna s neobyčejnou energií. Dne 25. listopadu 1888 položen základní kámen a již 8. října r. 1893 byl chrám Páně vysvěcen a bohoslužbě odevzdán.

Stavba budovy chrámové prováděla se v režii obce dle plánů a pod dohledem nynějšího budovatele chrámu Svatovítského, architekta Josefa Mockra, a vyžadovala i s dosud provedenou výzdobou vnitřní okrouhle čtyři sta tisíc zlatých.

Náklad ten uhrazen z části z milodarů v obnosu přes 110.000 zl., spolkem pro podporování stavby votivního chrámu Páně sv. Ludmily opatřených, a částečně podporou 30.000 zl. z náboženského fondu. Zbývající část uhrazena obcí. Malovaná okna, dosud počtem 9, pořídili vesměs dobrodinci. Okna v lodi křížové ku straně jižní daroval městský stavitel p. Alois Bureš, okno ku straně severní Vinohradská záložna. Okna v presbytáři darovali pí. Anna Novotná, pí. Anna Kocourková společně s paní Marií Koubovou a rodina Friedländerova (není dosud umístěno). Okna v lodích chrámových pak Jiří a Anna kníže z Lobkowiczů, místní děkan † Václav Hampeis společně s Vilémem Englem, P. Frant. Dusilem a P. Fr. Žákem, Josef Háček s chotí Marií, Bohumila Vávrová a Marie Kadová. Okna v lodi křížové vyžadovala nákladu každé 5000 zl. Okna v presbytáři po 1800 zl. a okna v pobočních lodích po 1200 zl. Kostel obmyslilo vzácnými dary ještě mnoho jiných dobrodinců, zvláště pak známý podporovatel Jan Vokoun, který daroval drahocenné, umělecky provedené potřeby mešní.

Oltáře hlavní i oba poboční, jichž nákresy jsou již hotovy, kazatelna, lavice, atd. budou ještě vyžadovati nákladu nejméně 80.000 zl.

Kaple u Nuselských schodů, při trati dráhy císaře Františka Josefa, jest sice neveliká a nevyniká výstavností, avšak založení její jest zajímavé.

Byla vystavěna v r. 1755 na pozemku č. kat. 257, připsaném dosud k usedlosti č. p. 61, kteráž náleží nyní pí. Marii Bílé, opět provdané Oraské. Kapli vystavěl Karel Leopold Bepta, měšťan pražský a magistrátní rada v král. Novém městě pražském a fundoval v ní mše svaté. V poslední své vůli z r. 1769 pak ustanovil: »Ke kapli, při mé před Nuslí ležící vinici ku cti a slávě nejsvětějších pěti osob, Ježíš, Maria, Josef, Jachim a Anna vystavené, odkazuji na věčnou fundaci mé od paní Cecilie Podrožkové koupené, na Stračí Hůře řečené, blíž vinice pana Josefa Fesla ležící, král. ouřadem hor viničných pražských se řídící pole a k tomu ještě na mém proti faře sv. Štěpána na rohu ležícím nákladnickém domě vykazuji jeden tisíc dvě stě zlatých Ren. . . . ., aby tudy ta ode mne učiněná fundace na budoucí věčné časy svou stálosť měla a za vypadající užitky a ouroky z označeného pole a kapitálu v každém týhodnu čtyry mše svaté na oumysl, jak ode mne zvlášť vyhotovené poznamenání ukazuje, v též kapli čtené a konané byly. Na světlo, víno a jiné kostelní potřeby odkazuji též kapli tři sta padesáte zlatých Ren. Na vychování nynějšího a budoucího poustevníka při vyznačené kapli zanechávám jeden tisíc zlatých Ren., které moji páni dědicové jemu na jistém místě vykázati aneb jeho vel. congregaci složiti povinni budou« atd.

Fundace tato nebyla však hned po smrti testatorově provedena, nýbrž teprve v r. 1802 zřízena byla mešní nadační listina, v níž však některá ustanovení k poměrům tehdejším byla přizpůsobena a pozměněna. Tehdy byly »Hory Viničné« přifařeny jednou částí do Olšan, druhou částí pak do Michle. Ježto kaple nacházela se při vinicích (Beptových) patřících k farnosti Michelské, přikázána i mešní fundace faře michelské, ku které až do dnešního dne náleží.

Kostel židovský, č. pop. 830. Israelský chrám Páně staví právě Náboženská obec israelská na Král. Vinohradech na pozemku č. kat. 517/1 a 770/2 v ulici Sázavské.

Staveniště chrámové zaujímá plochu čtyř parcel, jež původně měly býti zastaveny budovami obytnými. Stavba chrámu záleží ze tří dílů. Prostřední díl, a spolu také nejvyšší, věnován bude bohoslužbě; křídla poboční jednopatrová věnována jsou také částečně účelům obytným, pouze v přízemí slouží křídlo pravé též za modlitebnu a křídlo levé za síň obřadní a šatní.

Každé křídlo má vlastní svůj vchod z ulice, chrám pak má vchody dva, které provedeny jsou jako korridory pouze do výšky přízemní.

Prostora chrámová jest o třech lodích, z nichž poboční budou míti galerie.

Vytápění chrámu hlavního i modlitebny bude provedeno zřízením ústředního topení.

Pravý pavillon s modlitebnou, jehož se již používá, byl roku 1894 dokončen.

Plány na stavbu vypracoval architekt Vilém Šťastný ve Vídni. Stavbu provádí zdejší architekt a stavitel Karel Horák.

Národní dům. Dlouho pociťovanému nedostatku velkých veřejných místností odpomoženo stavbou obecní budovy rozměrů velikých, v níž soustředěn nyní celý společenský i spolkový život na Král. Vinohradech. Na Purkyňově náměstí, hlavním průčelím proti kostelu, zbudován na ploše 2.143·68 m² »Národní dům«. Budova jest poznamenána č. p. 820. Při Národním domě zřízená zahrada restaurační měří 1.052·74 m².

Jednoduchá rustika přízemí a mezaninu tvoří mohutný podstavec pro další dvě patra, bohatě ozdobená obloukovitými okny s případnými figurálními výzdobami. V hlavním průčelí označuje pěkný kamenný portál hlavní vchod do budovy. Průčelí postranní do ulice Chocholouškovy třídy Korunní, a každé s jedním vedlejším vchodem, jsou v souladu s hlavním průčelím bohatě vyzdobena.

Hlavním vchodem vchází se do prostranného vestibulu s předschodím, odkudž vedou tříramenné schody do foyeru v mezaninu, kdež umístěny jsou ve čtyrech odděleních prostranné šatny. Odtud vedou pak dále schody do hlavního předsálí v prvém patře, z něhož upraven jest

Schodiště v Národním domě.

přístup do sálů a to do sálu hlavního, do sálu menšího čili divadelního a do zimní zahrady. Vestibul, předschodí i schodiště jest jednoduše avšak důstojně vyzdobeno, takže bohatá a stkvělá architektura hlavního sálu tím příznivěji vystupuje. Hlavní sál, jehož jednu podélní stěnu tvoří hlavní průčelí budovy, opatřen jest po obou stranách čelních estradami, ve vyšším patře pak prostornými galeriemi. Nádherný strop vyniká figurálními výzdobami, provedenými akademickým malířem Adolfem Liebscherem. Výbornou vlastností tohoto sálu jest neobyčejně dobrá akustika. S hlavním sálem souvisí sál divadelní a s tímto sál třetí, který má skleněný strop a jest upraven jako zimní zahrada. Do všech těchto sálů vchází se předsálím a nádhernými loggiemi po obou stranách schodiště.

Mimo uvedené místnosti obsahuje »Národní dům« místnosti spolkové a sice tělocvičnu »Sokola« s galeriemi, přístupnou postranním vchodem z ulice Chocholouškovy, ku kteréž přiléhají prostranné šatny s koupelemi a vedlejšími místnostmi. Ze třídy Korunní jsou přístupny místnosti Měšťanské besedy jakož i místnosti spolkové v II. patře umístěné, kteréž jsou spojeny chodbou se sály.

V přízemku po pravé straně vestibulu a dále směrem do třídy Korunní nalézají se rozsáhlé místnosti kavární a restaurační. Restaurace opatřena jest nábytkem, provedeným ve slohu staročeském.

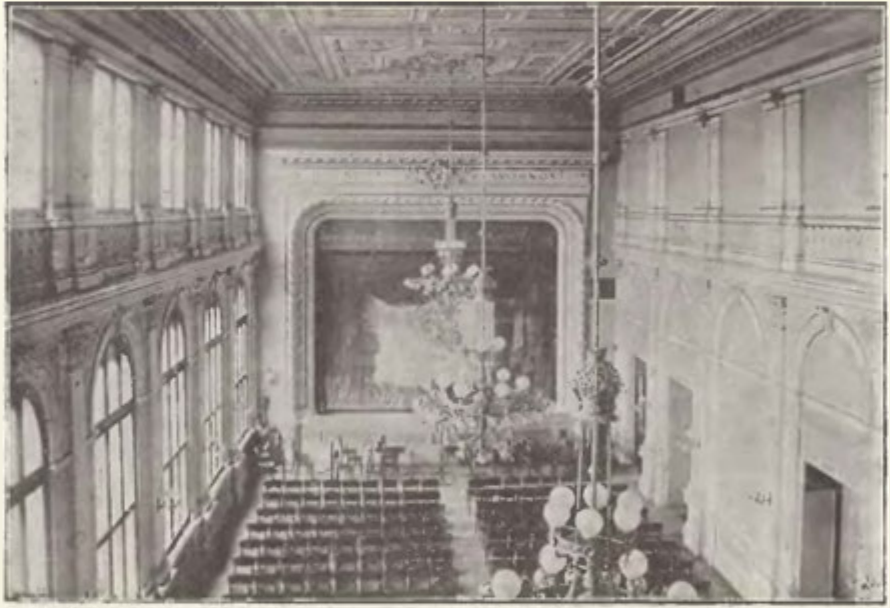
Pod celou budovou jsou rozsáhlé sklepy a lednice, jakož i místnosti pro ústřední topení a elektrické osvětlování.

Ve všech místnostech jest zavedeno ústřední topení teplým vzduchem a parou o nízkém tlaku. Topení to spojeno jest s ventilací, poháněnou elektrickým motorem. Zařízení tato provedla firma Märky, Bromovský & Schulz za 25.000 zl.

Veškeré místnosti jsou osvětlovány elektricky; v celém domě instalováno jest 2280 žárovek a 6 obloukových lamp. Velký sál sám má 805 žárovek, malý sál 195 žárovek, jeviště v tomto malém čili divadelním sále 203 žárovky s effekty světelnými, schodiště 508 žárovek, zimní zahrada 4 lampy obloukové.

Velký sál v Národním domě.

Divadelní sál v Národním domě.

Kavárna a restaurace osvětleny jsou 232 žárovkami, měšťanská beseda 89 žárovkami. sokolovna 195 žárovkami. Také místnosti spolkové, oba krámy a sklepy mají osvětlení elektrické. Mimo to jest i zahrada restaurační elektricky osvětlována.

Dva dynamo-elektrické stroje, každý o 80 koňských silách, umístěné v přečerpací stanici vodárenské, dodávají podzemním kabelem elektrický proud do elektrárny ve sklepě »Národního domu«, odkudž se proud dále po domě rozvádí.

Installaci elektrického osvětlování provedla firma Bartelmus a spol. v Brně. Lustry a ramínka dodala firma »Suda a Kotěšovec« v Praze.

Plány na stavbu a výzdobu této budovy vypracovány v městské technické kanceláři městským inženýrem a stavitelem Ant. Turkem.

Provedení stavby zadáno bylo na větším díle jednotlivým domácím živnostníkům

Celkový náklad není dosud znám, ježto nejsou dosud přijaty veškeré práce v domě provedené. Možno však stanoviti jej již nyní obnosem as 570.000 zl.

Místnosti hostinské jsou pronajaty; pronajímání sálů má obec ve vlastní správě.

Nové německé divadlo, č. p. 101. Na pozemku, na němž dříve stálo tak zvané Novoměstské divadlo, vystavěl r. 1886 a 1887 Pražský německý divadelní spolek prostornou divadelní budovu čelící, hlavním průčelím do třídy Sadové. Z jedné strany přiléhá k ulici Resslově, ze strany druhé k restaurační zahradě. Průčelí zadní směřuje do ulice Husovy.

Celé divadlo pojme 2200 lidí.

Vyhřívání děje se topením ústředním.

Plány na stavbu divadla vypracovala stavitelská firma Fellner & Helmer ve Vídni.

První představení uspořádáno bylo dne 5. ledna r. 1888

Letní divadlo české naproti městským sadům jest budova dřevěná.

R. 1891 byla přenesena z bývalého »Kravína«. Arena ta náleží divadelnímu řediteli Janu Pištěkovi již od r. 1879.

V letních měsících bývá denně hojně navštěvována. Pojme na 1900 diváků.

Letní divadlo německé ve Pštrosce čili v Heineově zahradě, jehož vlastníkem jest Fr. Jul. Heine, jest taktéž budova prkenná, postavená uprostřed pěkné zahrady

Budova c. k. okresního soudu.

podle Jungmannovy třídy. V divadle tomto hrávalo se již v letech sedmdesátých i česky. V letních měsících hrává se denně jako v letním divadle českém.

Soudní budova. Na pozemku č. kat. 516/11 v nároží třídy Palackého (Vršovické silnice) a ulice Blanické vystavěla obec v r. 1894 dvoupatrovou budovu čp. 808 pro c. k. okresní soud i s věznicemi v přízemním křídle dvorním. Budovu prodala obec c. k. justičnímu eráru za

130.000 zl. Tento splácí kupní cenu v 10 ročních lhůtách 1. květnem 1894 počínajíc a zúrokuje ji $4^1/_2\%$.

Projednávání s c. k. erárem o opatření vlastní budovy pro c. k. okresní soud vedlo se již od r. 1888. Okresní soud užíval bezplatně místností v městské radnici, jež mu byly zajištěny až do konce dubna 1898. Avšak ani soudu ani městskému úřadu místnosti v radnici nedostačovaly, ježto agenda všech úřadů vinohradských neobyčejně se rozšiřovala. Za to, že okresní soud opustil radnici dříve, než-li byl povinnen, platí obec eráru náhradu ročních 1600 zl. od 1. května 1894, kdy okresní soud do nové budovy přesídlel, do konce dubna 1898.

Školní budovy viz v části VI.

Okresní vychovatelna, čp. 50 »Na Feslové«, zřízená nákladem zastupitelského okresu Vinohradského. Bližší uvedeno v části VI.

Obecní veřejná knihovna jest teprve v počátcích. Na založení její ukládá obec každého roku 300 zl. a zvláštní výbor pečuje o její zřízení.

O přečerpací stanici za »Kravínem«, poznamenané čp. 725, pojednáno v části VII.

Obecní dvůr. Pro hospodářství obecní vystavena r. 1883 v nároží Máchovy a Kollárovy ulice na pozemku č. kat. 494, měřícím 1785·76 m², přízemní obytná budova, hospodářské stavení a kolny. Zastavená plocha činí 472·69 m². Náklad na stavbu činil celkem 11.238 zl. 80 kr. Obecní dvůr poznamenán č. p. 200.

V obecním dvoře jest mimo 9 párů koní a potřeby hospodářské umístěna i strážnice a cvičiště hasičské, jakož i příslušné rekvisity.

Vzhledem ku rozšířenému hospodářství obecnímu pomýšlí se nyní na to, aby hospodářská a obytná stavení byla přiměřeně upravena a doplněna.

Nemocnici viz v části VII.

Hřbitov. Obec plníc povinnosť jí zákonem ze dne 30. dubna 1870 ř. z. č. 68, § 3. lit *d* uloženou, zřídila nákladem svým na rozsáhlých pozemcích č. kat. 623 za Olšanskými hřbitovy podél pravé strany erární Černokostelecké silnice (u St Strašnic) hřbitov pro veškeré obyvatelstvo zdejšího města. Celá plocha hřbitova měří 25.933 m^2. Domek pro hrobníka a zatímní umrlčí komora jsou poznamenány čp. 294.

Hřbitov byl odevzdán svému účelu dne 23. března 1885 a zvláštní náhodou teprve 31. března 1885 byla zde první mrtvola pochována. Až do té doby pohřbíváno dílem na hřbitově vršovickém, dílem na hřbitovech olšanských

Hřbitov rozdělen jest pohodlnými a pěkně upravenými cestami, jež jsou opatřeny dlážděnými rigoly a vroubeny stromořadím, na skupiny hrobek a hrobů, a sice pro hrobky vysoké, ležaté, hroby na vždy zakoupené, hroby dočasné, společné a hroby dětské. Celkem má 12 oddělení.

Pro jednotlivé druhy hrobů ustanoveny jsou zvláštní výměry.

Pro mrtvoly, jež uloží se později do vlastních hrobů, zřízeny jsou hrobky zápůjční.

Pro hřbitov vydán řád hřbitovní. Přiložená tabela podává přehled veškerých poplatků pro hřbitov stanovených.

Ozdobování hrobů květinami vykonává hrobník na účet obce za náhradu, dle sazby na hřbitově vyvěsené.

Na hřbitově pohřbeno do konce měsíce června 1895 celkem 4748 mrtvol.

Po příkladě májových slavností na hřbitovech olšanských koná se i na hřbitově vinohradském každého roku slavnost májová.

Výlohy za celé zařízení hřbitova obnášely i se zakoupením pozemku úhrnem 30.318 zl. 55 kr.

Ústav pro obstarávání pohřbů nákladem obce v r. 1887 zřízený a ve správě její vedený vyhovuje zcela úkolu, jenž naň byl vložen.

Nehledajíc prospěchů hmotných, nýbrž chtíc všem třídám obecenstva podati ruky pomocné ve chvílích nej-

smutnějších, zařídila obec městský pohřební ústav, který obstarává důstojné vypravení pohřbů dle 9 tříd za 25 až 550 zl.

K účelům pohřebním má ústav mimo různé smuteční a pohřební potřeby skvostný vůz skleněnný, vůz sloupkový, vůz uzavřený, vůz věncový, dětský vůz I. třídy a dětský vůz II. třídy, rodinné vozy smuteční atd.

V době od roku 1887 do konce r. 1894 vypravil městský pohřební ústav celkem 1402 pohřby. Roku právě minulého vypraveno 174 pohřbů za 18.489 zl 77 kr.

Veškeré potřeby a celé zařízení ústavu vyžadovaly nákladu 12.932 zl 4 kr.

Místním chudým vypravuje obec pohřeb zcela neb z části zdarma neb pouze za hotové vydání, jež obci vypravením pohřbu vzešlo.

Ku pohřbům propůjčují se koně obecní za náhradu 2 zl. za 1 pár fondu správnímu.

Pohřební ústav nalézá se v najatých místnostech v Karlově třídě v čp. 662, v domě okresního výboru. Obstarávatelem pohřbů jest Josef Pavlíček.

Pokladna pro léčení čeledi r. 1891 správou obecní zřízená těší se značné pozornosti obecenstva vinohradského. Účel její jest, aby za malé pojistné 1 zl. ročně usnadnila se domácímu obyvatelstvu povinnosť zapraviti náklad za léčení čeledi, pokud mu uložena jest řádem čeledním pro Prahu a obvod policejní ze dne 21. srpna 1857 čís. 42. věst. vlády zemské. Onemocní-li čeledín, jehož hospodář jest účastníkem pokladny, může, opatřen jsa čelední a pojistnou knížkou, býti dopraven do nemocnice, kdež dostane se mu ošetření na účet pokladny čelední nejdéle po dobu 28 dní.

Přihlášky účastníků dějí se pravidlem v měsíci prosinci na příští rok, mohou se však státi i mezi rokem.

Léčení čeledi děje se ve všech veřejných nemocnicích pražských a zvláště v c. k. nemocnici všeobecné jakož i ve zdejší nemocnici pro nemoce infekční.

Od r. 1891 včetně do konce r. 1894 bylo léčeno pokladnou celkem 70 čeledínů (služebných) a vyplaceno za ně 803 zl. 98 kr. léčebných útrat.

Počet členů za čtyři roky trvání pokladny rozmnožil se značně; mělať pokladna:

r. 1891	 281	členů
» 1892	 469	»
» 1893	 593	»
» 1894	 755	»

Příspěvky členské účtují se jako zvláštní fond při důchodech obecních.

Reservní fond koncem roku 1894 činil 1338 zl.

Tržiště. Na Tylově náměstí dosáhly denní trhy již takového účastenství prodávajících i kupujících, že se pomýšlí na zřízení tržiště nového, po případě i krytého.

Ovoce, zelenina, plodiny polní a zahradní, drůbež, zvěřina, ryby atd. nacházejí zde stálého odbytu. Prodávající z venkova libují si nyní v čilém prodeji a obecenstvo spokojeno jsouc mírnými cenami neputuje více na trhy pražské, jako až do nedávna se dělo. Hospodyňky uvykly si již zcela na trh domácí.

Ceny trhové oznamují se týdně v denních časopisech.

Na tržišti nachází se i městská váha (vážnice).

Vážnice zbudována v r. 1884 z hrazděného zdiva na části tržiště č. kat. 738 podle třídy Karlovy, má č. p. 292.

Veřejný tento ústav pro vážení a měření obstarává zřízenec obecní. Potraviny pro domácí potřebu koupené, jako máslo, mouka, maso atd. až do 10 *kg* váží se zdarma. Za vážení jiného zboží platí se poplatky dle zvláštní sazby na vážnici uveřejněné.

Komissařství hnanecké a přípřežní, jehož místnosti nalézají se v najatém domě čp. 548 v ulici Řipské, vypravuje průměrem ročně 200 až 300 hnanců a cestou dobročinnou 80 osob.

Výlohy spojené s dopravou hnanců a nájemné činily zc rok 1894 1715 zl. 46 kr.

Naproti tomu nahraženo obci na výlohy hnanecké z fondu zemského 1239 zl. 34 kr.

Část V.

Správa veřejná vůbec, obecní zvlášť a její hospodářství.

Dne 29. listopadu 1875 zvolené obecní zastupitelstvo pro nově utvořenou obec Král. Vinohrady II. díl převzalo správu obecní z rukou správní komisse bývalé nerozdělené obce Král. Vinohradů a spravovalo ji počínaje 1. ledna 1876 samostatně.

V r. 1875 voleno do obecního zastupitelstva pouze 24 členů výboru a 12 náhradníků, v r. 1878 voleno již 30 členů výboru a 15 náhradníků. Od roku 1882 volí zdejší poplatníci 36 členů výboru a 18 náhradníků (z každého sboru 12 členů výboru a 6 náhradníků).

Voleb obecních súčastnilo se:*)

	v I. sboru			v II. sboru			v III. sboru			s daní	
roku	z opráv. voličů	volilo	dle %	z opráv. voličů	volilo	dle %	z opráv. voličů	volilo	dle %	zl.	kr.
1875	26	14	53·8	62	25	40·3	420	79	18·8	50.214	30
1878	28	24	85·7	79	35	44·3	577	90	15·6	58 402	25
1882	40	35	87·5	127	81	63 8	1012	434	42·9	104.243	12
1885	52	34	65·4	183	82	44·8	1509	170	11·3	210.231	94
1888	64.	40	62 5	252	77	30·5	2370	260	10·9	251.489	57
1891	83	51	61·4	427	101	23 6	2461	109	4·4	118·191	87
1895	101	54	53·5	446	178	39·9	3002	604	20 1	153·067	76

*) R. 1891 počínaje nebyla idealní daň činžovní započítávána do daní.

Z předchozí tabely patrno, že až na opozděné volby v r. 1882, kdy voličové se zabývali otázkou spojení s obcí pražskou, bylo dosud účastenství voličů vzhledem ku vzrůstající síle poplatní stejnoměrné, avšak celkem slabé. Národnostní neb politické boje neměly vlivu na voličstvo, jež rádo uznávalo působení svých zástupců, s činností jejich se srovnávajíc.

Starostové města byli: Vilém Vlček, majitel domů, od samostatnosti obce do roku 1885, Jan Friedländer, majitel realit, jenž stál v čele obce od této doby až do svého úmrtí dne 9. května 1892.

Od roku 1892 jest starostou obce pan Jan Prokopec, továrník mlýnských strojů a poslanec na sněmu zemském.

Roku letošního zvolení členové městského zastupitelstva jsou:*)

Adámek Rudolf, krejčí, od r. 1888, III

Barborka Josef, majitel realit, od r. 1882, III.

Dr. Bernhard Josef, ředitel c. k. stát. gymnasia, od r. 1895, I.

*Bílek Matěj, mistr tesařský a majitel realit, od r. 1878 do 1882 a od r. 1895, III.

Bromovský Josef, továrník, od r. 1895, II.

*Bureš Alois, stavitel a majitel realit, od r. 1878, II.

Čermák Jan, mistr zámečnický, od r. 1895, III.

MUDr. Čmuchal Jaroslav, lékař, od r. 1891, II.

Fuksa Josef, ředitel obecných škol na odpočinku, maj. záslužn. zlatého kříže s korunou, od r. 1878, II.

Haněl Miloslav, ústřední pokladník, od r. 1895, I.

Havlíček František, majitel domu, od r. 1891, I.

Hendrych Jan, odborný přednosta banky »Slavie«, od r. 1891, III.

*JUDr. Herold Josef, advokát, poslanec na sněmu zemském a na radě říšské, od r. 1882, II.

*Horák Karel, architekt, od r. 1888, II.

*JUDr. Jahn Bedřich, advokát, od r. 1882, II.

*Kvasnička Jan, majitel domu, od r. 1882, II.

Mnsgnr. Lehner Ferdinand, farář, od r. 1895, I.

*Liska Václav, továrník a majitel domu od roku 1875, I.

---

*) Rok značí dobu, od které náležel uvedený člen městskému zastupitelstvu, číslice římská označuje sbor voličský, hvězdičkami označená jména členy městské rady.

Možný František, hostinský a majitel domu od r. 1882, III.
*Novotný Matěj, majitel domů, rytíř řádu Františka Josefa, od r. 1878—1882, a od r. 1888, I.
Očenášek Jan, obchodník, od r. 1895, III.
Pecháček Josef, kupec, od r. 1895, I. (povolán jako náhradník za † Em. Volavku).
*Prokopec Jan, továrník, starosta města, poslanec na sněmu zemském, od r. 1875, II.
*Schnirch Jaroslav, ředitel společnosti pro zkoušení parních kotlů, od r. 1895, II.
Sikyta Josef, stavitel a majitel domu, od r. 1895, III.
Skřivan Otakar, továrník, od r. 1878—1882 a od r. 1895 I.
*Staněk Bohumil, inženýr, civ. geometr a majitel domů, od r. 1885., I.
Stuchlý Emanuel, majitel domu, od r. 1895, I.
*Štěpánek Jan, lékárník, od r. 1878, I.
Štětka Jan, tovární zámečník, od r. 1895, III. (povolán jako náhradník za † Josefa Tkadlíka).
Tichý Václav, obchodník, od r. 1888, III.
Vávra Jan, kožešník, od r. 1891, III.
*Víšek Josef, majitel závodu kamenického a vlastník domů, od r. 1882, II.
Vlček Vilém, majitel realit, od r. 1875, I.
Vodička Josef, majitel domů, od r. 1885, III.
Závorka Václav, c. k. professor, od r. 1882—1888 a od r. 1895, II.

Pro výbor obecní vydán jest zvláštní řád jednací a instrukce. Pro jednotlivá odvětví správy a hospodářství obecního zřízeny zvláštní odbory a komisse, jichž členy starosta města ustanovuje.

Obecní hospodářství Král. Vinohradů, souvisíc s jejich neobyčejným rozvojem, jest velezajímavé. Správě obce, nemající žádného vlastního jmění, podařilo se v době nepoměrně krátké opatřiti všecky potřeby, jež má veliké město, anižby poplatnictvo příliš trpělo výší přirážek a poplatků a anižby finanční stav obecních důchodů byl ohrožován. Přirážky z přímých daní, od roku k roku rostoucích, přirážka z nápojů a poplatky za spotřebu vody představují hlavní pramen příjmů obce vinohradské.

V následujícím podáváme přehled stále rostoucí síly poplatní a výše přirážek obecních.

Rok předpisu	Daň pozemková	Daň činžovní		Daň 5% z domů od daně činž. osvobozených	Daň výdělková	Daň z příjmů	Celkem	Obec. přir.	Ob. škol. přir.
		splatná	idealní						
	s mimořádnou přirážkou							%	
1880	2998·18	6843·69½	56.928·66½	9972·93½	6933·62½	3250·80	86.927·90	20	10
1881	2970·94	7044·—½	65.224·13	11.362·55	6983·34	4508·83	98.093·79½	20	10
1882	2937·23	7840·24	85·086·19	12.850·45	9367·94	10.813·31	128.895·36	20	15
1883	2774·40½	8153·34½	114.857·77	15.520·08½	6845·02½	11.263·98½	159.414·60½	20	15
1884	3011·51½	8761·81½	132.179·72½	20.852·12	10.234·64½	17.308·76½	192.348·58½	20	15
1885	3020·84	9540·15	145.316·80	21.948·15	12.015·03	18.813·46	210.654·43	20	15
1886	3051·28	10.861·25½	166.653·96	24.523·70½	13.690·16	19.612·77½	238.393·13½	15	15
1887	3045·49	16.046·30	172.730·96	26.376·24	14.475·55½	24.199·88½	256.874·43	15	15
1888	3065·60	22.556·51	180.689·95	28.184·01	18.196·20½	30.487·55	233.129·82½	15	18
1889	3046·62	33.806·38	189.204·05	30.476·90	19.517·46	30.137·68	306.189·09	15	20
1890	3018·94	32.334·21	198.694·88	30.789·41	19.594·73	34.148·16	318.580·33	15	20
1891	3009·55	33.560·09	206 825·11	34.297·15	19.553·43	35.311·66	332.556·99	15	20
1892	3010·42	31.797·41	214.840·10	33.755·19½	21.448·78	37.411·69½	342.263·60	17	17
1893	2980·49	34.982·22½	226.369·86	34.018·53½	23.541·26½	40.397·51	362.289·88½	19	15
1894	2946·14	55.401·73	227.069·72	34.005·22	26.419·52½	42.470·26	388.302·59½	19	15

Z tabely této jest patrno, že síla poplatní ku přibývání obyvatelstva při téměř stejných přirážkách nepoměrně příznivěji se tváří. Kdežto při úřadním sčítání lidu r. 1880 připadlo na 1 duši 5 zl. 86 kr. c. k. daní, připadá po 10 letech r. 1890 9 zl. 22 kr. Z toho patrno, že obchod i průmysl značně zmohutněl a že i příbytečné poměry přispěly značně ku rozmnožení síly poplatní.

Vedle přirážek obecních a obecních školních vybírá obec poplatek z uznaného nájemného a sice 3% z uznaného nájemného až do 100 zl., 4% z uznaného nájemného až do 300 zl. a 6% z uznaného nájemného přes 300 zl. ročně.

Nájemné z bytu do roční částky 100 zl. činí okrouhle 132.000 zl., nájem z bytů za ročních 100—300 zl. činí celkem 1,100.000 zl. a nájemné přes 300 zl. ročně obnáší skoro 1 milion zlatých.

Nad míru vydatným příspěvkem jest dávka z nápojů zvláště z piva (pivní krejcar), bez kteréž by obci těžko bylo bývalo učiniti zadost všem potřebám obecním.

Pivní krejcar, 1 kr. z 1 litru piva, vybírá obec ve vlastní správě a vynesla dávka tato:

R. 1881	— zl. 35.242·72.	R. 1888	— zl. 59.475·69.
» 1882	— » 38.884·30.	» 1889	— » 66.968·71.
» 1883	— » 44.442·17.	» 1890	— » 70.646·32.
» 1884	— » 47.417·70.	» 1891	— » 71.826·12.
» 1885	— » 51.007·30.	» 1892	— » 78.992·61.
» 1886	— » 56.367·84.	» 1893	— » 83.903·61.
» 1887	— » 58.744·47.	» 1894	— » 89.332·85.

Přirážka tato stihne každého konsumenta. Dle toho připadá na 1 obyvatele 2 *hl* piva ročně tedy 2 zl. poplatku za rok. Ježto pak dle posledního sčítání lidu jest dětí školou povinných a mladších 6 roků 25·5%, lze čítati na 1 dospělou osobu průměrem 2·7 *hl* piva ročně čili asi 0·8 *l* piva denně. Za pivo obyčejné i plzeňské strží zdejší hostinští okrouhle asi pět čtvrtí milionů zlatých.

Poplatky za vodu k různým účelům místním, jako poplatky za vodu pro stavby (2 kr. za 1 m^3 stavby), poplatky za vodu do zahrad (dle výměry plošné, zahrádky až do výměry 400 m^2 jsou od poplatku osvobozeny),

pro parní kotle dle výhřevné plochy, hostinským ku tlakostrojům (z každého hektolitru piva $1^1/_2$ kr.), za zkoušení soukromých vodovodů (dle počtu výtoků, za výtok 20 kr. a 1 zl. základní taxa), přinášejí příjem 8—9 tisíc zlatých ročně. Obcím Žižkovu, Vršovicím, Nuslím-Pankráci, rak. státním drahám, pivovaru v Nuselském údolí, zdejšímu měšťanskému pivovaru, na hřbitov židovský, evangelický (projednává se) dodává se voda na základě zvláštní smlouvy a odměřuje se vodoměry. Kde takové smlouvy není, přenechává se voda pravidelně za náhradu 7 kr. za 1 m^3 vody a odměřuje se vodoměrem. Náhrada za přenechanou vodu činí ročně kolem 70.000 zl. Z příjmů těch hradí se veškeré udržování vodárny, přečerpací stanice, vodovodů, rozšiřování potrubí atd. i s amortisací půjček ku stavbě a rozšiřování vodárny učiněných. Udržování vodárny, přečerpací stanice, potrubí atd. vyžaduje ročního nákladu na 40.000 zl., z kteréž částky připadá skoro polovice na spotřebované uhlí. Za vodu, která spotřebuje se v domácnostech, neplatí se ničeho.

Dalším příjmem obecním jest poplatek za připojení stok domovních ku stokám uličním (stočné).

Poplatek ten obnáší 23 kr. za 1 m^2 zastavené plochy z každého patra a činí ročně 10 až12 tisíc zlatých.

Příjmem tím uhražuje se ovšem jen částečně náklad na stavbu stok, který činí ročně průměrně více než 20.000 zl.

Za čistění stok domovních, jež děje se v režii obce, vybírá se poplatek, jehož poměření jest závislé na zastavené ploše všech pater domů. Poplatková míra za 100 m^2 zastavené plochy stanovena na 80 kr. Nejmenší poplatek činí 4 zl. ročně, platí tedy pro domy až do 500 m^2 zastavené plochy. Při domech majících přes 500 m^2 zastavené plochy až do 1200 m^2 ubývá z poplatkové míry 80 kr. při každých 100 m^2 postupně o 3 kr., při domech s plochou od 1200 m^2 — 3400 m^2 ubývá od posledního takto vyšetřeného poplatku (jednotky 50 kr.) pouze o 1 kr. postupně při každých dalších 100 m^2, takže při 3400 m^2 obnáší poplatek 37 kr. z každých 100 m^2 Při domech přes 3400 m^2 činí poplatek z každých 100 m^2 zastavené plochy 36 kr.

Poplatek ten vynese ročně kolem 5000 zl. a hradí úplně režii s čistěním spojenou.

Stavební taxa poměřuje se ze zastavené plochy všech pater 2 kr. za 1 m^2. Roční příjem její lze páčiti na 2000 zl.

Z dalších příjmů obecních sluší uvésti daň ze psů, ročně 4 zl. ze psa pro zábavu a 1 zl. ze psa pro hlídání, jež vynáší as 2535 zl.

Mimo to vybírá obec poplatky za udělení práva domovského a měšťanského a to za právo domovské 30 zl., za právo měšťanské 40 zl. pro obecní fond správní a 10 zl. pro fond chudinský.

Poplatky za vážení dle zvláštní sazby vybírané hradí sotva vydání s vydržováním městské váhy spojené.

Poplatky kostelní 1200 zl. obnášející nehradí ani třetím dílem vydání na udržování farní expositury a kostela.

Poplatky různé, jako platy z míst na tržišti, od fiakristů a drožkářů za použití uličních pozemků, za postavení výkladních skříní, za obkreslování plánů stavebních a p. vynesou 6 až 8 tisíc zlatých ročně.

Z předcházejícího vychází, že přirážky k c. k. daním při nevelikė své výši nejsou tak vydatným příjmem, jak se všeobecně za to má. Mimo to stihají přirážky ty jen poplatníky již daní státní stížené, kdežto poplatky za vodu, z nápojů, masa atd. zasáhnou i ty osoby, jež daním vůbec nepodléhají, tedy bez rozdílu každého konsumenta. Zdá se, že tím jsou břemena ta nejsprávněji rozdělena na veškeré obyvatelstvo města.

Konečně jest se ještě zmíniti o příjmech plynoucích z různých zařízení obecních, jež při popisu jich na jiném místě seznati nelze.

V první řadě náleží ku příjmům takovým subvence zdejšího okresního zastupitelstva.

Tak přispělo v r. 1894 na udržování silnic 1300 zl., k účelům zdravotním přispívá 500 zl., k účelům humánním 200 zl., na školy mateřské 1000 zl., mimo větší příspěvky na účely školní a vzdělávací vůbec, jak jinde se uvádí.

Záložna vinohradská věnovala roku loňského 8000 zl. na účely humanní, roku letošního pak 15.000 zl., z nichž 5000 zl. na opatření lavic kostelních.

Ku větším vydáním obce, pokud nebyla uvedena při popisu různých zařízení obecních, náleží:

Osvětlování ulic plynem přes 17.000 zl. ročně, petrolejem skoro 1300 zl.; čistění ulic 12—14.000 zl., zřizování a udržování sadů a stromořadí 10.000 zl. ročně. Bezpečnost vyžaduje nákladu více než 6000 zl.; městská stráž hasičská a udržování požárního telegrafu bez mála 3000 zl.; zdravotnictví, plat lékařům, zvěrolékaři, udržování nemocnice, léky chudým atd. vyžaduje ročního nákladu 6000 zl.; příspěvky spolkům a ústavům humáním 3000 zl. ročně; pražské statistické kanceláři 700 zl.; obecní správa, platy úřadnictvu a zřízencům, oděv sluhům atd. vyžadují ročně kolem 40.000 zl.; obecní potah, mzdy kočím atd. kolem 13.000 zl., na něž se uhražuje za potahy k pohřbům dodané asi 1.200 zl.

Při obecním fondu správním za rok 1894 vykazuje účet:

	na hotovosti	v cenných papírech
příjem:	1,010.440 zl. 49½ kr.	385.268 zl. 88 kr.
vydání:	1,000.203 zl. 10 kr.	321.551 zl. 49 kr.
hotovost	10.237 zl. 39½ kr.	63.717 zl. 39 kr.

Při fondu chudinském:

příjem:	3131 zl. 42 kr.	6808 zl. 76 kr.
vydání:	3129 zl. 05 kr.	6808 zl. 76 kr.
hotovost	2 zl. 37 kr.	— —

Při fondu školním vykazuje účet za rok 1894

příjem . . . . 65.955 zl. 99 kr.
vydání . . . . 61.402 zl. 35 kr.
hotovost koncem roku . . . 4.553 zl. 64 kr.

Obec nemajíc žádného jmění musila již od počátku samostatnosti své přikročiti k půjčkám, aby mohla rychlý vývin města účinně podporovati. Nebyloť tu budov veřejných, nebylo škol, ani kanalisace, dlažby ani vody ani osvětlení.

Rychlé opatření těchto nevyhnutelných potřeb nebylo lze ovšem krýti nepatrnými přirážkami a poplatky.

Půjčky byly učiněny vesměs vhodně u městské spořitelny v Praze, u c. k. priv. rak. všeob. ústavu pro úvěr pozemkový ve Vídni a u zemské banky království Českého. Částka těmto ústavům dlužná činí koncem roku 1894 3,197.847 zl. 87 kr., jež umoří se anuitními splátkami za padesát let od uskutečnění půjčky. Na fond obecní správní připadá 2,682.863 zl. 82 kr. a na fond obecní školní 514.984 zl. 05 kr.

Na dluh fondu správního splácí se rokem běžným 21.324 zl. 44 kr. a úrok z dlužného kapitálu činí 120.887 zl. 93 kr.; na dluh obecního fondu školního činí umořovací splátka 5.335 zl. 34 kr. a úrok z kapitálu 24.822 zl. 75 kr.

Jmění obce t. j. jistiny aktivní, nemovitosti, obecní statek a jmění movité při obecním fondu správním přesahuje částku půl třetího milionu zlatých r. č., při obecním fondu školním dostoupilo jmění obce výše 700.000 zl.

Konečně stůjž zde přehled větších celkových vydání k účelům veřejným za dobu od samostatnosti obce až na dobu nynější.*)

Příspěvek obce na stavbu kostela	190.000	zl.
Na stavbu 6 školních budov	774.000	«
Obecní a veřejné budovy	824.000	»
Vodárna s přečerpací stanicí i s rozšířením její	875.000	»
Zakoupení pozemků na náměstí a k různým účelům obecním	152.000	»
Stoky	295.000	»
Dlažba a upravení ulic	602.000	»
Hřbitov	46.000	»
Nemocnice s pozemkem	30.000	»
Městské sady, zařízení	68.000	»
Požární telegraf	4.000	»
Zřízení městské tržnice na maso	1.500	»
Pohřební ústav	13.000	»
Inventář movitého jmění	132.000	»
Celkem vydáno na účely zde vytknuté . .	4,006.500	zl

*) Uváděny zde číslice zaokrouhlené.

Patrno, že půjček bylo užito s prospěchem, a že přirážek obecních a poplatků používá se jedině ku vydržování a spravování ústavů veřejných a hospodářství obecního.

Rozsáhlá působnost správy obecní vyžaduje výkonů mimořádných, k jichž provedení jest třeba sil pracovních k tomu způsobilých. Za tím účelem jest i na Král. Vinohradech, jako v jiných velkých městech, zvláštní úřad městský. Obecní správa jsouc si toho vědoma, že řádné úřadování v neposlední řadě přispívá ku zvelebení města, v poměrně krátkém čase ku své nynější velikosti se vyšinuvšího, má dle úsudků povolaných úřadů dozorčích úřad v každém ohledu dokonalý, jejž opatřuje úřadnictvo náležitě kvalifikované.

Úřad obecní záleží z úřadnictva konceptního: ředitel úřadů, tajemník, koncipista a konceptní praktikant; účetního: důchodní, účetní, officiál, 2 assistenti a praktikant; administrativního: officiál, 5 assistentů; technického: vrchní inženýr, inženýr I. tř., 2 inženýři II. tř., 1 revident a hospodářský správce mimo 5 kresličů a 3 úřadníky výpomocné. Dále 2 pivní revisoři, výpravčí financů, vykonavatel, exekvent, vážný, 2 strážníci tržní, polní strážník, 3 doručovatelé, 2 lampáři, hlídači atd.

Úřad spravuje ředitel Josef Kanda od roku 1871.

Agenda úřadu městského stoupá od roku k roku. Kdežto v r. 1880 obsahovala 8260 spisů má nyní již 30.000 čísel jednacích ročně.

Mimo výbor obecní mají Král. Vinohrady tato zastoupení v jiných správních a zákonodárných sborech:

V okresním zastupitelstvu 12 členů (poslední volba v r. 1891);

v okresní školní radě 3 členy (poslední volba v r. 1892);

v místní školní radě české 6 členů a 2 náhradníky (volba v r. 1895);

v místní školní radě německé 6 členů a 2 náhradníky (volba v r. 1893.);

ve výboru pokračovací školy průmyslové 3 členy;

ve výboru pokračovací školy obchodní 1 člena;

ve stálé zdravotní komissi 5 členů;

ve statistické komissi král. hlavního města Prahy a spojených obcí 1 člena (na 3 roky);

v divadelní komissi 1 člena;

ve správě ústředních jatek pro obce předměstské 2 členy.

Do sněmu zemského vysýlají Král. Vinohrady společně s venkovskými obcemi soudního okresu Vinohradského, Žižkovského, Karlínského a Brandýského jednoho poslance volbou volitelů.

Za poslance na sněm zemský byli voleni:

v r. 1875	A. O. Zeithammer,	obdržel z	205	hlasů	134,
v r. 1876	A. O. Zeithammer,	»	202	»	145,
v r. 1878	A. O. Zeithammer,	»	201	»	173,
v r. 1883	A. O. Zeithammer,	»	297	»	284,
v r. 1889	MUDr. Jul. Grégr,	»	301	»	151,
v r. 1895*	JUDr. Josef Herold,	»	413	»	382.

Do sněmovny rady říšské volí volitelé jednoho poslance společně s voliteli ostatních obcí zdejšího soudního okresu, jakož i okresu Žižkovského, Jílovského, Karlínského, Brandýského, Českobrodského, Černokosteleckého a Říčanského.

Do rady říšské byli zvoleni:

v r. 1875	Dr. Edm. Kaizl,	»	375	»	264,
v r. 1879	Frant. Tilšer,	»	412	»	341,
v r. 1885	Frant. Veselý,	»	529	»	278,
v r. 1891	Frant. Tilšer,	»	568	»	413,
v r. 1895*	Čech Svatopluk,	»	584	»	545,
v r. 1895*	Heřman Janda,	»	582	»	505.

*) Volby doplňovací.

Právě když stať tato byla dokončena, došla z lázeňského místa Studánky u Rychnova n. Kn. smutná zvěst, že tam dne 18. července 1895 náhle zesnul starosta města Jan Prokopec.

Na místě jeho povolán do městského zastupitelstva náhradník Jan Hrabě, majitel závodu kloboučnického.

Volba starosty není dosud provedena; úřad starostenský vykonává nyní starostův náměstek Alois Bureš, stavitel a majitel realit.

Část VI.

Školství a ústavy vzdělávací vůbec.

Jakož byly počátky Král. Vinohradů nepatrné a jakož jen krátké doby bylo třeba, aby z nich povstalo město veliké, rázu moderního, tak i původně nepatrné školství jejich rázem klestilo sobě cestu a dostoupilo výše, jakou málo jen měst může se vykázati.

V době rozdělení obce r. 1876, když čítalo se ve 235 domech 8930 obyvatelů, měly Král. Vinohrady jedinou obecnou školu s 556 dětmi v 8 třídách. Škola ta byla umístěna v najatém (letošním rokem již zbořeném) domě čp. 33 v Kanálské zahradě, který k účelu tomu byl upraven. Tam nalézal se i úřad obecní.

Dnes, ne po celých dvou desítiletích, má obec 4 vlastní školní budovy velikých rozměrů, v nichž jsou umístěny 2 školy měšťanské (pro chlapce a pro dívky), 3 obecné školy chlapecké a 3 obecné školy dívčí; dále jednu budovu školní pro c. k. státní české gymnasium. Se stavbou nové školní budovy počne se rokem letošním.

a) Školy obecné a měšťanské.

Již ve školním roce 1883/84, kdy zapsáno bylo 1960 školou povinných dětí, čímž zvýšil se počet žactva oproti r. 1882 o 334, rozdělena obec ve dva školní obvody, severní a jižní. Dosavadní obecná šestitřídní škola

chlapecká s 5 pobočkami, v r. 1877/78 zřízená, rozdělena na dvě samostatné školy šestitřídní a dosavadní obecná šestitřídní škola dívčí s 5 pobočkami, téhož roku zřízená, na dvě samostatné školy pětitřídní, z nichž určena vždy jedna pro každý obvod.

V témž roce zřízena i třítřídní škola měšťanská pro dívky, pod jejíž správu postavena i nová obecná škola dívčí, náležející do obvodu jižního.

Školy obecné měly již hned od počátku po dvou pobočkách a bylo i během dalších let ku zřizování potřebných poboček bedlivě hleděno. V roce 1884,85 bylo 2281 (+ 321), v r. 1885/86 2552 (+ 271) školou povinných dítek.

Ve školním roku 1886/87 zřízena byla měšť. škola chlapecká.

V r. 1886 87, tedy po 4 letech od prvního rozdělení obce v obvody školní, měly školy obecné s měšť. školou dívčí a chlapeckou již 20 poboček a přibylo v té době 1284 dítek školních, takže bylo dítek školou povinných 2910 (1408 chlapců, 1502 dívky).

Mimořádné poměry, za jakých se obec a tudíž i školství vyvinovalo a vzrůstalo, vyžadovaly, aby počátkem školního roku 1887/88 školství opětně nově bylo organisováno.

Celé město rozděleno proto ve t ř i o b v o d y. Do každého z těchto tří obvodů školních položena jedna pětitřídní škola obecná, chlapecká i dívčí, každá s osnovou škol osmitřídních.

Obvodu p r v n í m u jsou přiděleny:

O b e c n á š k o l a c h l a p e c k á (ve školní budově »Na Smetance«) až do konce r. 1893/94 spojená s měšťanskou školou chlapeckou, jíž spravuje řídící učitel Josef Řehák, má 5 tříd kmenových a 2 zatímné pobočky. Vyučují 4 def. učitelé, 1 def. podučitel a 2 zat. podučitelé.

O b e c n á š k o l a p r o d í v k y (ve školní budově »Na Smetance«) zřízena r. 1876, jest pod správou řídící učitelky Ž. E. Felberové a má 5 tříd postupných, 1 poboč. def. a 4 zatím. Mimo řídící učitelku vyučují 2 def. učitelky, 2 def. podučitelky a 5 učitelek zatímních.

Obvodu druhému jsou přiděleny:

Obecná škola chlapecká (ve školní budově na Purkyňovu náměstí vedle radnice), jež byla první školou obecnou na Král. Vinohradech, řízena jsouc od svého počátku až do roku loňského o školství vinohradské velikých záslub si získavším ředitelem Jos. Fuksou, svěřena správě ředitele Vojt. Šváchy. V této 5třídní škole se 4 pobočkami, z nichž 2 definitivní, vyučuje 5 def. učitelů, 2 def. podučitelé a 2 zatím. podučitelé.

S touto školou spojena jest pokračovací škola průmyslová, o níž zvláště se pojednává.

Obecná škola dívčí (ve školní budově v Komenského ul.) až do r. 1893/94 spojená s měšť. školou dívčí, jest spravována řídícím učitelem Leop. Nejedlým; má 5 tříd kmenových. Vyučuje v ní 1 říd. učitel, 2 def. učitelky, 1 def. a 1 zat. podučitelka, dále 1 učitelka industriální.

Obvodu třetímu jsou přiděleny:

Obecná škola chlapecká (ve školní budově v Čelakovského ulici), zřízena v r. 1887/88, jest spravována řídícím učitelem Em. Janáčkem; má 5 tříd postupných a 5 tříd pobočných, z nichž jsou 3 definitivní. Učitelů jest 6 defin., 1 zatímní a 3 zatím podučitelé.

Obecná škola dívčí (ve školní budově v Čelakovského ul.) zřízena roku 1883/84, nalézá se pod správou řídící učitelky Anny Sokolové. V 5 třídách kmenových a 5 pobočních, z nichž 3 definitivní, působí 6 def. učitelek, 2 def. a 2 zatím. podučitelky.

České obecné školy chlapecké mají v tomto roce 1442 žáků, jež vyučuje 1 ředitel, 2 řídící učitelé, 12 defin. učitelů, 4 def. a 7 zatímních podučitelů v 15 kmenových třídách a 11 pobočkách, z nichž 5 poboček jest definitivních.

České obecné školy dívčí mají 1456 žaček, jež vyučuje 1 řídící učitel, 2 řídící učitelky, 9 def. učitelek, 5 def. a 8 zatím. podučitelek mimo učitelky industriální.

Měšťanská škola chlapecká (ve školní budově »Na Smetance«) zřízena počátkem školního roku 1886/87

Škola ta řízena ředitelem Václavem Fraňkem. Ve 3 třídách s 5 pobočkami, z nichž 3 defin. a 2 zatím., vyučuje ředitel, 7 učitelů defin. a 2 zatím., zastupuje tedy počtem tříd skoro tři školy měšťanské.

Ředitel školy spravuje zároveň pokračovací školu obchodní.

Měšťanská škola dívčí ve školní budově v Komenského ulici zřízena v r. 1883/84. Školu spravuje ředitel Josef Růžička. Ve 3 třídách kmenových, 3 def. a 2 zatím. pobočkách působí vedle ředitele 5 defin. učitelek, 1 def. učitel, a 2 zatím. učitelky.

K této škole jest připojen pokračovací kurs pro dívky, o němž zvláště se pojednává.

V měšťanských školách vyučuje 534 chlapců a 481 dívek v 6 třídách postupních a 10 pobočních, z nichž jest 6 definitivních, 2 ředitelé, 8 def. učitelů, 5 def. učitelek, 2 zatím. učitelé a 2 zatím. učitelky.

Při každé škole obecné i měšťanské působí vždy 1 katecheta.

Na všech obecných a měšťanských školách českých působí celkem 75 sil učitelských, industriální učitelky v to nečítaje. Udržování obecných a měšťanských škol českých vyžaduje nákladu ročně okrouhle 17.000 zl.

Následkem stále pokračujícího rozvoje a vzrůstu města přikročí se v době nedaleké opětně ku nové organisaci školství.

Obecná škola německá (v najatých domech na Tylově náměstí čp. 478 a 561 byla zřízena r. 1877 ze soukromé školy proti vůli a přes námitky a odpor obce.

Má 5 tříd pro chlapce a 5 tříd s 1 pobočkou pro dívky. Chlapců bylo koncem r. 1894/5 233, dívek 386; chlapců náboženství židovského bylo 106, děvčat 120, k národnosti české náleželo 70 chlapců a 158 děvčat. Školu tu spravuje řídící učitel Eduard Petrák. Dále působí 1 katecheta, 3 def. učitelé, 2 def. učitelky, 1 def. podučitel, 1 def. podučitelka, 1 zat. podučitel, 2 zat. podučitelky, 2 učitelé židovského náboženství a 1 učitelka ručních prací.

Udržování obecné školy německé vyžaduje ročního nákladu okrouhle 2300 zl.

Přehled o počtu školních dítek v posledním pětiletí.

Škola	Počet dítek ve školním roce				
	1890/1	1891/2	1892/3	1893/4	1894/5
Obecná chlapecká v I. obvodu	306	311	307	322	393
Obecná chlapecká v II. obvodu	460	421	444	514	519
Obecná chlapecká v III. obvodu	471	546	557	576	530
Obecná dívčí v I. obvodu	368	373	441	493	561
Obecná dívčí v II. obvodu	332	327	318	344	317
Obecná dívčí v III. obvodu	536	582	587	583	578
Měšťanská škola chlapecká	473	486	475	504	534
Měšťanská škola dívčí	491	523	513	504	481
Obecná škola s vyučov. řečí německou — chlapců	256	243	236	220	233
Obecná škola s vyučov. řečí německou — dívek	350	344	369	372	386
Všech školních dítek bylo	4043	4156	4247	4432	4532

Školní budovy:

Škola I. na Purkyňově náměstí, čp. 601 vedle městské radnice. Ještě v době, kdy město tvořilo II. část (hořejší) obce Král. Vinohradů, usnesla se místní školní rada roku 1875 o stavbě této budovy na č. parc. 468. Hlavní průčelí bylo navrženo do Purkyňova náměstí tehda do »Růžového stromořadí«. Budova vystavena r. 1877 s 2 zvláštními vchody, určenými pro chlapeckou a dívčí šk. obecnou, s 20 učebnami, 2 ředitelnami, sborovnou a kabinety. Náklad činil 107.720 zl. 42½ kr.

Nyní používají budovy té obecné školy chlapecká a dívčí II. obvodu, dále první mateřská škola a pokračovací škola průmyslová.

Škola II. v Komenského ul. č. p. 250 vystavěna r. 1884 na pozemku čís. kat. 472 nákladem 125.761 zl. 34 kr. Stavba jest dvoupatrová, obrácená hlavním průčelím k východu do Komenského ul., s dvěma oddělenými vchody. Obsahuje 18 školních síní, 2 ředitelny, 2 sborovny, tělocvičnu, kabinety a příslušné místnosti.

Všechny učebny, vzduchu i světlu úplně přístupné, jakož i záchody jsou opatřeny vydatnou ventilací. V zadní části školy jest školní kaple, jíž používáno bylo před vystavením kostela jako kaple farní.

Škola v Komenského ulici.

Umístněny jsou zde měšťanská škola dívčí, obecná škola dívčí II. obvodu a pokračovací kurs dívčí.

Škola III. v ulici Čelakovského, č. p. 400 poznamenaná, vystavěna roku 1885 na pozemku č. kat. 366/18 ve způsobu trojtraktu, v němž určeny trakt uliční a část dvorního traktu pro učebné síně, střední trakt pro chodby a střední část zadního traktu pro schodiště a záchody. Budova tato má jenom 1 vchod, jsouc původně určena pouze pro školu jednu a obsahuje 14 učeben mimo ředitelnu, sborovnu, tělocvičnu a kabinety.

Zastavená plocha měří 773·02 m^2, na dvůr připadá 415·58 m^2 a na zahradu 540 m^2.

Náklad stavební činil 102.523 zl. 25 kr., v kteréž částce obsažena i cena pozemku 19.221 zl. 60 kr.

Budovu používá obecná škola chlapecká a částečně dívčí, náležející III. obvodu.

Na školu tuto přistavuje se právě III. patro.

Škola IV. »Na Smetance« č. pop. 505, vystavěna r. 1888 na pozemku č. kat. 12/2 v ulici Sladkovského nákladem 263.327 zl. 16 kr., kupní cenu pozemku 1789·02□° měřicího v částce 62.154 zl. 05 kr. v to počítaje. Tato monumentální dvoupatrová budova se čtyřmi mohutnými kopulemi, vyniká nad nádražím císaře Frant. Josefa a leží v I. obvodu školním.

Průčelím jest obrácena do ulice Sladkovského. Dva zvláštní vchody určují účel její — oddělení chlapecké, oddělení dívčí. V podzemí umístěna tělocvična, v přízemí kaple školní, jež byla používána dříve ku veřejným bohoslužbám, a učebny. Celkem má budova ta 29 učeben mimo velký, krásně upravený sál exhortní, kreslírnu, sborovny, kabinety a jiné příslušné místnosti. Veškeré místnosti jsou dle uznaných zásad zdravovědeckých zařízeny a všemi potřebami bohatě opatřeny.

Budova tato používána byla měšť. školou chlapeckou, a spojenou s ní dříve školou obecnou, dále ob. školou dívčí a školou mateř. Když bylo c. k. státní gymnasium v obci zřízeno, vykázány mu místnosti též v této budově, nežli byla vlastní budova v Hálkově třídě dostavena.

Na příště pak určeny zde potřebné učebny pro státní realné školy, jež ve školním r. 1895 budou aktivovány.

Nová školní budova, do níž se přestěhují školy obecné a měšťanská škola chlapecká, dále i škola mateřská, dosud »Na Smetance« umístěné, vystaví se na stavebním čtverci mezi tř. Jungmannovou a Slezskou u městských sadů (č. kat. 520/2), nákladem as 220.000 zl.

Taktéž pro obecnou školu s vyučovacím jazykem německým určeno jest již místo pro novou prostrannou budovu školní na staveb. parc. č. 517 v Moravské třídě.

Obecní čtyry školní budovy vyžadovaly celkem nákladu 600.000 zl. Movitosti (nářadí a učební pomůcky) opatřeny za 43.370 zl. 46 kr.

Umořovací splátky půjček na stavby budov školních učiněných činí i s úroky ročně 30.158 zl. 09 kr., nájemné z místností pro obecnou školu německou 5300 zl.

Veškerá vydání hradí se vypsáním 15% obecní školní přirážky k daním přímým přirážky státní zahrnujícím.

Úhrnné jmění fondu školního činí 652.257 zl. 17½ kr. a dluhy bankám 514.984 zl. 05 kr., zbývá tudíž jmění čistého 137.273 zl. 12½ kr.

Celkové vydání na udržování budov a 6 obecných 5 třídních českých škol o *20* pobočkách a 2 třítřídních škol měšťanských o *10* pobočkách činí koncem r. 1894 47.718 zl. 15 kr.

Na jednu z těchto škol připadá ročního nákladu průměrně 5964 zl. 77 kr., na 1 třídu pak průměrně 723 zl. a na 1 školní dítko školu navštěvující průměrem 12 zl. ročně.

Vydání fondu německé obecné chlapecké školy o 10 třídách činí koncem r. 1894 6284 zl. 20 kr.; připadá tudíž průměrně na 1 třídu 628 zl. ročního nákladu a 10 zl. na 1 dítko školou povinné.

Přihlíží-li se k tomu, že školu německou navštěvuje českých dětí 228 a německých pouze 391, činí povinný výdaj na jedno do německé obecné školy patřící dítko 16 zl.

Z toho vidno, že obec pečuje o školní dítky národnosti německé více než dosti.

V příčině školného zařaděna jest obec ve III. třídu a odvádí do okresní pokladny školní dle vyměřeného paušálu ročně 8662 zl., ačkoliv asi třetina se jí nahrazuje školním platem, který činí 26 kr. měsíčně za jedno dítko. Obec právě se domáhá toho, aby vřaděna byla do třídy IV. Skoro 60% dětí jest od placení školného osvobozeno.

Platy a požitky učitelům vyměřují se ve zdejší školní obci dle třídy I.

Příbytečné učitelům definitivním a katechetům ročních 180 zl., podučitelům, definitivním učitelkám a podučitelkám po 120 zl., zatímním podučitelům po 80 zl. a zatímním podučitelkám po 40 zl. udílí město z fondu obecního celkovým obnosem bezmála 10.000 zl.

b) **Mateřské školy**.

Pro dětí mateřské školy navštěvující zřízeny r. 1888 dva obvody, jež dělí se ulicí Vávrovou.

První škola mateřská, založená r. 1880, umístněna jest ve školní budově na Purkyňově náměstí. Spravuje ji řídící pěstounka Marie Jandourková s 2 pěstounkami a 2 hospitantkami. Dětí od 2—5 let bývá zde 80 až 100 ve dvou odděleních.

Druhá škola mateřská má zvláštní samostatnou budovu v Čelakovského ulici č. pop. 360. Dvoupatrová tato budova vystavena r. 1887 na pozemku č. kat. 336/19, měřícím 1245·66 m^2. Fronta průčelní obnáší 33·28 *m* Mimo sál ku hraní, 8 učeben, ředitelny, sborovny a kabinety má též umývárny a koupelny. Náklad činil 64.650 zl. 34 kr. Cena pozemku 17.314 zl.

Správu školky má řídící pěstounka Marie Barochová s 5 pěstounkami a 4 hospitantkami v 6 odděleních. Dítek bývá zde až ku 410. V budově byla dosud částečně i obec. škola dívčí III. obvodu umístěna.

Příkladnou obětavostí obce a řídící pěstounky druhé školy mateřské postaráno dílem o bezplatné, dílem o velmi levné stravování dítek školku navštěvujících. I chudé dítky škol obecných zvláště z III. obvodu požívají této výhody.

Mateřské školky vydržuje obec. Náklad činil r. 1894 9655 zl. 74½, jenž se z části hradil školným 213 zl. 15 kr. a příspěvkem okresního výboru 1000 zl.

Hračky pro školky zakupuje městská rada v Pošumavské tržnici.

Mateřská školka při německé obecné škole jest vydržována německým spolkem »Kindergartenverein«; navštěvuje ji 40 dítek.

c) Školy odborné.

Pokračovací škola průmyslová. Město staraje se o všechny potřeby a obecně prospěšná zařízení, věnovalo záhy po rozdělení obce pozornosť svou zřízení pokračovací školy průmyslové, takže již dne 2. října 1881 započal prvý školní rok na zdejší pokračovací škole průmyslové.

Přijatí učňové, počtem 119, rozděleni ve dva ročníky dle předběžného vzdělání školního, dle stáří a pokročilosti v řemesle. Již roku 1883—84 byla škola rozšířena o ročník třetí a o třídu pobočnou při ročníku prvním. Dle svého průmyslového zaměstnání dělili se žáci na tři skupiny a to: učňové živností stavitelských, učňové živností odvětví mechanicko-technického a učňové odvětví jiných.

Zavedením povinné návštěvy pokračovacích škol a bedlivou správou, jakož i pochopením důležitosti a prospěšnosti školy v kruzích řemeslnických, soutěžila zdejší škola pokračovací s pokrokem a vzrůstem naší obce. Vykazovalať r. 1880—91, tedy po 10 letech, návštěvu 615 učňů, t. j. o 417% více, nežli při svém založení. V 16ti třídách vyučovalo 27 učitelů.

Koncem školního roku 1894 vzrostl počet žáků na 754, jež posýlalo do školy 381 majitelů živností.

Ve 3 ročnících, z nichž v každém jest 7 oddělení, vyučuje 33 učitelů. Vyučování děje se v neděli dopol. a všedního dne v hodinách večerních, bezplatně. Oddělení jsou rozdělena dle řemesel: zámečnictví, stavební truhlářství, oddělení mechanicko-technické, oděvní, řemesla umělá a drobná, rukavičkářství, oddělení pro živnosti potravní a pro modelování.

Pokud se týče návštěvy, mravného chování a prospěchu žactva, vykázala zdejší pokračovací škola průmyslová — jak zvláště všeobecně bylo pozorováno z účasti při zemské výstavě jubilejní r. 1891 — úspěchy, s jakými sotva jiná škola toho druhu může se prokázati.

K odměňování nejpilnějších žáků této školy založeny nadace: »Novotného« se základní jistinou 1000 zl., z jejíž

úroků přisuzují se dvě odměny po 5 dukátech; nadace »Šimáčkova« s jistinou 500 zl., úroky z této dávají pět odměn po 5 zl; nadace »Fr. V. Hampejze« s jistinou 100 zl

Darů na odměny hodným žákům rozdává se každého roku v ceně kolem 1000 zl.

Řízení pokračovací školy průmyslové svěřeno řediteli obecné školy chlapecké Vojtěchu Švachovi. Od založení až do r. 1893 řídil tento ústav ředitel ob. škol Jos. Fuksa, jemuž v první řadě přísluší zásluha o neobyčejný rozkvět její.

Správu vede zvláštní výbor správní. Udržování školy děje se pomocí subvencí: c. k. ministerstva kultu a vyučování (3000 zl.), zemského výboru (1400 zl.), okr. výboru (2000 zl.), obchodní a živnost. komory (200 zl.) a zdejšího společenstva řemeslných živností (100 zl.).

Vedle znění stanov uhražuje město každoročně z obecního jmění povstalý schodek, jenž činil roku 1894 4446 zl. 55 kr.

Výdaj na udržování činil téhož roku 11.976 zl. 48 kr. Knihovna školy průmyslové má 487 děl. Pomůcky učebné jsou bohaté, ba i vzorné.

Na památku čtyřicetiletého panování císaře a krále Františka Josefa I. založeno usnesením správního výboru pokračovací školy průmyslové ze dne 3. února 1888 při škole této řemeslnické museum, do něhož přijímají se vynikající skutečné neb zobrazené výrobky zdejších řemeslníků a přikazují se nejlepší školní práce žáků ústavu tohoto. Výrobky, jichž se museu dostane, mají poskytovati obraz řemesel, v obci provozovaných, jakož i pokrok v řemeslech těch a zároveň zjednávati vhodné pomůcky, jichž prospěšně použiti lze.

Pokračovací škola obchodní zařízena a otevřena počátkem měsíce října r. 1891 přičiněním a podporou městského zastupitelstva a obchodního gremia pro učně i pomocníky zdejšího obchodnictva. Účelem její jest, aby žáci nabyli základních vědomostí, kterých každému vzdělanějšímu obchodníku znáti třeba.

Ústav jest spojen s měšťanskou školou chlapeckou a pod její správou veden. Dle schválených stanov skládá se ze tří ročníků. Vyučuje se: češtině, němčině, počtům, korespondenci, účetnictví, směnkářství, nauce o zboží, zeměpisu a krasopisu. Vyučování opatřuje pět učitelů. Pilným žákům dostává se odměn jako na pokračovací škole průmyslové.

Hned v prvém roce svého trvání měla škola 27 žáků, ve druhém již 48, ve třetím 54 a nyní již 74, takže otevřen byl ročník třetí, čímž došla škola svého doplnění.

Náklad činil roku předešlého 1219 zl. 39 kr., který jest kryt jen částečně subvencemi a to: zemského výboru (150 zl.), ministerstva (400 zl.), okres. zastup. (200 zl.), obchodní a živnostenské komory (60 zl.), zdejšího obchodního gremia (100 zl.). Schodek hradí obec. Přísný dozor a hospodářskou správu vede zvláštní stálý výbor školní, v němž zasedají zástupcové všech korporací, jež na školu přispívají.

Pokračovací kurs pro dívky, spojený s měšťanskou školou dívčí, zřízen r. 1888 pro dívky, které povinnosti školní zadost učinily a z měšťanské školy vystoupily, aby v tomto ústavu své vědomosti jednak doplnily, jednak praktickým potřebám je přizpůsobily. Zvláště aby v ručních pracech obratnosti nabyly a šití šatů se přiučily, v obchodním a živnostenském počtářství a účetnictví se zdokonalovaly, v jazyku mateřském, po případě i jiných jazycích — hlavně v německém a francouzském — vzdělávati se mohly; konečně, aby zasvěceny byly do nejdůležitějších pravidel řádné domácnosti i vychovávání dítek.

Pokračovací kurs dívčí spravuje se zvláštním statutem, zemskou školní radou schváleným.

Pro jednotlivé předměty jsou zřízena zvláštní oddělení, dle potřeby i vyšší ročníky jako: vyučování češtině a literatuře, kreslení, němčině, ručním pracím.

Školní rok počíná 15. září a končí se dne 30. června. Vyučuje se ve dne, mezi 8. hod. ranní a 5. hod. odpol. Školného platí se za měsíc 2 zl.

Jak zřízením tohoto kursu šťastně městská obec zasáhla do výchovy dívek škole odrostlých vidno z toho, že při otevření kursu dne 15. září 1890 měla škola 82

žákyň, kdežto po 5 letech, t. j. ve školním roce 1894/5 vzrostl počet žákyň na 112. Lze za to míti, že opatřením tím zachráněna aspoň polovice dívek školu tu navštěvujících před návštěvou odnárodňujících ústavů, do nichž bohužel i tak zvaní vlastenci ku »vyššímu« vzdělání dcery své rádi dávají. Netřeba litovati nákladu roku předešlého na 3057 zl. 20 kr. vzešlého, jejž hradí z dobré poloviny obec Král. Vinohrady sama. Dívky nemajetné jsou z valné části buď zcela, buď od polovice školného osvobozeny.

Okresní vychovatelna.

Subvence zem. výboru (150 zl.) a okresního zastupitelstva (200 zl.) daleko nekryjí potřebný výdaj.

Na vyučování pracím ručním dohlédají dámy vinohradské, k účelu tomu měst. radou požádané.

Ústav spravuje ředitel školy měšťanské Josef Růžička. Vyučování obstarává 8 sil učitelských a 2 síly pro práce ruční.

Okresní vychovatelna arcivévodkyně Alžběty pro chudou opuštěnou neb zanedbanou mládež,

zřízená roku 1884 nákladem okresu Vinohradského, jest ústavem okresním pro zastupitelský okres Vinohradský.

Bezprostřední dozor a veškerá správa vychovatelny přísluší okresnímu výboru. Účelem vychovatelny jest pečovati o vychování a vzdělání chudé opuštěné a zanedbané mládeže, jakož i o napravení její, když mravně poklesla, a přiměřeným vychováním působiti k tomu, aby se v pozdějsím věku sama řádně mohla vyživovati. Zvláště stará se vychovatelna o mravní a tělesnou záchranu dětí ve stáří mezi 6. a 14. rokem věku.

Ústav tento řídí správec Matěj Zindera, jemuž k ruce jsou dva učitelé, zahradník a hospodyně.

Vychovatelna mívá až 20 chovanců, jež po dokončené odchově dávají se do učení řádným mistrům jsouce i u těchto až do vyučení se pod dozorem ústavu..

Budova ústavu čp. 50 jsouc vlastnictvím okresu, nachází se v pěkné zahradě, část usedlosti »Feslové«, a jest účelně upravena. V zahradě chovanci pracují.

V době trvání ústavu bylo celkem 53 chlapců odchováno a z ústavu propuštěno.

Vydržování vychovatelny vyžaduje nákladu ročně kolem 12.000 zl.

d) Školy střední

C. k. vyšší státní gymnasium ve vlastní budově v Hálkově třídě čp. 782, vystavěno roku 1893 na pozemku č. kat. 246,I., který určen byl původně pro stavbu kostela.

Již od r. 1884 domáhala se obec vším úsilím toho, aby na Král. Vinohradech zřízeno bylo úplné c. k. státní české vyšší gymnasium, což se konečně podařilo a otevřeny ve školním roce 1892/3 čtyři třídy téhož gymnasia, jež zatímně umístěny byly ve školní budově »na Smetance«. Stalo se tak, když obec převzala závazek poskytnouti vyučovací správě bezplatně a trvale všech místností potřebných a vydržovati školní budovu, která zůstane vlastnictvím obce po celou dobu, pokud sloužiti bude k umístění úplného gymnasia s českou řečí vyučovací.

Školní budova pro c. k. vyšší české státní gymnasium má 1219·42 m² zastavené plochy a obsahuje 12 rozsáhlých učeben, kreslírny, tělocvičny, kapli, exhortní síně, kabinety, byt pro ředitele ústavu atd. Veškeré místnosti a zařízení jich vyhovuje nejpřísnějším moderním požadavkům.

Náklad na stavbu tu činil 107.992 zl. 77 kr.

Do vlastní budovy přesídlil ústav ve školním roce 1893/4.

Návštěva gymnasia svědčí nejlépe o dávné potřebě střední školy v obci. Ve školním roce 1894/5 navštěvovalo:

C. k. státní vyšší gymnasium.

I. tř. 94 žáků,	IV. tř. 45 žáků,
II. tř. 79 žáků,	V. tř. 36 žáků,
III. tř. 80 žáků,	VI. tř. 29 žáků.

Příštím rokem otevřena bude VII. třída a r. 1896/7 bude ústav doplněn třídou osmou.

Ústav řídí ředitel Dr. Jos. Bernhard; vyučování opatřuje 21 professorů a učitelů.

Státní reálné školy české. Zřízení jich povoleno nejv. rozhodnutím ze dne 9. února 1895 již pro školní rok 1895/6, když byla obec přijala na se povinnost opatření a udržování potřebných místností.

Ústav ten bude umístěn zatímně ve školní budově »na Smetance«, jejíž část se k tomu cíli zvláště upravuje, dílem i ve školní budově c. k. státního vyššího gymnasia. Zatímně budou pouze první čtyři třídy reálné otevřeny, následující každý rok přibude pak po jedné třídě až do úplnosti ústavu.

Ředitelem tohoto ústavu jmenován professor Václav Starý.

e) Ústavy soukromé

Brixiová Marie, vyučování hře na piano, čp. 583;
Čermák Josef, vyučování hudbě, čp. 9;
Černý Arnošt, vyučování hudbě, čp. 197;
Divíšek Václav, vyučování zpěvu, čp. 481;
Feigertová Marie, vyučování tanci, čp. 393;
Grundová Josefa, vyučování frančině a hudbě, čp. 160;
de Joanelli Marie, vyučování frančině a anglič., čp. 82;
Körschnerová Anna, vyučování hře na piano, čp. 82;
Luxová Anna, vyučování frančině a hře na piano, čp. 517;
Pištová Anna, škola industriální, čp. 260;
de Quoi Anna, vyučování frančině a hře na piano, čp. 67;
Šebor Karel, vyučování hudbě, čp. 136.

Část VII.

Úřady.

a) Samosprávné.

Městský úřad jest umístěn v radnici městské na Purkyňově náměstí čp. 600. Až do 30. dubna 1878 byl městský úřad umístěn v nájaté budově čp. 33 v Kanálské zahradě.

Úřadní hodiny jsou stanoveny od 8. hod. ranní do 12. hod poled. a od 2. do 5. hod. odpol. V městském důchodu přijímají a vyplácejí se peníze pouze všedního dne od 8. hod. ranní do 1 hod. odpol. V neděli a ve svátek úřaduje se pouze pro záležitosti neodkladné od 9. do 11. hod. dop.

Zastupitelstvo okresní. Činnosť jeho započala dne 15. května 1879. Až do doby té náležely Vinohrady ku zastupitelskému okresu Karlínskému.

Zastupitelský okres Král. Vinohradský záleží ze soudních okresů Král. Vinohradského a Žižkovského. Zaujímá celkem 15.896 jiter čili 9147·6 hektarů. Čítá nyní asi 136 tisíc obyvatelů.

Zastupitelskému okresu jsou přiděleny:

Obec politická	Obec katastrální
Braník,	Braník,
Hodkovičky,	Hodkovičky, Lhotka s Novým Dvorem,
Hostivař,	Hostivař s Hájem,

Obec politická	Obec katastrální
Hrdlořezy,	Hrdlořezy,
Chodov,	Chodov s Litochleby, Šeberov s Hrnčíři,
Krč,	Krč Dolní a Krč Horní s Jalovými Dvory,
Kunratice,	Kunratice s Baběnicemi a Libuš,
Malešice,	Malešice,
Michle,	Michle,
Nusle,	Nusle s Pankrácem,
Podolí,	Podolí s Dvorci,
Strašnice,	Strašnice Straré a Nové,
Štěrboholy,	Štěrboholy,
Král. Vinohrady,	Král. Vinohrady,
Vršovice,	Vršovice,
Záběhlice,	Záběhlice s Práči a Roztyly,
Žižkov,	Žižkov s Olšany.

Obsahujeť tedy okres náš 17 politických obcí, jež zahrnují v sobě 21 katastrálních obcí, které mají vlastní katastr knihovní a vlastní katastrální mapy.

Zastupitelstvo okresní záleží z 36 členů. Města Král. Vinohrady a Žižkov volí po 12 členech, Vršovice 1 člena, obce venkovské volí 6 členů, velkostatky mají 2 a průmysl 3 členy v zastupitelstvu. Poslední volby děly se ku konci roku 1891.

Za starosty okresu zastupitelského byli zvoleni: Kašpar Josef, maj. velkostatku Práče, dne 7. ledna 1879, Friedländer Jan, majitel realit na Král. Vinohradech, dne 12. prosince 1882, Vlček Vilém, maj. realit na Král. Vinohradech, dne 27. října 1885.

Od 8. července r. 1891 jest starostou okresu JUDr. Josef Herold, advokát na Král. Vinohradech, poslanec na sněmu zemském a radě říšské.

Veškerých c. k. daní bylo předepsáno v celém okresu koncem roku 1894 660.847 zl. 91 kr., z nichž se vybírá 9% přirážek okresních.

Dle účtu za r. 1894 činil

veškerý příjem	v hotovosti . . .	151.653 zl.	17 kr.
	v cenných papírech	76.578 »	18 »
vydání	v hotovosti . . .	145.672 »	28 »
	v cenných papírech	50.314 »	36 »
Zbývá koncem roku	na hotovosti . . .	5.980 zl.	89 kr.
	v cenných papírech	26.263 zl.	82 kr.

Mimo přirážky má okres další příjmy: Mýtné a paušály na silnice 2747 zl. 45 kr., náhrady obcí na lékaře obvodní 1800 zl., subvence zem. výboru na udržování okresní vychovatelny 3000 zl.

Ač okres poukázán jest větším dílem pouze na výnos přirážek okresních, vykonává ve své působnosti vše, aby dostál veškerým potřebám, jež se vyskytují v městech a obcích nalézajících se v sousedství hlavního města.

Ze značnějších vydání v r. 1894 buďtež uvedena:

Příspěvky na nové stavby komunikační 17.424 zl. 68 kr., udržování silnic vyžaduje nákladu 22.148 zl. 23 kr., zdravotnictví 2530 zl. 17 kr., z čehož 3 obvodním lékařům každému po 600 zl. a mimo to 30 zl. za kilometr jako paušál cestovní. Příspěvek fondu pensijnímu 2366 zl. Služné a vydání správní 8615 zl. 23 kr., příspěvky k účelům školním 9010 kr., příspěvky k účelům dobročinným a všeobecně prospěšným a stipendia 2488 zl. 53 kr., příspěvky různé 2925 zl. Okresní vychovatelna 11.179 zl. 48 kr. Povozy a přípřeže 320 zl. 85 kr. atd.

Jmění okresu koncem r. 1894 záleží z budovy okresní vychovatelny čp. 50 s rozsáhlou zahradou v ceně 46.279 zl. 27 kr., z domu čp. 662 na Král. Vinohradech v ceně 40.000 zl., patřícího fondu pensijnímu úřadnictva okresního; inventarní jmění okresu má cenu 6284 zl. 29 kr. Vklady u zemské banky činí 119.832 zl. 62 kr.

Naproti tomu dluhuje okres zemské bance pro království České 197.359 zl. 90 kr., na okresní vychovatelnu 29.711 zl. 56 kr. a konečně vázne na domě fondu pensijního dluh 21.035 zl. 29 kr.

Dále nalézají se ve správě okresu tyto fondy:

Fond slepců se základním jměním 1.500 zl.; úroky v částce 60 zl. 60 kr. rozdílí se mezi chudé slepce, příslušníky okresu, vždy před vánočními svátky.

F o n d z m r z a č e l ý c h má základní jmění 1100 zl.; úroky 54 zl. 20 kr. rozdělí se rovněž před vánočními svátky mezi zmrzačelé vojíny.

Z uvedeného lze seznati, že zastupitelský okres podporuje každý rok velikými částkami zvláště účely vzdělávací, humanní a všeobecně dobročinné.

Okresní vychovatelna na paměť narození arcivévodkyně Alžběty zřízená a značným nákladem udržovaná, jest ústavem nad jiné prospěšným (viz část VI.).

Na paměť sňatku korunního prince Rudolfa a korunní princezny Štěpánky založeny pro příslušníky okresu stipendia pro studující na českých školách odborných.

Stipendium korunního prince Rudolfa pro studujícího na hospodářských školách činí 150 zl. ročně, pro studujícího na československé obchodní akademii 100 zl. ročně a pro studující na c. k. státní průmyslové škole taktéž 100 zl. ročně.

Stipendia ta požívají stipendisté po celou dobu studia.

Stipendia korunní princezny Štěpánky jsou dvě po 75 zl. s určením pro dívky, jež navštěvují některou odbornou školu. Není-li žadatelek pro toto stipendium, udělí se žadatelům o stipendium korunního prince Rudolfa.

Přítomnou dobou jedná se o rozdělení okresu zastupitelského ve dva, jehož jedna část připadnouti má ku Žižkovu.

Agendu obsahující 3348 čísel jednacích opatřuje tajemník Jan Doležal s kancelistou Fr. Kňourkem a jedním písařem.

Úřadovny nalézají se ve vlastním domě čp. 662 (Karlova třída č. 29 nové).

Úřední hodiny trvají od 8 do 12 hod. dopol. a od 2 do 5 hod. odpol.

b) Státní.

C. k. O k r e s n í h e j t m a n s t v í obsahuje soudní okresy Král. Vinohradský (14 ob. pol. a 4 kat.), Žižkovský (3 ob. pol.) a Jílovský (31 ob. pol. a 16 kat.) s 48 obcemi politickými a 20 katastrálními a 135.363*) obyvateli.

---

*) Dle sčítání lidu v r. 1890.

Rozloha jeho jest 3·6423 myriametrů.

Veškeré přímé daně hejtmanského okresu činily v r. 1894 860.353 zl. Daň z piva v 13 pivovarech 282.000 zl.

Dle zalidnění a dle síly berní jest zdejší politický okres největším v celém Rakousku.

Zřízení tohoto úřadu stalo se nejvyšším rozhodnutím ze dne 24. března 1884, a dne 1. října téhož roku počalo se úřadovati. Až do té doby náležely Král. Vinohrady k c. k. okresnímu hejtmanství karlínskému.

Obec poskytla potřebných místností po 10 roků; na uhražení nájemného přispíval stát ročně 1200 zl.

Agenda vykazuje 87.000 čísel jednacích.

V čele úřadu tohoto stojí c. k. okresní hejtman Václav Procházka.

Úřadnictvo záleží: z 1 komisaře, 2 koncipistů, 5 místodržitelských konceptních praktikantů a sekretáře okresního hejtmanství s potřebným počtem sil výpomocných.

Dále jsou přiděleni: Vincenc Podhajský, c. k. okr. školní inspektor pro školy české, Emanuel Reinisch, c. k. okres. školní inspektor pro školy německé, Alb. Richter, c. k. vrchní berní inspektor, MUDr. František Kulhavý. c. k. okresní lékař (bytem čp. 79), c. k. okr. zvěrolékař Karel Tůma, c. k. živnostenský inspektor Václav Suda, c. k. lesní inspektor Emil Hübner. C. k. stavební úřad jest v Karlíně.

Dohlédajícím hejtmanem jest c. k. místodržitelský rada a okresní hejtman Jindřich Řehák v Karlíně.

Místnosti úřadní nacházejí se v Karlově tř. čp. 580, vedle radnice.

Úřadní hodiny trvají od 8 do 12 hod. dopol. a od 3 do 5 hod. odpol.

C. k. okresní školní rada, jejíž předsedou jest c. k. okresní hejtman, záleží z 15 členů a jsou to: P. František Kareš, farář v Olšanech, Josef Fuksa, ředitel škol na odp. na Vinohradech, Václav Vlček, redaktor »Osvěty« na Vinohradech, Václav Adamec, ředitel měšťanské školy chlapecké v Žižkově, Josef Víšek, továrník na Vinohradech, František Bláha, starosta v Žižkově, JUDr. Josef Herold, advokát na Vinohradech, Josef Kašpar, sládek v Práči, František Procházka, majitel realit v Michli, Jos.

Wünsch v Kamenici, František Hurt, ředitel měšť. školy dívčí v Žižkově, Vincenc Podhajský, c. k. okresní školní inspektor, Emanuel Reinisch, c. k. okresní školní inspektor, Ed. Žďárský, kupec v Žižkově, Leon Popper, obchodník na Vinohradech.

Okresních školních přirážek vybírá se 10% z veškerých přímých daní.

Agenda vykazovala v r. 1884 6245 čísel jednacích.

Místnosti úřadní nalézají se při c. k. okresním hejtmanství.

C. k. hlavní berní úřad nachází se v najatých místnostech domu čp. 109 na Purkyňově náměstí vedle školní budovy.

Berní úřad byl zřízen v roce 1878 a 1. srpna téhož roku počal úřadovati v místnostech městské radnice. Místnosti propůjčovala obec po 10 roků zdarma. V roce 1891 byl berní úřad zařaděn mezi hlavní berní úřady. Zřízením soudního a berního okresu Žižkovského odpadly dne 1. května 1890 bernímu úřadu obce Žižkov, Hrdlořezy a Malešice z území zastupitelskému okresu náležejícího.

Oběh peněz (příjem a vydání) hlavního berního úřadu činil r. 1894 7,310.196 zlatých.

Hlavní berní úřad spravuje c. k. hlavní berní Ignác Pavlík a c. k. hlavní berní kontrolor Vilém Linhart. Mimo-to obstarávají velmi rozsáhlou agendu 1 berní kontrolor, 6 berních adjunktů a 2 praktikanti.

Úřadní hodiny jsou od 8 do 12 hodin dopoledne, odpůldne pak v měsících letních od 2 do 6 hod., v měsících zimních od 1 do 4 hodin.

C. k. okresní soud umístěn jest ve vlastní budově čp. 808 v Palackého třídě (viz část IV.). Počal úřadovati 1. srpna 1878. K soudnímu okresu náleží veškeré obce zastupitelského okresu vyjma Žižkov, Hrdlořezy a Malešice, kteréž od r. 1890 tvoří nově utvořený soudní a berní okres Žižkovský.

Dle úřadního sčítání lidu měl v r. 1890 Vinohradský soudní okres 73.103 duší (nynější Žižkovský soudní okres měl 42.185 obyvatelů).

V roce 1894 podáno 48.251 čísel (o 2562 čísel více než r. 1893) u věcech civilních. Trestní referát vykazuje 11.305 podaných čísel a 3138 přestupků. Počet vězněných obnášel úhrnem 1831 osob mužských a 522 osob ženských.

Přednostou okresního soudu jest c. k. okr. soudce Eduard Spěšný.

Dále jest při soudu tom 8 adjunktů, 3 auskultanti, 5 kancelistů a příslušný personál výpomocný.

Úřadní hodiny trvají od 8 do 12 hod. dopol. a od 2 do 6 hod. odpol.

C. k. policejní komisařství v Palackého třídě čp. 384 (nároží Palackého třídy a ulice Divišovy) bylo přeloženo z Vyšehradu do obce zdejší roku 1877 s počtem 30 mužů, nyní má 36 (!) mužů. Dle zákona ze dne 1. března 1874 zákona zem. č. 4 jsou obce mimo obvod král. hlavn. města Prahy ležící a pražskému policejnímu obvodu přivtělené povinny, na náklad c. k. stráže bezpečnosti v poměru předepsaných daní přímých (bez přirážky válečné) 12% nákladu přispívati.

Za rok 1894 činil veškerý předpis daní povinných obcí 1,386.045 zl. 01 kr. a 12% příspěvek z úhrnného nákladu na stráž bezpečnosti 259.915 zl. obnos 31.190 zl. Daně za rok 1894 zdejší obci předepsané obnáší 321·942 zl. 15 kr. a připadá tudíž příspěvek 7245 zl.

U porovnání s rokem 1891, kdy činil příspěvek 3627 zl., zdvojnásobila se povinnosť obce. Zvýšení to stalo se zřízením a udržováním jízdního oddělení c. k. stráže bezpečnosti a rozmnožením mužstva.

Škoda jen, že rozmnožení mužstva nemělo vlivu na rozmnožení stráže v městě našem, v němž od roku 1878 poměry značně se změnily.

Kasárna mužstva nalézájí se v témže domě.

Správu c. k. policejního komisařství má c. k. vrchní komisař Frant. Petrásek; 1 komisař a 2 koncipisté obstarávají agendu která obsahovala r. 1894 23.056 čísel jednacích.

Úřadní hodiny trvají od 8 hodin ráno do 2 hodin odpoledne.

C. k. četnická stanice nalézá se v čp. 281 v Čelakovského ulici, č. 28 nové.

Službu obstarává strážmistr Alois Suk s 3 muži.

C. k. okresní kontrolní správa finanční stráže v čp. 572 v ulici Havlíčkově, č. 48 nové, bylo zřízeno roku 1888. Oddělení c. k. finanční stráže (kasárna) nalézá se v čp. 829 »na Zvonařce«. Přednostou jest c. k. vrchní komisař Jindř. Husák.

Službu rozsáhlého okresu opatřuje 1 přidělený respicient s 9 muži.

C. k. lesnicko-technické oddělení pro hrazení bystřin v Čelakovského ulici čp. 359, číslo nové 15.

Přednostovi, c. k. vrchnímu komisaři, přiděleno jest 9 úředníků technických.

Tento úřad jest oddělením c. k. místodržitelství.

C. k. poštovní a telegrafní úřad v čp. 384 (nároží Palackého třídy a ulice Divišovy). C. k. poštovní úřad byl zřízen v roce 1876. Telegrafní stanice pak teprve v červenci r. 1880.

Přednostou úřadu jest c. k. vrchní správce Tomáš Bílek.

Agendu lze posouditi z počtu úřadnictva a zřízenců. Poštovní a telegrafní úřad obstarává 21 úřadníků, 10 praktikantů, 5 diurnistů a 3 telegrafistky; 44 listonošů a výpomocných sluhů opatřuje službu doručovatelů.

Úřadní hodiny jsou od 8 hodin ráno do 7 hodin večer.

Rozsáhlost obce vyžadovala toho, aby zřízena byla filialka c. k. poštovního a telegrafního úřadu. Ku žádosti obce stalo se tak r. 1892. Filialka tato nalézá se v čp. 635 v Šafaříkově ulici (č. 1 n.) a spravuje ji jako poštu neerární c. k. poštmistr Antonín Anýž.

Úřadní hodiny od 8 hod. ráno do 6 hod. večer.

c) Duchovní úřady.

Farní úřad nalézá se v čp. 238 v nároží Komenského ulice a Vávrovy třídy. Činnost svou započal dne 17. listopadu 1884. V měsíci listopadu tohoto roku přeloží se do přístavby radnice se vchodem ze třídy Karlovy.

Král. Vinohrady byly až do 12. listopadu r. 1884 přifařeny větší částí obce, ležící po pravé straně erarní Černokostelecké silnice, vyjma skupiny domů »U lva« zvané, k Vršovicům. Menší, a sice po levé straně této silnice se rozprostírající část, náležela k faře olšanské.

V roce 1881 povolilo c. k. ministerstvo záležitostí duchovních a vyučování, aby se pro obec zřídil samostatný farní obvod a aby pro tuto faru prozatímně ustanoven byl exposit, když se kostel vystaví, aneb jiná příhodná již zařízená místnost vykáže a obec o byt pro kněze se postará.

Ačkoliv obec zvláštního kostela neměla, vymoženo přece úsilím městského zastupitelstva, že v roce 1884 farní expositura se zřídila. Od té doby tvoří celá politická městská obec Král. Vinohrady samostatnou farní osadu. Farní kaple zřízena prozatím v II. školní budově v Komenského ulici, vchod však do ní byl upraven ze třídy Hálkovy tam, kde nyní nachází se budova c. k. gymnasia.

Toto provisorium bylo za krátko v každém ohledu nedostatečné. Proto přikročila obec bez odkladu ku stavbě chrámu, jehož stavba, jak v části IV. popsáno, v brzku byla dokončena. Předem musila se však obec zavázati k tomu, že bude katolický kostel na tak dlouho, pokud budoucími zákony jinak ustanoveno nebude, s celým vnitřním vyzdobením, zařízením a vypravením nákladem svým udržovati, veškery výlohy na kostelní potřeby a platy kostelních zřízenců zapravovati, náklad na provedení farní budovy vyhovující potřebám farního duchovenstva ze svého uhrazovati atd.

Nežli stavba kostela byla dokončena, konaly se služby boží i v kapli ve školní budově na Smetance, k účelu tomu zvlášť upravené.

Provisorní tato opatření trvala až do doby, kdy votivní chrám Páně sv. Ludmily bohoslužbě byl odevzdán.

Záležitosti zádušní obstarává důchod městský.

Udržování farní expositury a kostela vyžaduje nákladu kolem 4000 zl. ročně.

Duchovním správcem jest Monsgn. Ferdinand Lehner.

Dále jsou ustanoveni P. František Dusil a P. František Žák kooperatory a 1 kaplan.

Fara evangelická evangelické církve reformované, nalézá se v Kollárově ulici čp. 194, kdež i modlitebna jest umístěna.

Farářem jest L. B. Kašpar.

Farní správa evangelické církve augšburského vyznání jest v Praze.

Rabinát židovský nalézá se v Sázavské ulici č. p. 830 v pravém pavillonu židovského chrámu Páně. Úřad ten obstarává rabín Mojžíš Stark.

Konečně jest se ještě zmíniti o náboženské sektě baptistů, jejíž místnosti modlitební jsou v Hálkově třídě č. 216.

d) Notáři a advokáti.

C. k. notář Čulík Karel má svou kancelář v Hálkově třídě čís. pop. 321.

Advokáti:

JUDr. Bráza Silv., Palackého tř. č. 32 n.
» Ettel Josef šl. z Hvozdomilu, Palackého tř. č. 8 n.
» Gintl Otto, Palackého tř. č. 2 n.
» Herold Josef, Palackého tř. č. 35 n.
» Hradecký Josef, Palackého tř. č. 10 n.
» Jahn Bedřich, Palackého tř. č. 22 n.
» Podubecký Em., Palackého tř. č. 38 n.
» Thürtl Adolf, Hálkova tř. č. 40 n.
» Žák Karel, Havlíčkova tř. č. 15 n.

Část VIII.

Chudinství, zdravotnictví, hasičství a zařízení všeobecně prospěšná.

Chudinství. Město Král. Vinohrady nemajíc mnoho chudých příslušníků, věnuje nicméně pilnou péči chudině, která ve velikých městech vždy četně se vyskytuje. Chudinský fond obce zdejší vykazuje koncem roku 1894 celkové jmění 6811 zl. 13 kr. Mimo to náleží obci jedna třetina ze společného fondu chudinského bývalé nerozdělené obce Král. Vinohradů, jehož rozdělení není dosud provedeno. Společný fond ten nyní obnáší 22.563 zl. 70½ kr.

Běžný příjem fondu chudinského záleží z poplatků za povolení k odbývání hudeb a za povolení k otevření místností hostinských přes policejní hodinu, z příspěvků z divadelních her, z pokut, z poplatků za udělení práva měšťanského, ze vstupného na rozhlednu vodárenské věže atd. Příjem ten činil v r. 1894 3131 zl. 42 kr. Vydání, jako porce chudým 720 zl. 65 kr., příspěvek 200 zl. spolku pro podporování chudých studujících zdejšího c. k. gymnasia, na ošacení chudé školní mládeže 1700 zl., nutné podpory 244 zl. 4 kr. atd., činilo v téže době 3129 zl. 05 kr.

Léky poskytují se místním chudým bezplatně, chudým přespolním na účet příslušné obce. O důstojné pohřbení chudých pečuje obec svým ústavem pohřebním.

Obecní kuchyně stará se o příslušné opatření strádajících v měsících zimních.

Obecní kuchyně v Hálkově třídě v čp. 536 v najatých a k účelu tomu upravených místnostech jest spravována konferencí sv. Václava spolku sv. Vincence de Paula. Obec přispívá na vydržování ústavu tohoto částkou 300 zl. ročně.

Chudé školní dítky bývají každoročně hojně poděleny učebnými pomůckami; komitét dám (bývalý spolek sv. Elišky) jsa obcí obmyšlen vydatnou podporou hmotnou, obstarává pak obětavě v měsících zimních ošacování chudé mládeže školní. Mimo to jest na Vinohradech dosti dobrodinců, již rádi vzpomínají jmenovitě chudých školních dítek, darujíce jim pravidelně oděv i obuv.

Dary složené u obce při různých příležitostech jakož i legáty s podobným určením bývají ihned chudým rozdávány.

Členové zastupitelstva, jako otcové chudých, pečují o to, by pomoci a podpor dostalo se jen opravdu nuzným.

Štědrosť obce, poskytující ochotně podpor a příspěvků ústavům a spolkům vlasteneckým a dobročinným, jest obecně známa.

Obecenstvo zdejší jsouc povzbuzeno tímto příkladem, projevuje obětavosť podobnou při každé příležitosti, ať již jde o účel národní a vlastenecký aneb o usušení slz bídou neb neštěstím postížených.

Nejlépe tomu nasvědčují výkazy »Ústřední matice školské«, v nichž obec zdejší je mezi prvními z nejpřednějších měst českých.

Nadací má obec poskrovnu. Jinak nemůže ani býti; jestiť městem trvajícím teprve ne celé dvě desítiletí.

Nadace Novotného, Vávrova, Šimáčkova, Lábova, Hampejsova, Beutlerova učinily počátek příkladné obětavosti občanské.

Zdravotnictví v obci jest v každém ohledu dokonalé.

Poloha obce a její založení, sady, kanalisace a hojnosť vody pitné i užitkové, čistota a všeobecná péče o zdravotnictví vůbec, podporují vydatně zdravotní stav obyvatelstva zdejšího.

Obec nešetříc nákladu na zdravotnictví veřejné, dospěla k závidění hodnému výsledku, že dle dat ústřední

statistické kanceláře ve Vídni náleží dle procenta úmrtnosti obyvatelstva mezi »nejzdravější« obce ze všech větších měst v Rakousku.

Vodou pitnou zásobují se Král. Vinohrady veřejnými studnami, jež jsou umístěny na Tylově nám., na Purkyňově nám. před čp. 79, v Palackého třídě před čp. 792, na nároží Krameriovy a Klicperovy ulice, v Šafaříkově ulici před čp. 358 a v městských sadech. Studnami soukromými jsou opatřeny bezmála dvě třetiny domů. Dobrá pitná voda jest v 475 domech, z nichž v 203 domech přístupny jsou studny širšímu obecenstvu, ostatní pouze nájemníkům.

Mělké studny, jichž dno nalézá se ještě v břidlici silurské, dávají sice vody nemnoho, za to však dobré a zdravé; hlubší studně poskytují hojnosť vody, která však bývá jakosti méně dobré.

Studnic, z nichž vody po předchozím vědeckém vyzkoušení užívati bylo zakázáno, jest 36 a jsou uzavřeny.

Přes to, že voda studničná jest celkem jakosti velmi dobré, prodává se na Král. Vinohradech značné množství vody sodové. Voda tato jest výhradně z továrny dra. Ferd. Zátky, který zřídil na všech živějších místech ku prodeji její ozdobné kiosky.

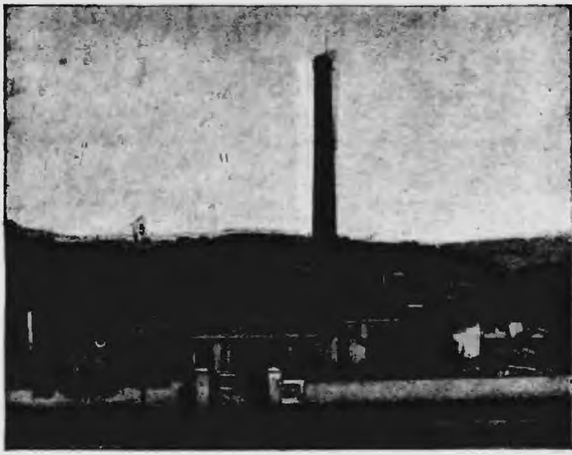
Zásobování vodou měkkou. Životní otázkou pro město bylo opatření dostatečného množství vody měkké říčné.

Již v r. 1872 pomýšlelo se na to, aby filtrovaná voda vltavská parními čerpadly do obce se vytlačovala. Avšak různé společenské a finanční nesnáze tehdáž ještě společné obce utlumily v zárodku myšlénku tu. Teprve v prvních letech, kdy obec Král. Vinohrady oddělena byvši od Žižkova, mohla sobě samostatně počínati, kdy ruch stavební zmáhati se počal a příjmy obce pozvolna však příznivě se utvářely, objevila se myšlénka opatření říčné vody opětně a mocně v popředí záležitostí obecních.

Ježto pak vyjednávání o dodávání říčné vody do Král. Vinohradů s obcí Pražskou po více let trvající nevedlo k žádoucímu cíli a potřeba říčné vody stala se již

nezbytnou pro další pokrok města, a poněvadž žádná z obcí sousedních nechtěla přistoupiti ku společnému podniku zřízení samostatné vodárny, usneslo se zastupitelstvo městské koncem roku 1881, že vystaví samostatnou vodárnu pro potřeby města Král. Vinohradů.

Až do té doby zásobovalo se obyvatelstvo ponejvíce říčnou vodou, kterou přenechávala obec Pražská 37 vlastníkům domů, v době stavby vodárny pak opatřila obec

Čerpací stanice v Podolí.

několik veřejných nádržek (kádí), do nichž se dovážela voda voznicemi z řeky Vltavy.

Vodárna provedena s rychlostí přiměřenou neobyčejnému rozvoji Král. Vinohradů a s rázností obecní správě vlastní. Po usnesení zastupitelstva městského započato ihned s pracemi přípravnými, které vzhledem ku vzdálenosti řečiště a ku poloze města byly nemálo obtížné. Leč již 21. prosince roku 1882 odevzdána vodárna svému účelu a voda vpuštěna do domů potrubím vlastním.

Celý vodovod obsahoval stanici čerpací v Podolí, potrubí výtlačné, vodojem za Kravínem, potrubí rozváděcí a vodovody uvnitř domů.

Čerpací stanice umístěna v obci Podolské podél silnice po pravém břehu ramene vltavského ve vzdálenosti 6 *km* od Král. Vinohradů. Vodárna byla zřízena pro čerpání 5600 m^3 vody denně při normální práci, dle čehož stroje čerpací (dva činné a jeden reservní) a potrubí výtlačné zařízeny.

Potrubí výtlačné vedeno po banketu silnice okresní ku hradbám vyšehradským a protnouc hradby jde po cestě, Podolsko-Nuselskou silnicí až ku spojovací dráze, kde ji protíná. Odtud překročíc potok Botič prochází soukromými pozemky podél spojovací dráhy až na veřejnou cestu, přetíná trať železniční, Nuselskou erární silnici a vede po pravé straně Nuselských schodů zvláštní stokou — do ulice Čelakovského na Král. Vinohrady. Odtud překročuje třídu Palackého (Vršovickou okresní silnici) a jde založenými a projektovanými ulicemi až k vodojemu za »Kravínem«. Celé původní potrubí výtlačné záleží z jednoho řadu litých hrdlových rour, majících 300 *mm* světlého průměru, a jest 3450 *m* dlouhé. Výška, na kterou se voda z Vltavy do reservoiru za »Kravínem« vytlačuje, obnáší 84 *m*. Voda vykoná tuto cestu při normální rychlosti za 1 hodinu a 4 minuty.

Vodojem zřízen na výšině 266·5 *m* nad hladinou mořskou za »Kravínem«; záleží ze dvou ve světlosti 17·8 *m* ve čtverci měřících, stejných a příční silnou zdí od sebe oddělených částí a pojme 3000 m^3 vody.

Potrubí rozváděcí, jež i nejvyšší body města tou dobou zastavené vodou zásobovalo, obnášelo původně celkem 12 *km*. Potrubí toto jest opatřeno 120 hydranty, jichž umístění na nejbližším domě neb předmětu jest označeno tabulkou.

Stavební ruch města, jakož i větší spotřeba vody v sousedních obcích Žižkovu, Vršovicích, Nuslích-Pankráci, dále i v seřaďovacím nádraží v Nuslích, kam všude se z vodárny vinohradské voda dodává, vyžadovaly za krátko již opatření dalších nových strojů čerpacích a rozšíření vodárny.

Počátkem r. 1891 přikročeno ku rozšíření čerpací stanice v Podolí postavením 2 čerpacích strojů na normální vytlačení 6000 m^3 vody denně. Rozšířená stanice čerpací může nyní se zřetelem na stroje reservní 15 až 16.000 m^3 vody denně čerpati.

Vzhledem k tomuto výkonu strojů musilo se zříditi ještě jedno výtlačné potrubí a to v průměru 500 *mm* v délce 4120 *m* jakož i ještě jeden vodojem za »Kravínem« na 4000 m^3 vody.

Poněvadž ruch stavební již i nejvýše položená místa v obci zasáhl, k nimž vodu z vodojemů za »Kravínem« přirozeným tlakem vytlačiti nelze, zřídila se u těchto vodojemů stanice přečerpací, jíž se voda z vodojemů na nejvyšší polohy města zvláštním rozváděcím potrubím (druhé pásmo) pod tlakem 3 atmosfer vytlačuje.

Tlak tento tvoří a vyrovnává vodní 31 *m* vysoký sloup se železnou nádržkou ve věži, na jejímž cimbuří zřízena jest krásná rozhledna. V přečerpací stanici nalézají se nyní dvě parní čerpadla, z nichž každé dodá při normálním chodu 5000 m^3 vody denně.

Zřízení vodárny původní svěřeno »První akciové strojírně« v Praze.

Při rozšíření vodárny dodala stroje vodárenské firma Märky, Bromovský & Schulz, kdežto 500 *mm* výtlačné potrubí provedlo se v režii obce.

Celý projekt vodárny vypracoval přednosta městské technické kanceláře vrchní inženýr Josef Franzl, jenž i stavbu řídil.

Výlohy za původní zřízení vodárny, jež byla provedena v úžasně krátké době 6 měsíců, činily celkem 344.079 zl. 62 kr.

Náklad za rozšíření vodárny, koupi pozemků v to počítajíc, činil okrouhle 448.000 zl., takže celá vodárna v nynějším svém stavu representuje kapitál 800.000 zl.

Inspektorem vodárny jest městský radní inženýr Boh. Staněk.

Voda dodává se obyvatelstvu dle soustavy neobmezené potřeby. Může si tudíž každý konsument zříditi pro svou potřebu domácí libovolný počet výtoků. Za zvláštní poplatek dodává se pouze ta voda, jíž se užívá

pro jiné nežli domácí potřeby, což se děje buď pomocí vodoměrů, paušalováním neb dle výměry plošné (viz část V.)

R. 1883 vytlačeno vody denně 565 m^3 až i 2510 m^3, r. 1890 4222 m^3 až 8050 m^3 a nyní dosahuje množství spotřebované vody přes 11.000 m^3 denně.

Zvláštní zemský zákon ze dne 14. prosince 1881

Přečerpací stanice.

č. 67. částka XVIII. z. z. nutí nepřímo každého vlastníka usedlosti, aby vodu zavedl; tím docíleno toho, že není — až na nepatrnou výjimku, kde vzhledem ku technickému provedení tak státi se nemůže, — v městě zdejším domu, který by vodou říčnou nebyl opatřen. Záchody jsou zařízeny vesměs na splachování vodou.

Tímto opatřením, kde denně velkým množstvím vody stoky stále se proplachují, prospívá se zdravotnictví veřejnému v míře nemalé.

Řádná kanalisace, o níž se pojednalo již v části II., jest ve veškerých ulicích města provedena.

Obec nabyvši přesvědčení, že zdravotní stav jest podporován u veliké míře přiměřenými poměry příbytečnými a povšechnou čistotou, učinila opatření, aby konaly se občas prohlídky ve všech domech vinohradských. Domy, v nichž shledají se závady zdravotní, chovají se ve stálé patrnosti a na odklizení shledaných závad naléhá se s veškerou přísností.

Policii zdravotní věnuje se vůbec veškerá péče. Zvláště vykonává se přísný dozor na tržišti, na jatkách, na masném trhu a v krámech obchodníků s potravinami a poživatinami.

Z těch příčin rozdělena jest obec ve 3 obvody zdravotní, z nichž v každém sídlí lékař městský.

Městskými lékaři jsou: MUDr. Edvard Martin, spolu lékař řídící, v čp. 510, Palackého tř. č. 13 nové Med. & Chir. Dr. Karel Stretti v čp. 160, Hálkova tř. č. 48 nové, MUDr. Erazím Vlasák v čp. 591, Blanická ul. č. 1 nové.

Hodiny poradní mají městští lékaři od 8—9 hod. dop. a od 2—3 hod. odp.; chudé léčí zdarma.

Mimo to ustanovila obec pro každý obvod zdravotní pomocnici ku porodu, jež jest povinna chudým ženám bezplatnou pomocí přispěti.

Všech lékařů praksi vykonávajících jest v obci celkem 24. Všech pomocnic ku porodu celkem 56.

V lékárnách Jana Štěpánka v Palackého tř. č. 24 a Vincence Borůvky v Šafaříkově ul. č. 3 vydávají se zdarma léky domácím i cizím chudým.

Nemocnice pro nemoce infekční a výpomocná nemocnice pro případ cholery doplňují pak potřeby v zájmu zdravotnictví vykonávané.

Obecní zatímná výpomocná nemocnice pro nemoce infekční nalézá se na výšině, ve zdravé poloze za »Kravínem«, a byla upravena z obytné budovy

čp. 51, zakoupené od dědiců Vávrových i s velmi rozsáhlou zahradou.

Má stále 27 připravených postelí. Náhrada za léčení a za celé ošetřování stanovena na 80 kr. denně. Nemocnici řídí městští lékaři střídavě.

Při této nemocnici jest zřízena zvláštní budova z hrazděného zdiva jako nemocnice pro případ cholery. Jest upravena pro 24 nemocných.

Při nemocnici pro nemoce infekční nalézá se desinfekční přístroj Thursfieldův.

Stálá zdravotní komise záležející z 8 členů městského zastupitelstva a 8 členů mimo zastupitelstvo volených, pojednává v občasných schůzích o opatřeních, jež ku zdravotnímu stavu obce směřují.

K výbornému zdravotnímu stavu v obci přispívá nemálo i zdejší tělocvičná jednota Sokol Vinohradský, jenž pilným cvičením dospěl k takové dokonalosti, že při III. sletu sokolském r. 1895 dobyl si prvých cen při všech zápasech. Starostou jeho jest architekt Karel Horák, cvičitelem učitel Jaroslav Švestka.

Také jest se zmíniti o sportu cyklistickém, který se poslední dobou neobyčejně rozmohl zásluhou vynikajícího českého cyklisty Ant. Dvořáka, jenž zřídil pěknou jízdní dráhu v Palackého třídě. V prostranných ulicích Vinohradských pozoruje se nyní každého dne množství starších i mladších p nů a dám, tužících své svaly na »kole«.

Soukromé lázně Friedländerovy (parní i vanové) v Divišově ul. čp. 212, jež nesou jméno po budovateli svém, zesnulém starostovi obce Janu Friedländrovi, nahražují koupajícím částečně tekoucí vodu, jíž by ovšem ve vysoké poloze města marně kdo hledal.

Na jatkách a v masném trhu jakož i k dovozu dobytka a masa dozírá městský zvěrolékař Jindřich Denk. Bydlí v čp. 341, Purkyňovo nám. č. 7 nové.

Jatky na dobytek hovězí jsou soukromé a nacházejí se »Na Cikánce« v Jungmannově třídě čp. 29.

V roce 1894 bylo odporáženo 4036 volů, 3958 krav, 1427 býků, 387 telat a 1996 kusů dobytka vepřového.

Mimo to jsou soukromé jatky na drobný dobytek též v Palackého třídě v čp. 148.

V masném tržišti v Řipské ulici čp. 547, kdež nalézá se i skladiště tržní na maso, odbývají se hlavní trhy týdenní vždy ve středu a v pátek. Do masného trhu bylo dovezeno předešlý rok hovězího masa 862.670 *kg*, vepřového 750.350 *kg*, telat 5850 kusů, prasat 7470 kusů, jehňat 920 kusů, kůzlat 1550 kusů.

Koňských jatek nebo zvláštních masných krámů pro prodej koňského masa není; neníť také řezníků, kteří by koňské maso prodávali.

K zamezení pokousání a vzniku vztekliny nařízeno v zdejší obci nucené opatření psů náhubky i mimo dobu kontumace. Nad prováděním nařízení, vydaných v tom směru městským úřadem, bdí pohodný.

Pohodnice společná s obcí pražskou nalézá se ve Dvorcích.

Přihlížejíc k tomu, že město neustále vzrůstá a vždy více rázu velikého města nabývá, usneslo se zastupitelstvo městské ve schůzi dne 29. května 1889, aby veškerá nařízení vydaná v základě § 35. obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 z. z. č. 7 z ohledů zdravotních, bezpečnostních a veřejných vůbec, byla v jediný souvislý celek spojena, který by se stal místním zákonem, jímž jest se obecenstvu spravovati.

Tato sbírka jednotlivých nařízení tvoří platný nyní policejní řád města Král. Vinohradů.

Jednotlivá oddělení tohoto řádu pojednávají *a)* o čistotě a pořádku na ulicích, *b)* o čistotě a pořádku v domech, *c)* o potravinách, *d)* o metení sněhu a vození ledu, *e)* o vyvážení popele, smetí a hnoje, *f)* o čistění domovních stok a žump, *g)* o provádění prací stavebních, *h)* o užívání visutých lešení a *j)* o chovu psů.

Další pak opatření nařizují se dle nastalé potřeby vyhláškami, jež bývají doručovány do každého domu a na rozích ulic vyvěšovány, jsouce mimo to vždy uveřejňovány v denních časopisech.

Hasičství. V základě řádu policie v příčině ohně ze dne 25. května 1876 zřízen též na Král. Vinohradech dobrovolný sbor hasičský, který vykonává již od r. 1878 policii požární. Sbor hasičský čítá 50 členů činných.

Na hotovosti měl sbor koncem r. 1894 celkem 3443 zl. 06 kr., jmění inventarního v ceně 8000 zl.; fond jubilejní, sloužící ku podpoře členů, vykazuje jmění 1011 zl. 88 kr., fond členský určený k podělování mužstva o svátcích vánočních má 277 zl. 11 kr.

Sbor jest doplněn čtyřmi hasiči placenými, jimž mzdu platí obec. Tito placení hasiči podrobeni jsou velitelství sboru hasičů dobrovolných.

Hasičský sbor jest opatřen veškerým potřebným nářadím, na větším díle obcí pořízeným.

Celé město má hustou síť telegrafní, pořízenou výhradně k účelům hasičským.

Požární telegraf jest upraven dle nejnovějších zkušeností. Záleží z čáry okružní, 7 *km* vzdušné délky, z čáry přímé, $1^1/_2$ *km* dlouhé, ze dvou čar telefonních, pak ze 5 stanic Morseovými přístroji opatřených, 3 stanic telefonních a 22 požárních automatů.

Místa požárních automatů jsou zvláště označena s udáním, kde jest uschován klíč od automatu.

Výlohy za zařízení celého požárního telegrafu, jenž se velmi dobře osvědčuje, činily na 5000 zl. Roční výdaj obce na hasičství a udržování požárního telegrafu činí kolem 3000 zl.

Inspektorem stráže hasičské i požárního telegrafu a předsedou sboru dobrovolných hasičů jest městský radní Mat. Novotný, velitelem hasičů Karel Prokeš, mistr kominický, jednatelem sboru měst. assistent Rud. Kutina.

Strážnice hasičská, hlásnice požárního telegrafu jakož i cvičiště pro hasiče nalézá se v obecním dvoře čp. 200 v nároží Máchovy a Kollárovy ulice.

Obecní potahy jsou vždy připraveny pro případné vyjížďky ku požárům.

Téměř všecky domy vinohradské jsou pojištěny proti ohni. Pojištěná suma činí celkem 10,130.803 zl.

Z pojišťujících společností jsou zde jmenovitě zastoupeny: Pražská městská pojišťovna (více než polovice domů), banka Slavia, První česká zajišťovací banka, Rolnický vzájemně pojišťovací ústav, Riunione adriatica di Sicurta, rakouský Phoenix, Uhersko-francouzská pojišťovna, Lipská společnost, Pešťská pojišťovna, Fonçière atd.

Z ústavů všeobecně prospěšných budiž připomenut ještě ochranný sbor pražský, jehož první funkcionáři, předseda Em. Suchý a místopředseda Mat. Novotný, bydlí v obci zdejší a majíce přímé spojení telegrafické s ústřední stanicí, pečují o první pomoc při náhlých neštěstích a nehodách, jež se v městě přihodí.

Část IX.

Obchod, doprava a průmysl.

Poměry obchodní a průmyslové byly na Král. Vinohradech až do nedávných let dosti skrovné a obmezené. Vyjímaje několik starších továrních závodů, byla zastoupena na Král. Vinohradech pouze drobná, běžná řemesla a obchod jevil se hlavně v prodeji potravin a předmětů, jichž v domácnostech třeba.

Dnes tomu ovšem jinak. Správa obecní a s ní veškeré občanstvo spatřujíce v průmyslu, řemeslech a obchodu nejlepší prostředek k založení, upevnění a rozmnožení domácího blahobytu, snažily se o to, aby tato důležitá odvětví hospodářského života přivedena byla k zasloužené platnosti.

O rozkvět drobných řemesel, průmyslu i obchodu získala si nemalých zásluh záložna vinohradská, u níž i neobyčejný čilý ruch stavební našel podpory velmi vydatné.

Záložna Vinohradská byla založena r. 1874 zásluhou zdejších občanů Jana Friedländera, Jos. Háčka, J. Hartla, E. Jägra, Vác. Lisky a F. F. Svobody. Tehdy nesla jméno »Nová Praha«.

Založení její stalo se sice v nepříznivých poměrech peněžních, jež nastaly po krachu vídeňském, bylo však přece velmi užitečné a vhodné, ježto, jak známo, řádila v tehdejší době v míře nemalé lichva. Nejeden živnostník dle vlastního doznání děkuje záložně zdejší za své bytí. Sledujíce pak činnost záložny i v jiných oborech, vidíme,

že domohla se všude výsledků, jakými mohou se honositi jen málokteré záložny české.

Hlavně půjčování na stavby vzalo zde počátek, a má v ohledu tom záložna zdejší obchod nejrozsáhlejší.

Pro nedostatek peněz živořila záložna z počátku po celou řadu let a výška vkladů kolísala stále pouze kolem 100.000 zl. Zřídiv zastavárnu, utrpěl ústav po dvakráte větší ztráty, které výbor ze svého uhradil, a zastavárnu zrušil. Teprve po 10 letech výhodným prodejem usedlosti Feslové a přispěním obce počala činnosť záložny rychle se vyvíjeti, takže již v r. 1885 počítáno vladů 386.000 zl., r. 1890 1,313.000 zl., a v r. 1895 4,012.000 zl. Jak utěšeně ústav za těch několik roků vzrostl, seznati možno z připojeného grafického přehledu a ze statistiky záložen vůbec, dle které ze 700 záložen československých je Záložna Vinohradská záložnou největší.

Roku	Členů	Upsaných závodních podílů	Půjček zl.	Vkladů zl.	Fondu reservního zl.	Obratu peněz zl.	Čistého zisku zl.	Darů zl.
1874	136	356	63.617	80.416	249	962.697	102	—
1875	152	319	57.370	70.471	393	1,159·703	166	—
1876	188	358	66.35[illegible]	29.801	626	1,174.040	—	—
1877	211	533	116 816	64.084	153	1,589.826	577	—
1878	213	492	71.280	49.361	777	1,232.917	—	—
1879	191	457	74 237	77.242	241	802 992	—	—
1880	188	440	89.076	84.141	521	874.039	211	—
1881	205	468	126.342	128.881	586	1 127.204	130	—
1882	230	504	134.387	143 015	652	1,772.054	500	—
1883	233	634	171.57[illegible]	136.479	1.257	1,496.542	235	—
1884	263	736	175·045	180.301	1.642	1,771.728	779	—
1885	317	1109	303.965	386.298	2 679	2,763.517	4 529	—
1886	362	1438	406.139	430.837	7.257	3,402.415	5.943	400
1887	460	2384	767.268	780.813	13.223	5,162.683	12.461	891
1888	557	2808	905.546	915.821	23.967	6,269 570	21.158	1.160
1889	627	2832	873.322	980.382	40.472	6,360.578	21.642	1.775
1890	711	4331	1,360.53[illegible]	1,313.757	57.635	9,073.514	30.423	2.840
1891	786	6635	2,200.977	2,165.436	82.040	13,538 740	27.362	3.000
1892	910	8526	2.746.640	2,663.624	104.971	17,768.239	51.815	2.736
1893	11[illegible]	9883	3,142 851	3,176.929	144.525	21,532.514	62.449	8.000
1894	1331	13.174	4,538.9[illegible]	[illegible],012.552	188.335	29,383.010	139.298	15.000

Podle výkazu ze dne 30. června 1895 měla již 5,500.000 zl. půjček, 5,500.000 zl. vkladů, 260.000 zl. reserv. fondu, 1460 členů, 290.000 zl. upsaných závodních podílů, za 250.000 vlastních papírů a za 400.000 vlastních realit. Ze záložničky nedávno ještě nepatrné vyvinul se

Budova záložny vinohradské.

ústav pracující dnes při ročním obratu peněz přes třicet milionů zlatých a mající svůj vlastní důstojný záloženský dům v ceně 180.000 zl.

Účelem Záložny jest přijímaní vkladů, poskytování půjček členům i nečlenům na směnky, na hypoteky, na

kryté a stavební úvěry, na cenné papíry, pohledávky a účty. Pro klienty stálé zřídily a propůjčují se pancéřové schránky, opatřené proti ohni i vloupání.

V nynějším výboru zasedají:

Předseda: JUDr. Jahn Bedřich, advokát, místopředseda: Fuksa Josef, ředitel škol na odp., členové: Bílek Matěj, mistr tesařský, Bureš Alois, stavitel, Hauptmann Ferdinand, civ. inženýr, Kareš Jan, mistr kamnářský, Kasl František, majitel závodu klempířského, Liska Václav, majitel závodu truhlářského, Nepomucký František, obchodník, Prokopec Jan, továrník †, Staněk Bohumil, inženýr, Štěpánek Jan, lékárník, Víšek Josef, majitel závodu kamenického, Vlček Vilém, vlastník realit.

Ředitelem záložny jest Kavka Karel. Úředníků vůbec má záložna 7.

Číslo telefonické stanice 1530. — Číslo poštovní spořitelny 832.907.

Úřadovny záložny nalézají se ve vlastním domě v Palackého třídě čp. 136.

Úřední hodiny od 8—12 hod. dop. a od 2—5 hod. odpoledne.

Okresní hospodářská záložna Král. Vinohradská založena v r. 1885 po míře ustanovení zákona zemského ze dne 22. března 1882 z. z. č. 26.

Základní jmění, záležející z jmění kapitálů kontribučenských obilních fondů v okresu, činí 22.809 zl. 2 kr. Reservní fond, k němuž se připisuje 10% z čistého zisku, činil koncem r. 1894 1022 zl. Zbytek ročního čistého zisku po vyplacení příspěvků některým národním ústavům rozděluje se účastníkům.

Správu záložny vede zvláštní 12členné ředitelství, volené valnou hromadou delegátův, od účastníků zvolených. Delegátů těch je 28. Na každých 500 zl. podílů připadá 1 delegát.

Úřadem dozorčím jest okresní výbor na Král. Vinohradech, kdež jsou i úřadovny záložny.

Lidová záložna, jejíž místnosti nalézají se v čp. 314, měla v r. 1894 peněžní obrat 50.000 zl. Záložnu spravuje zvláštní výbor. Úřadní hodiny od 9—12 hod. dop.

Filiálka první pražské zastavárny nalézá se v Palackého tř. čp. 387. Úřední hodiny od 8 hod. dop. do 2 hod. odp.

Jednatelství zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. opatřuje zdejší městský důchod ve svých místnostech v radnici v hodinách úředních.

Rozsáhlá činnosť zdejší záložny a obecná snaha po zvelebení života průmyslového a obchodního byly původem zřízení akciové společnosti »Měšťanský pivovar na Král. Vinohradech«.

Myšlénka postaviti na Vinohradech pivovar vznikla v některých zdejších vynikajících občanech ku konci r. 1892. Ježto myšlénka ta setkala se ve všech kruzích vinohradských s neobyčejným uspokojením a patrným zájmem, usneseno zříditi pro stavbu pivovaru a jeho vedení akciovou společnosť, aby tak veškerému zdejšímu občanstvu poskytla se možnosť na podniku tomto se súčastniti. Stanovy společnosti schváleny v měsíci dubnu 1893 a bez průtahu přikročeno ku stavbě, k níž zakoupen výhodně pozemek č. kat. 581/3 blíže »Feslové« v Korunní třídě, za městskou přečerpací stanicí.

Celý pozemek měří 10.000 čtv. sáhů; budovy závodní zabírají plochu 5191·01 m^2 čili 1443·289 čtv. sáhů, na straně západní zřízena rozsáhlá pivovarská zahrada.

Závod obrácen jest hlavním průčelím do třídy Korunní a záleží ze tří hlavních oddělení, sladovny, chladírny se spilkami a sklepy, a uprostřed z varny s kotelnou a strojovnou.

Sladovna má dvě humna nad sebou, jež zaujímají úhrnnou plochu 1800 m^2 a jsou opatřena nejen postranní ale i střední ventilací, umístěnou v klenbách.

Nad humny nalézá se máčírna se čtyřmi kulatými náduvníky.

Hvozd jest dvojitý a má celkovou plochu 140 m^2 s neodvislými lískami, na nichž zřízeno mechanické obracovadlo. Kalorifer jest kombinovaný.

Pozoruhodné jest zařízení čisticí pro ječmen a slad, jež dodala firma J. Prokopec na Král. Vinohradech.

Měšťanský pivovar.

Varna jest prostranná klenutá síň, v níž umístěny jsou veškeré novinky pivovarského strojnictví. Na půdách nad varnou nalézá se přístroj sloužící ku pneumatické dopravě sladu.

Z varny vchází se do strojovny, v níž jsou umístěny dva veliké stroje parní, stroje zimotvorné a dynamoelektrický stroj k osvětlování celého závodu. Klenba strojovny spočívá na mohutných železných sloupech.

V kotelně jsou dva parní kotle, každý s topnou plochou 90 m^2. Topení jest téměř bezdýmné; jedno zařízeno jest dle patentu Skřivan a Matern, druhé jest opatřeno patentním přikladačem Whithakerovým.

Zadní část pivovaru tvoří chladírna, spilky a sklepy. Chladírna zařízena tím způsobem, aby mladinka bez přečerpání stékala přirozeným spádem do spilek a odtud do sklepů ležáckých.

Ve sklepích a spilkách panuje naprostá čistota, což docíleno tím, že splašky neodvádějí se kanály, nýbrž stékají po asfaltové dlažbě s příslušným sklonem do postranních žlábků.

Sklepy jsou zařízeny na 18 000 hl. piva a mají dlažbu uprostřed žulovou a pod sudy asfaltovou. Skladných sudů jest 300 kusů po 40—60 hl.

Sklepy ochlazují se uměle a temperatura jejich dá se libovolně říditi. Osvětleny jsou tak, jako celý závod, elektricky.

Vody užívá se dvojí: vody vltavské, z městského potrubí, a vlastní vody studničné, která přivádí se samostatným vodovodem z Vršovic. Obojí voda jest jakosti výborné, neboť voda vltavská přivádí se až z Podolí, kdež ještě ničím není znečištěna, a voda studničná jest dle chemického i bakteriologického rozboru bezvadná, jsouc velmi tvrdá a prosta látek organických. Vody studničné dodá vodovod za 24 hodin přes 25.000 hl.

Pivovar zařízen zatímně na roční výrobu 100.000 hl., celé zařízení jest však tak uspořádáno, že velmi výhodně možno je rozšířiti na výrobu dvojnásobnou.

Strojové zařízení dodala firma Novák & Jahn, umělé chlazení zařízeno firmou Ringhofferovou a stavbu závodu provedl stavitel V. Nekvasil. Sladovati počalo se dne

22. března 1894 a první várka konala se dne 14. srpna 1894. Pivo počalo se vystavovati dne 8. října 1894.

Do konce měsíce července t. r. uvařilo se 55.200 *hl* piva a vystaveno bylo do té doby 42.346 *hl*.

Pivovar bude míti rozsáhlou a pěknou zahradu hostinskou. Než bude zahrada tato náležitě upravena, zřízen zatímně za hostinskou zahradu sad villové usedlosti čp. 543 »Na Feslové«, v blízkém sousedství pivovaru. Zahrada tato, majíc staré, mohutné stromy a jsouc účelně,

Zahradní hostinec „Na Feslové".

pohodlně a velmi vkusně zařízena, poskytuje pobytu přímo rozkošného a nahražuje obecenstvu plnou měrou bývalý hostinec »V Kravíně«.

Letošním rokem súčastnil se pivovar Národopisné výstavy českoslovanské, kdež čepuje se znamenitý jeho výrobek ve vlastním rozsáhlém a elegantním pavillonu, který bude přenesen do zahrady pivovarské. Zvláště černé pivo, zvané »královské«, těší se neobyčejné oblibě obecenstva.

Akciový kapitál činí nyní 750.000 zl. a byl opatřen vydáním 3750 akcií po 200 zl. Převážná většina akcií nalézá se v rukou domácího občanstva.

Ve správní radě zasedají: Alois Bureš jako předseda, inž. Boh. Staněk jako místopředseda, Fr. Čečetka, Jos. Fuksa, JUDr. Jos. Herold, JUDr. Bedř. Jahn, Jos. Kašpar, Fr. Možný a M Novotný.

Další závody tovární jsou:

Továrna na leštidla, čp. 350, při silnici nuselské, náležející Bertě Binningerové ve firmě »Jan Binninger«, byla založena r. 1845. Jest zařízena na výrobu leštidla a tuků všeho druhu. Parní stroj o 12 koňských silách uvádí v pohyb potřebné třecí a mlecí stroje.

Továrna na leštidlo jest největší z továren toho druhu v Čechách a soutěží s prospěchem s veškerými i cizími podniky.

Továrna zboží pasířského a ozdobné knihařství »A. J. Cellerin a syn« v Karlově třídě č. pop. 17 založena r. 1853, jest závodem opatřujícím ve velkém hlavně kování na modlitební a j. knihy, ozdoby na alba, modlitební knihy, ražení různých pamětních mincí, odznaků, kovových známek a p. Továrna jest opatřena nejnovějšími pomocnými stroji a zaměstnává přes 100 pracovních sil.

Výrobky, jmenovitě modlitební knihy, rozesýlají se do všech států evropských, kdež má firma své zastoupení.

Bratří Josef a Jan Frič založili v r. 1884 dílnu pro přesnou mechaniku, vykonávajíce z počátku všecky práce na větším díle sami.

Závod nalézá se v Krameriově ulici v čp. 233 a při plynovém motoru a 32 obráběcích strojích zaměstnává nyní na 40 dělníků.

Výroba záleží ve zhotovování strojů měřických, astronomických, fysikalních, geodetických, cukrovarnických (polarisačních a laboratorních), teploměrů, tlakoměrů, kontrolních přístrojů a p.

Teploměry »Hydra«, bareoskopy atd. jsou vynálezy závodu všeobecně hledané a vyznamenané na výstavách světových.

Vývoz těchto českých výrobků jest velice značný hlavně do Ruska, Francie a Bulharska.

Lázně Friedländerovy v Divišově ul. čp. 212 zařízeny byly v r. 1885. Vanové lázně se sprchami v 22 kabinách jsou vkusně upraveny. Rusko-římsko-irské lázně parní vyhovují veškerým moderním požadavkům. Ceny koupelí rovnají se cenám lázní pražských.

Továrna Maxe Goldmanna na výrobu i opravu různých strojů menšího druhu nalézá se v Nuselském údolí v čp. 423.

Knihtiskárna v Palackého třídě v č. pop. 140 založena byla v r. 1886 Václavem Jelínkem. V r. 1888 přešla ve vlastnictví B. Grunda a V. Svatoně. Po úmrtí společníka svého vede závod Vilém Svatoň samostatně pod touže firmou společně s jeho dědici.

Parní motor o 4 koňských silách pohání 6 strojů tiskacích.

V tiskárně jest zaměstnáno 30 až 40 sazečů a sil pomocných.

Holoubkova továrna na margarin (umělé máslo) s výrobou mýdla a veškerých druhů svíček a s vlastní výrobou stearinu nalézá se při mlýně v Nuselském údolí čp. 639. Na místě tom stával druhdy známý hostinec »u Mlýna«.

Zřízením závodu tohoto odpomohlo se opravdové potřebě, neboť dosud odebíralo se zboží podobné z ciziny. Jestiť výroba umělého másla jediným českým závodem toho druhu, který však soutěží s neobyčejným úspěchem i s velikými továrnami cizozemskými.

Veškeré práce vykonávají se na větším díle silou parní a vodní.

Výrobky vyvážejí se i za hranice říše.

Továrna na klobouky plstěné Jana Hraběte nachází se v Palackého tř. č. p. 771.

Parní stroj, stroje třecí, lisovací na měkké, tvrdé a slaměnné klobouky, různé stroje šicí obsluhuje 30 až 50 dělníků kloboučnických, učňů a děvčat.

Filiální obchody kloboučnické zřízeny v Praze a ve všech předměstích.

Umělecký závod fotochemigrafický »Husník & Häusler« v Sadové silnici č. pop. 95 založen byl professorem Jakubem Husníkem v r. 1878. V r. 1887 stal se společníkem závodu Artuš Häusler. V počátcích zaměstnával ústav ten 10—12 pomocníků; následkem odborného zdokonalování výrobků dosáhl však takové výše, že dnes zaměstnává kolem 100 sil pracovních.

Tovární závod užívá při své výrobě plynového motoru o 12 koňských silách, elektrické motory ku pohánění

Továrna Holoubkova.

různých strojů, dále elektrický motor ku výrobě světla elektrického pro 8 lamp obloukových, z nichž sedm má svítivost 2000 svíček a jedna pak svítivost 5000 svíček. Těchto neobyčejně silných lamp užívá se při fotografování a ku kopirování.

Výroba zinkových štočků pro knihtiskárny pomocí fotozinkografie jest vynálezem professora Jakuba Husníka, tolikéž i výroba želatýnových reliefů pro přípravu štočků, nahrazujících dosavadní způsob přípravy z papírových

výřezků. Tento způsob úpravy štočků jest patentován ve všech čelnějších státech.

Důležité odvětví tohoto ústavu jest jiný způsob výroby želatýnových reliefů, kterých se užívá ku vmačkování tak zvaných vodních známek do papíru. Tento způsob výroby vodních známek jest vynálezem zakladatelovým, a jest rovněž ve všech čelnějších státech patentován.

Nejnovějším zdokonalením umění reprodukčního jest výroba štočků pro trojbarevný tisk pomocí fotografického rozkládání jakékoliv barevné předlohy ve tři základní barvy, žlutou, červenou a modrou, čímž docílí se úplně věrný obraz originálu.

Výroba tato jest v Rakousku jediná a provádí se v ústavu již déle dvou roků.

V poslední době zavedl ústav niklování svých ploten, čímž zvyšuje se značně trvanlivosť jejich, any jsou chráněny před oxydováním.

Závod tento soutěží s úspěchem s podobnými prvními závody celé Evropy a dodává své výrobky nejen do celé říše Rakousko-uherské ale i do Německa, Francie, Anglie, Italie, Ruska a všech zemí balkánských. Ve všech těchto státech má ústav své vlastní zastoupení.

Ústav používá dvou velkých fotografických atelierů s 8 fotografickými stroji, jimiž lze reprodukovati až do velikosti formátu 1 m^2. Ostatní dílny zabírají skoro veškeré místnosti domu.

K zajímavostem v zdejším městě náleží továrna Ant. Chmela na zboží uzenářské, zvaná »na Zvonařce« a označená čp. 65. Nalézá se v prodloužené ulici Čelakovského, rozkládajíc se na ostrohu směrem do nuselského údolí.

Továrna Chmelova náleží v oboru svém k závodům prvního stupně. Záleží z prostorné dílny, z rozsáhlých udíren, z chladíren opatřených na umělé chlazení surovin s výrobou umělého ledu a z rozsáhlých skladišť pro zásoby zboží.

Dílna opatřena jest dokonalými stroji, jimiž možno spracovati až 5 metr. centů masa za hodinu; v udírnách lze vyuditi 10.000 *kg* masného zboží najednou. Sklady

nalézají se ve sklepích, které jsou tak hluboko založeny, že mají dvě patra.

Veškeré místnosti tovární, chladící a sklepní jsou osvětleny elektricky. Stroje zimotvorné i dělné jakož i stroj dynamoelektrický pohání parní motor o 50 koňských silách.

Celý závod činí dojem neobyčejně ladný a zvláště příjemně překvapí návštěvníka vzorná čistota, vzdušnost a světlost ve veškerých místnostech.

Zboží v závodu vyrobené vyváží se daleko za hranice až i do krajin zámořských a získalo domácímu průmyslu vážnost a zvučné jméno.

Stavbu závodu provedl dle vlastních plánů zdejší stavitel Josef Martin, strojní zařízení dodala továrna Ringhofferova na Smíchově.

Továrna na stroje obráběcí a jiné Karla Jockela nalézá se v Jungmannově tř. č. pop. 282.

Závod ten byl založen v r. 1851 v Praze, odkudž přesídlel v r. 1857 na Vinohrady.

Při založení dílny pracovali 2 dělníci, v r. 1871 již 25 dělníků, nyní pak 60 až 70 dělníků opatřuje veškeré práce tovární. Parní stroj o 15 koňských silách žene 46 různých strojů, soustruhů, strojů modelovacích, vrtacích, lisy, kladiva, píly a j. Zvláště budiž připomenuto vlastní výroby řezacích strojů ozubovacích.

Zhotovování strojů pro graveury jest zvláštností, ježto se stroje podobné zhotovují jen ve Francii.

Vývoz výrobků jest značný, hlavně do Německa, Belgie, Italie a zemí Balkánských.

Výroba orientálských cukrovinek »A Maršner« »Na Plzence«, v Čelakovského ulici čp. 312 jest jedním z největších závodů vinohradských a pokud jde o způsob výroby jediným svého druhu v Rakousku. Závod vznikl r. 1890 z počátků pranepatrných, zaměstnávaje jediného muže a děvče. Výroba obmezovala se na turecký med, jak dosud se vidí na stáncích kočovných bulharských a tureckých cukrářů.

Turecký med, balený v úhledné čtverečky, stal se všeobecně hledaným zbožím, zvláště když se podařilo pokrýti medovou kostku skutečnou čokoládou.

K dosavadním druhům výroby přidružila se výroba šumivých limonádových bonbonů, kteréž od té doby rozšířily se po celém světě. Roční jejich výrobu lze páčiti na 20,000.000 kusů. Vlastní sklady zboží založeny v Praze, ve Vídni, Budapešti, Benátkách, Barceloně a Curychu. Jelikož dovoz do Německa tížen byl vysokým clem, zřízena byla v Drážďanech filiální továrna, čímž obchod závodu v Německu velice se vzpružil. Výrobky závodu toho byly dosud na více nežli 20 výstavách vyznamenány. Dělníků zaměstnáno v továrně 170; mimo to přes 30 rodin opatřuje balení cukrovinek po domácku.

Příštím rokem přesídlí závod do nových místností, jež hodlá vlastník postaviti vedle pivovaru Vinohradského. Zde bude zařízena továrna i na výrobu čokolády ve velkém, s použitím síly parní.

Tovární závod umělého zámečnictví Vojty Neumanna v Komenského ul. čp. 277 založen byl r. 1874. Malá tehdy dílna zámečnická pracovala ponejvíce pro stavebníky a ruchem stavebním rozšiřovala se tak příznivě, že povstala z ní továrna, která zaměstnává již 50—70 dělníků.

Továrna jest zřízena pro zámečnictví stavební a strojnické, pro zařizování vodovodů a plynovodů, domácích telegrafů a hromosvodů.

Četná vyznamenání na různých výstavách svědčí o dovednosti závodu. Také dlužno se zmíniti o patentních výrobcích této firmy, jako jsou nedobytné zámky, uzavírky okenní, poplašní signál ku dveřím, chránící před vloupáním a j. v.

Továrna Jana Prokopce v Jungmannově tř., čp. 92, vyrábí stroje mlýnské, zařízení pro sladovny, pumpy, výtahy a vodní motory.

Závod byl založen v r. 1855, nedávno zemřelým chefem Janem Prokopcem ovšem tehdy ve skromných rozměrech. Nynější tovární budovy postaveny v roce 1871 a rozšířeny v roce 1876. Technické zařízení odpovídá všem pokrokům ve strojnictví. Výrobky tovární dodávají se téměř do celé Evropy, hlavně do Ruska, Srbska a Německa. Na zemské jubilejní výstavě dostalo se továrně první ceny — státního čestného diplomu.

Továrna na parkety, nástroje řemeslnické a náčiní dřevěné Otakara Skřivana v čp. 291 byla založena v r. 1865. Parními stroji uvádí se v práci přes 40 různých strojů nejnovějších soustav, jako píly okružní, pásové, hoblovačky, vrtačky, soustruhy a podobné. V továrně zaměstnáno jest 120 až 150 dělníků. Závod má vlastní nemocenskou pokladnu.

Výrobky továrny Skřivanovy jsou hledány nejen po celé říši, ale i v cizozemí.

Mimo uvedená průmyslová odvětví provozovaná po továrnicku, jest na Vinohradech ještě mnoho větších závodů, jež zasluhují zmínky. Jest to zejména výroba granátového zboží, různých brejlí a skřipců, výroba potpourri a poeminellu, rukavičkářství, výroba hudebních nástrojů, trikotového zboží, vyroba loutek, oplatek, více závodů pro zařizování plynovodů a vodovodů, umělé zámečnictví, barvířství, výroba bičišť a holí, zlatnictví a ražení dovolených mincí, malířství porcelánu a skla, výroba skelného a smirkového papíru, výroba inkoustu, barev, fermeží a laků, výroba prádla, hodinářství, kamenictví atd.

Společenstva a nemocenské pokladny.

Obchodní gremium, t. j. společenstvo živností obchodních v užším slova smyslu má 317 členů. Předseda J. F. Tichý, kupec. Pro učně zřízena jest pokladna nemocenská.

Společenstvo různých řemeslných živností má 573 členů, jmění koncem r. 1894 činilo 2161 zl. 51 kr. Místopředseda Jan Vávra, kožešník. Nemocenská pokladna při společenstvu zřízená vyplatila v r. 1894 na podporách 6138 zl. 58 kr. Čítá 1300 členů.

Společenstvo řezníků, uzenářů a obchodníků masem pro soudní okres Vinohradský a Žižkovský čítá 212 samostatných živnostníků a 438 pomocníků; na Vinohrady připadá 29 samostatných řezníků, 18 uzenářů, 10 řezníků a spolu uzenářů a 14 komissionářů a obchodníků masem. Předseda Frant. Kejř, řezník a uzenář.

Společenstvo živností potravních a dopravních čítá 208 členů, z nichž je 12 povozníků a 3 uhlíři. Předseda Jan Očenášek.

Společenstvo obuvníků má 180 členů. Předseda Ant. Häusler. Společenstvo má svou nemocenskou pokladnu.

Ze svazku těchto společenstev vyjmuti a společenstvům pražským přiděleni jsou: barvíři koží, brašnáři, čalouníci, holiči, jircháři, kadeřníci, klempíři, kloboučníci, knihtiskaři, koláři, kotláři (celého polic. obvodu), leštitelé podlah, malíři pokojů, porcelánu, znaků, mydláři, obchodníci uhlím a dřívím, pecnáři, pekaři, pozlacovači, rukavičkáři, leštitelé skla, skleníři, štětkáři, tesaři, vlásenkáři, voňavkáři a zlatotepci.

Okresní pokladna nemocenská na Král. Vinohradech vykazuje po 5 letech své činnosti reservní fond 16.250 zl. 7 kr.

		Příjem			Vydání		
v r. 1890	činil	27.261	zl.	16	29.396	zl.	08 kr.
» 1891	»	28.787	»	30	28'137	»	58 »
» 1892	»	31.358	»	16	27·307	»	08 »
» 1893	»	38.422	»	54	33·359	»	26 »
» 1894	»	42.808	»	74	37·234	»	53 »

Z vydání v r. 1894 uvádíme nemocenské výlohy 19.421 zl. 66 kr., za poskytnuté léky členstvu 4000 zl., ošetřovné v nemocnicích 2153 zl. 79 kr., výlohy správní 4279 zl 72 kr., náklad na kontrolu nemocenskou 4575 zl. 06 kr. Během roku bylo průměrně pojištěno 5386 členů, z nichž potřebovalo pomoci celkem 2002 osob, 1552 mužů a 450 žen (při porodu ve 154 případech). Starostou pokladny jest Karel Simon, strojník na Král. Vinohradech.

Úřadovna nalézá se v Karlově tř. čp. 580, 20 n. Úřaduje se ve všední dny od 8 - 1 hod. dop. a od 3—6 hod. odpol., v neděli a ve svátek od 9—11 hod. dop.

Dopravní prostředky jsou na Král. Vinohradech toho způsobu jako v Praze a v ostatních předměstích pražských. Vyhovují sice nejnutnějším potřebám obchodnictva i širšího obecenstva, avšak vzhledem k novodobým

zařízením ve velikých městech evropských vyžadují mnohého doplnění.

Na Vinohradech ústí tři dráhy, sestátněná dráha císaře Františka Josefa, c. k. privil. česká dráha severní a c. k. spojovací státní dráha Praha-Smíchov.

Hlavní nádraží dráhy císaře Františka Josefa v Sadové silnici čp. 300 nalézá se na území obce Vinohradské, ač má jméno »Praha« a nikoliv »Král. Vinohrady«.

Nádraží »Král. Vinohrady« pod Nuselskými schody jest první na státní dráze císaře Františka Josefa na trati Praha-Cmunt-Vídeň; vyjíždí se však odtud též rak. místní drahou do výletních míst Krče, Bráníku a Modřan a c k. spoj. drahou státní přes Vyšehrad na Smíchov. Pro dopravu osob má nádraží to značnou důležitost a jest se proto velmi diviti, že ponechává je správa dráhy v jeho původním primitivním stavu.

Nádraži Františkovo má nejvíce spojení železničních ze všech nádraží pražských. Státní drahou císaře Františka Josefa jest odtud přímé spojení do Vídně, c. k. priv. česká dráha severní vede odtud směrem ku Všetatům-Přívorům, c. k. spojovací drahou možno dostati se odtud na Smíchov na sestátněnou českou dráhu západní a dráhu Pražsko-Duchcovskou.

Nádraží Františkovo se právě značně rozšiřuje a jest tak učiněn počátek, aby stalo se ústředním nádražím Pražským.

Seřaďovací nádraží c. k. rak. stát. drah nalézá se v Nuslích při hranicích města Vinohrad a městyse Vršovic.

Od r. 1884 mají Vinohrady koňskou dráhu, která vede z Prahy třídou Palackého a Havlíčkovou až k Nuselským schodům. Blíže Nuselských schodů v ulici Šafaříkově vystavěny na pozemku č. kat. 218/1 rozsáhlé stáje čp. 204 pro 50 koní a kolny pro vozy. Zastavená plocha stájí měří 1125·16 m^2 čili 312·79 □°. Při stájích zřízena jest ve dvoře kovárna a zámečnická dílna s výhní.

Právo položiti kolejnice na uličních pozemcích má koňská dráha propůjčeno od obce až do r. 1924.

Doprava osob po tramwayi z Prahy na Vinohrady a směrem opačným jest velice živá. V hodinách ranních,

poledních a z večera jsou vozy tramwayové přeplněny obecenstvem, spěchajícím za svým povoláním, aneb vracejícím se z Prahy.

Bohužel, že nepodařilo se dosud obci, by síť koňské dráhy rozvětvena byla po Vinohradech i v jiných ulicích. Brzké nápravy v tom směru domůže se snad obec zamýšleným zřízením okružní dráhy elektrické, kterou hodlá podniknouti domácí družstvo.

Obyčejnou dopravu osob uvnitř města a do Prahy sprostředkuje 12 fiakrů a 29 drožek, kdežto dopravu zboží opatřuje 1 dopravovatel, 12 povozníků a četné vlastní povozy závodů průmyslových i obchodních.

V nádražích, jakož i na nárožích ulic, frekventovanějších, vykonávají službu dopravčí veřejní sluhové. Pro povozy fiakristické a drožkářské jakož i pro posluhu veřejnou jsou platny tytéž sazby jako pro Prahu.

Jak již při popisu města bylo uvedeno, mají Vinohrady výhodné spojení se sousedními obcemi silnicemi erárními a okresními aneb i upravenými již ulicemi.

Vinohradská místní síť telefonní jest ve spojení se státní telefonní ústřední stanicí v Praze, i lze každému abonnentu užiti veškerých stanic telefonních se stanicí ústřední spojených.

Meziměstské korespondence jsou účastny:

Čís. stanice

1187 — Vinohradská obec a) technická kancelář, b) městský důchod, čp. 600;
1190 — táž — hřbitov u Starých Strašnic;
1188 — táž — přečerpací stanice, čp. 725;
1188a) — táž — vodárna v Podolí;
1189b) — táž — strážní domek v Nuselském údolí;
1525 — táž — »Národní dům«, hostinec a kavárna, č. pop. 820.
1602 — Hasičská stanice na Král. Vinohradech, čp. 200.
1218 — Bílek Matěj, mistr tesařský, čp. 814.
1011 — Broscheová Karolina, čp. 489.
1570 — Bureš Alois, stavitel, čp. 181.
1210 — Divadlo německé nové, čp. 101.

1346 — Dopravní c. k. úřad, nadraží cís. Frant. Jos.
1519 — Dub Filip, podnikatel staveb, čp. 585.
446 — Frič Josef a Jan, závod pro výrobu strojů měřicích, čp. 233.
1177 — Friedländer Bohuslav, lázně, čp. 212.
1552 — Goldberger Berthold, I. pražsko-vinohradská továrna na prádlo, čp. 282.
1091 — Goldmann Max, strojírna, čp. 423.
1043 — Grund B. a V. Svatoň, knihtiskárna, čp. 140.
1499 — Heberle Fr. a syn, stavitelé, čp. 811.
1021 — Herold Josef JUDr., advokát, čp. 593.
1513 — Horák Karel, architekt a stavitel, čp. 136.
1128 — Hrabě Jan, výroba klobouků, čp. 771.
1067 — Husník & Häusler, umělecký fotochemigrafický ústav, čís. pop. 95.
1416 — Chmel Antonín, závod uzenářský, čp. 65.
1013 — Chudoba & Winter, písárna, čp. 70.
1527 — Israel. náboženská obec, kancelář, čp. 830.
1123 — Jockel Karel, továrna na stroje, čp. 282.
1038 — Jungwirth Josef, velkoobchod vínem a zbožím osadnickým, čp. 529.
1515 — Kauckých bratří František a Jan, obchod železem, nástroji, zbožím kovovým a náčiním kuchyňským, čp. 381.
1124 — Krnka Karel, kancelář pro opatřování patentů, čp. 801.
1514 — Kruliš Jan, podnikatel staveb, čp. 578.
1213 — Kusý Sigmund, obchod zemskými plodinami, čís. pop. 44.
1517 — Löwy Gustav, čp. 759.
1220 — Měšťanský pivovar na Král. Vinohradech, čp. 810.
1053 — Prokopec Jan, továrna na mlýnské stroje, čís. pop. 283.
1476 — Reiner Adolf, bankovní a směnární obch., čís. pop. 511.
1047 — Rosenberg J., stavitel a inženýr pro průmysl pivovarnický, čp. 594.
1050 — Sandtner Otto, kamenická dílna, čp. 137.
1023 — Seifarth Ed., čp. 555.

1034 — Siemens & Halske (inženýr Konstantin Siemens), čp. 759.
1142 — Sika Karel, sklad plzeňského piva v lahvích, čís. pop. 555.
736b) — Suchý Em., starosta pražského ochranného sboru, čp. 44.
1387b) — Svoboda V. a spol., sklad uhlí, nádraží cís. Frant. Josefa.
1134 — Výroba orientálských cukrovinek (Maršnerová Albína), čp. 312.
1530 — Záložna Vinohradská, čp. 136.

Část X.

Život veřejný a společenský.

Vedle čilého ruchu průmyslového, obchodního a živnostenského rozvinul se na Král. Vinoradech svěží život společenský. Střediskem jeho jest Národní dům, který ve svých nádherných a pohodlných dvoranách hostí obecenstvo domácí i pražské při rozličných schůzkách, jež ať jsou povahy umělecké, poučné aneb čistě zábavné, nepostrádají nikdy rázu ušlechtilého.

V měsících zimních pořádají se v Národním domě každý čtvrtek a neděli hudební koncerty kapely Sokola pražského, řízené kapelníkem Karlem Šeborem. Pro léto upravena jest při Národním domě prostranná zahrada s nádhernými verandami a vodotryskem se světelnými effekty. V zahradě koncertují několikrát v týdnu vybrané civilní kapely.

Měšťanská beseda, jež má v Národním domě své sídlo, jest předním spolkem místním, jehož členstvo, počtem skoro 1000, jest obrazem společnosti vinohradské. Životu společenskému dodává beseda určitého rázu, který vyznamenává se tím, že nezná kastovní nevraživosti.

Hlahol a Sokol vinohradský patří k druhým vynikajícím nájemníkům Národního domu a doplňují organisaci společnosti vinohradské.

Pěvecká jednota »Hlahol« na Král. Vinohradech, založena byla r. 1882, a zaujímá přední místo mezi pěveckými spolky v zemích koruny České. Na Národopisné

výstavě československé vyznamenána byla při pěveckých zápasech první cenou.

Předsedou »Hlaholu« jest od jeho založení městský radní Jan Kvasnička. Sbormistrem jest hudební umělec a skladatel Karel Kovařovič.

Na Král. Vinohradech žije neobyčejně veliké množství professorů a úředníků všech kategorií jakož i značný počet umělců. Pouze vojska zde není; avšak životu společenskému daří se i bez něho výborně.

Dnešní poměry společenské jsou ovšem již poněkud jiné nežli bylo před lety, kdy těch vlastních Vinohraďanů bylo tak po skrovnu, že se všickni znali osobně.

Město se rozšířilo a rozkvětlo, obyvatelstvo několikanásobně se rozmnožilo a počet těch, kdož o místní potřeby a poměry se zajímají, daleko se zvětšil, takže pozoruje se již všude ráz velikého města, ač dosud občanská bodrost ovládá veškeren život veřejný i soukromý.

Nynější Vinohrady mají již i své korso. Jest to pravá část Palackého třídy od třídy Hálkovy po náměstí Purkyňovo. Ozdobné kandelabry, pěkné výkladní skříně a portály a 6·5 *m* široký chodník dodávají jí vzezření opravdu velkoměstské.

Veliké proudy obecenstva procházejí městem o slavnostech májových na hřbitovech Olšanských a hřbitově Vinohradském jakož i o všech svatých a o dušičkách.

Rozsáhlé hřbitovy Olšanské přístupny jsou z Prahy buď přes Vinohrady nebo přes Žižkov, a lze si tudíž snadno pomysliti, jak veliké množství lidí přejde zdejšími ulicemi o jmenovaných slavnostech.

Povozy ve třídě Jungmannově se ani netrhnou, a ještě více pěších tísní se po chodnících a dále za městem vedle příkopů silničních. Všude, kudy obecenstvo se ubírá, jest plno improvisovaných krámků s věnci, květinami a svíčičkami aneb také s uzenkami, rohlíky, pivem a čajem. Nával lidí bývá tak veliký, že často i děti od rodičů se odtrhnou a pak s nářkem po nich se shánějí.

Ještě mohutnější proudy lidstva valí se ulicemi vinohradskými, jmenovitě třídou Havlíčkovou, o »Fidlovačce«. Jest to národní slavnost, která se koná ve středu

po svátcích velikonočních v Nuslích, na tak zvané louce Nuselské.

V zimě bývá živo na četných kluzištích, jež se uměle upravují a z nichž největší oblibě se těší kluziště v městských sadech, zřízené na prospěch Ústřední Matice školské.

Z věže přečerpací stanice jest rozkošná vyhlídka na celou Prahu a širší její okolí Používá se jí proto jako rozhledny za vstupné 5 kr. Vstupenky prodávají se v blízkém pavillonu pro prodej sodové vody Dra. F. Zátky.

Půda vinohradská měla ode dávna zvláštní přítažlivosť pro divadla. Stávalť zde divadlo Novoměstské tam, kde nyní nalézá se druhé divadlo německé, teatro italiano, vystavené na stavebním bloku, ohraničeném ulicí Skrétovou, Brandlovou a Rubešovou, Národní arena naproti Pštrosce poblíž silnice Černokostelecké a Nové české divadlo mezi sady Čelakovského, ulicí Skrétovou a třídou Palackého, kde nyní nalézá se kavárna Deminova.

Novoměstské divadlo postaveno bylo na pozemcích usedlosti Smetanky za Koňskou branou v roce 1859. Téhož roku se v něm v létě již hrálo.

Nežli byly zřízeny české areny, hrávalo se zde střídavě česky a německy.

Divadla používáno bylo také k jiným produkcím, zejména cirkusovým. Zbořeno bylo divadlo toto v r. 1886.

Teatro italiano vystavěl v r. 1875 podnikatel Eugen Averino. Této divadelní rozsáhlé budovy užíváno bylo k rozličným představením a produkcím a také k maškarním plesům až do r. 1880, kdy bylo rozbouráno.

Národní arena naproti Pštrosce otevřena byla v roce 1876 na místě letního divadla, které až dosud nalézalo se na hradbách. Arena tato neměla však dlouhého trvání.

Nové české divadlo za bývalou Žitnou branou vystavěno bylo r. 1876 a hrávalo se v něm až do r. 1885, kdy musilo ustoupiti stále pokračujícímu ruchu stavebnímu.

Mimo nové německé divadlo jest nyní na Vinohradech česká arena Pištěkova v městských sadech a německá arena ve Pštrosce.

Arena Pištěkova nazývala se arenou v Kravíně a byla vystavěna již r. 1868 divadelním ředitelem J. E.

Kramuelem. Od r. 1879 hrál v ní ředitel Pištěk. R. 1882 byla přestavěna a nově upravena a používala se až do roku 1890. Následujícího roku byla přeložena naproti městským sadům a jest zevně i uvnitř účelně znovuzřízena.

Německá arena ve Pštrosce zřízena byla r. 1870 a podrobena důkladné rekonstrukci r. 1882.

V »Národním domě« zřízen jest pěkný divadelní

Městský sad.

sál, který pojme na 400 posluchačů. V posledním období konala se zde činoherní představení nejen soukromé společnosti divadelní, ale i některých místních spolků. Z těchto pěstují umění mimické jmenovitě zábavní výbor měšťanské besedy, Kroužek Klicperův, ochotnická jednota Vavřín, Dobromil, Pokrok a j.

Vedle stálých místností divadelních a zábavních objeví se na Král. Vinohradech každé chvíle rozsáhlá dře-

věná stavba určená pro cirkusy, zvěřinec a p. Pravým virtuosem ve stavbě těchto budov jest zdejší tesařský mistr Mat. Bílek. Tak postavil před lety na náměstí Purkyňově, kde stojí nyní kostel, pro pověstnou Hagenbeckovu kolonii Čingalců velikou budovu, v níž se vystřídalo denně až 11.000 návštěvníků a v níž později bylo čarodějné divadlo Schenkovo a zvěřinec; na místě, kde vypíná se nyní národní dům, zřídil cirkus Schumannův a v ulici Manesově »Na Smetance« postavil pěknou cirkusovou budovu, jež dosud stojí a v níž v zimním období 1894/95 odbývala se představení cirku Krembserova a v následujícím létě cirku Schumannova.

O čilosti života spolkového svědčí četné a různé spolky, jež jsou na Král. Vinohradech činny. Jsou to zejména:

Spolky humanní a ku vzájemné podpoře: Místní odbory — mužský a ženský — ústřední matice školské; První vzájemně se podporující dělnický spolek »Samaritán«; Spolek domovníků; Dobročinný spolek sv. Vincence; Spolek pro stravování chudé školní mládeže; Spolek mladých mužů v Čechách »Blahoslav«; Spolek vzájemně se podporujících domobranců; Spolek vojen. vysloužilců hrab. Zdeňka Kaplíře ze Sulevic; Spolek pro podporování chudých studujících c. k. gymnasia na Král. Vinohradech; Spolek vzájemně se podporujících živnostníků pro případ nemoce a úmrtí; Spolek vzájemně se podporujících obchodníků s potravinami »Lidumil«; Hospodářský spolek pro okres Vinohradský; Místní odbor Národní Jednoty Pošumavské.

Spolky zábavné a vzdělávací: Měšťanská beseda; pěvecká jednota »Hlahol Vinohradský«; Řemeslnická beseda; Klub citeristů; Zpěvácký spolek »Harmonie«; Spolek zábavně vzdělávací »Kroužek Klicperův; Ochotnická jednota »Vavřín«; Učitelská jednota »Komenský«; Beseda »Žerotín«; Ochotnicko zábavní spolek »Dobromil«; Kroužek »Mládenců«.

Spolky různé: Tělocvičná jednota »Sokol«; Spolek pro podporování stavby chrámu Páně sv. Ludmily na Král. Vinohradech; Spolek pro vystavění evang. ref. chrámu

Páně; Výherní spolek »Belle vue«; Výherní kluby: »Naděje« I., II. a III.; Sbor dobrovolných hasičů; Spolek českých cyklistů.

Německé spolky: Verein der Deutschen, Deutscher politischer Verein, Verein deutscher Schulfreunde, Ortsgruppe des deutschen Schulvereines, Verein der Lehrer des deutschen Schulvereines, Deutscher Kindergarten-Verein, Bundes-Gruppe des deutschen Böhmerwaldbundes.

Jest tedy na Vinohradech celkem 41 spolků.

Spolky tyto mají na větším díle svá sídla v četných zdejších hostincích, jichž bylo i s výčepy koncem roku 1894 102.

Čilý ruch, který ovládá veškerý zdejší život, pozoruje se též ve spolcích vinohradských.

Podnikavostí, přičinlivostí a svorností vzniklo celé město, a tytéž vlastnosti způsobily, že mnohé z uvedených spolků a sdružení dospěly k rozkvětu, z něhož se těší nejen jejich členstvo, ale i celá česká veřejnost.

OBSAH.

Strana

Sazba hřbitovních poplatků.

I. Za hrobky a hroby na vždy, jakož i hroby dočasné.

	zl.	kr.
1. Za hrobky neb hroby na vždy zakoupené za 1 m²	16	—
Hrobky ležaté jsou 4·40 m. dlouhé a 1·60 m. široké, měří tudíž 7·04². Poplatek za jednu hrobku ležatou obnáší zl. 112·64. Hroby na vždy jsou 3·20 m. dlouhé. 1·40 m. široké, měří celkem 4·48 m.². Poplatek za jeden hrob na vždy činí zl. 71·68.		
2. Za dětský hrob na dobu pěti let: *a)* v době letní t. j. od 1/4 do 31/10	2	50
b) v době zimní t. j. od 1/11 do 31/3	2	80
3. Za velký hrob na dobu sedmi let: *a)* v době letní t. j. od 1/4 do 31/10	5	—
b) v době zimní t. j. od 1/11 do 31/3	5	80
4. Za ponechání hrobů dočasných na dalších 7 let, dětských nebo velkých	10	—
5. Za společné hroby v případě, že tu jsou blízcí příbuzní k placení schopní:		
a) Za dětský hrob	—	40
b) Za velký hrob	1	50

Všecky hroby dočasné, velké i dětské, mohou se na dalších 7 let zakoupiti, což musí se státi ve lhůtě 3 měsíců po uplynutí 7 let při hrobu velkém a 5 let při hrobu dětském, ode dne pohřbení počítajíc.

II. Za upravení a ošetřování hrobů.

Druh hrobu	Za obložení drnem										Za zalévaní			
	celého hrobu		půl hrobu		při menší správce		hrobátka menšího		hrobátka většího		měsíčně		po celé léto	
	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl	kr.
1. Dětský jednoduchý	1	50	—	80	—	50	—	40	—	70	—	30	1	—
2. » dvojitý	2	50	1	30	1	—	—	70	1	—	—	40	1	50
3. Velký jednoduchý	2	—	1	—	—	80	—	50	—	80	—	50	2	—
4. » dvojitý	3	50	1	80	1	30	—	80	1	50	—	80	3	—
5. Větší než hrob předešlý	4	50	2	30	1	50	—	—	—	—	1	—	4	—

III. Za postavení pomníků a křížů a vyzdění základů k jich postavení.

Druh pomníku	Poplatek za propůjčení místa		Poplatek za vyzdění základů pro pomník: základní plochy do 1800 cm.[1]		Poplatek za vyzdění základů pro pomník: základní plochy přes 1800 cm.[2]	
	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.
1. Při hrobkách a hrobech pro vždy zakoupených neplatí se ničehož.						
2. Při hrobech dočasných:						
a) z pomníku do šířky 1 m.	4	—	2	—	4	—
b) » » přes šířku 1 m.	8	—	—	—	4	—
c) z velkého železného kříže	3	—	2	—	—	—
d) » malého » »	8	—	—	70	—	—
e) z kříže z tvrdého dřeva	1	—	—	—	—	—
f) z kříže z měkkého dřeva neplatí se ničehož.						

IV. Poplatky při stavbách hrobek.

	zl.	kr.
1. Poplatek za vykopávku při stavbě hrobky za 1 m.²	1	—
2. Poplatek za vodu na stavbu hrobky:		
a) jednoduché ve výměře 7·04 m.²	3	30
b) dvojité » » 14·08 »	6	65
c) hrobky » » 21·12 »	9	55
d) » » » 28·16 »	12	45

V. Poplatek za propůjčení hrobek obecních.

Poplatek za propůjčení hrobky obecní obnáší měsíčně . . . . zl. 3.50
a platí se vždy za celý měsíc předem. Za lhůtu kratší měsíce čítá se jako za celý měsíc.

VI. Poplatky za přenesení tělesných pozůstatků.

	zl.	kr.
1. Za vykopání a přenesení mrtvoly z hrobu dosud neprošlého aneb z obecní hrobky zápůjční	5	—
2. Za přenesení tělesných pozůstatků z hrobů prošlých:		
a) z dětského hrobu	1	—
b) z velkého hrobu	2	—
3. Za vykopání hrobu k uložení tělesných pozůstatků vykopaných z hrobu prošlého, do hrobu stranou určeného a dosud neprošlého, jenž se za tím účelem vykopati musí	1	50
4. Za desinfekci hrobu neb hrobky při přenášce	1	—

Poplatky tyto stanoveny jsou pouze za přenesení tělesných pozůstatků jedné osoby.

Seznam domů a ulic

města Král. Vinohradů.

Rok přestavby neb přístavby domu jest označen **hvězdičkou.**

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
1	Karlova třída	11	*Kafka Augustin a Josefa*	1880
2	Karlova třída	7	*Jelínek Ignác*	1880
3	Puchmajerova ul.	6	*Vrtátková Marie*	1881 1895*
4	Puchmajerova ul.	8	*Jiroutková Anna*	1880 1895*
5	Puchmajerova ul.	12	*Hahn Moric*	1880
6	Puchmajerova ul.	14	*Kossler Julius*	1880 1893*
7	Puchmajerova ul.	3	*Kreutz Josef a Jan*	1880
8	Vávrova třída	16	*Konrád Jakub a Alžběta*	1881
9	Vávrova třída	23	*Čermák Josef*	1880
10	Havlíčkova tř.	32	*Stein Šalomoun* (Hotel »U Libuše«)	1880 1890*
11	Vávrova třída	18	*Londráček František a Barbora*	1880
12	Havlíčkova tř.	35	*Herold Josef a Magdalena*	1880 1888*
13	Hálkova třída	19	*Czech z Czechenherzů Adolf*	1880
14	Vávrova třída Hálkova třída	27 21	*Lexa Josef*	1880
15	Tylovo nám.	24	*Mošný František* (Hostin. Fr. Mošného)	1880

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
16	Karlova třída Tylovo nám.	8 16	*Korb z Weidenheimů baron Gottfried*	1881
17	Karlova třída Puchmajerova ul.	6 1	*Cellerin František a Marie*	1881
18	Vávrova třída Havlíčkova tř.	22 33	*Eckertová Marie a Kneifelová Marie* »U Slovanské Prahy«)	1881
19	(»Sakrabonka«)		*C. k. železniční aerar a c. k. priv. česká sever. dráha*	zbořeno
20	Vávrova třída	31	*Köhler Jindř. a Antonie*	1881
21	Vávrova třída	29	*Lukavský Antonín a Marie*	1884
22	Vávrova třída Hálkova třída	28 23	*Martinková Marie a Ludvík*	1881
23	Vávrova třída	30	*Gabler Jindřich, Kalenská Emilie a Slavatová Marie*	1881
24	Vávrova třída	32	*Skrčená Antonie*	1881
25	Komenského ul.	6	*Hauptmann Ferdinand a Marie*	1881
26	Komenského ul.	8	*Fuxy Engelberta dědici*	1881
27	»U Vyšinky«	—	*Vanková Isabela, Isabela a Adela* (»Kuchynka«)	—
28	Nad Kanálkou (»Švihovka«, též »Švihanka«)	—	*Vanková Isabela, Isabela a Adela*	—
29	Jungmannova tř.	—	*Barborka Jos. a Anna* (»Cikánka«, dříve host. »U města Prahy«.)	—
30	Jungmannova tř.	—	*ryt. Zdekauera dědici* (Kanálská zahrada)	1866

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj.. domů	Vystavěn roku
31	Jungmannova tř.	—	*ryt. Zdekauera dědici* (Kanálská restaurace)	1866
32	Jungmannova tř.	—	*ryt. Zdekauera dědici* (Kanálská restaurace)	1866
33	Jungmannova tř.	—	*Bureš Alois*	zbo-řeno
34	Jungmannova tř. Divišova ulice	— 1	*Eichmannová Emilie* (»Lípová«)	1872
35	Jungmannova tř. Žižkova ulice	25 1	*Heine Frant. Julius* (Grand-Restaurant)	1887
36	Žižkova ulice Manesova ulice	5 18	*Heine Frant. Julius*	1890
37	Jungmannova tř.	—	*Milnerová Frant. Kateř.* (»Smetanka«)	1894
38	Žižkova ulice	—	*Klementina hraběnka Saracini-ová z Belfortu* (»Villa Vozová«)	—
39	Rubešova ul.	14	*Schmidtovi Zdenka, Marie a Jaroslav*	1881
40	Rubešova ul.	16	*Jiráková Augusta a Emilie*	1881
41	Rubešova ul. Palackého třída	18 9	*Engel Ludvík*	1881
42	Skrétova ulice Palackého třída	17 7	*Nowak Josef*	1882
43	Skrétova ulice	15	Dra. *Jana Albrechta dědici*	1882
44	Skrétova ulice	13	*Suchý Emanuel*	1882
45	Skrétova ulice	11	*Grubertová Cecilie*	1882

Čísla popisná	Jméno ulic a náměstí	Čísla orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
46	Jungmannova tř.	—	*Obec Král. Vinohrady (zahradní domek)* (dříve »Baal«)	—
47	Kravín, dvůr	—	*Kreisl Jan a dědici Weinertovi* (»Nigrinka«)	1857*
48	hospodářství Horní Stromka	—	JUDr. *Otto Goldreich z Bronecku, Pick Arnošt a záložna Vinohradská*	1882* 1886*
49	Dolní Stromka	—	*Krupička Ignác a* JUDr. *Krupička Jan*	1865
50	Korunní třída (»Feslová«, Okresní vychovatelna)	—	*Okresní Výbor na Král. Vinohradech*	1857 1860*
51	—	—	*Obec Král. Vinohrady (obecní nemocnice)* (»Heinovka«)	1876*
52	—	—	*Vávrovi dědici* (»Šafránka«)	—
53	Palackého třída	—	*Jäger Eduard* (»Ohrada«)	1869
54	Máchova ulice Jablonského ul.	— 1	*Popper Leopold*	1891
55	Palackého třída	82	*Stehlík Josef a Marie*	1888
56	Jablonského ul. Máchova ulice	2 —	*Česká banka »Union«* (»Kozačka«)	zbo-řeno
57	Jablonského ul.	—	JUDr. *Tietze Siegfried* (»Hamáčková« též »Větrovka«)	1874
58	Jablonského ul.	—	*Pozůstalí po Morici Grobeovi*	1881
59	Jablonského ul.	—	*Pozůstalí po Morici Grobeovi* (»Horní Landhauska«)	1863 1879*
60	Jablonského ul.	—	*Pozůstalí po Morici Grobeovi* (»Dolní Landhauska«)	1862 1871*

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
61	—	—	*Oraská Marie* (»Vondračka«)	—
62	—	—	JUDr. *Hauschild Karel* (»Dolní Perucka« též »Pelikánka«)	1867
63	Kopernikova ul.	—	JUDr. *Hauschild Karel* (»Kleovka«)	1878
64	Čelakovského ul.	20	*Hrabová Marie a Maschová Johanna* (»Orlová«)	1885 1889* 1890*
65	Čelakovského ul.	—	*Chmel Ant. a Josefa* (»Zvonařka«)	1878* 1889*
66	—	—	JUDři. *Mayer August a Vilém, Emma a Ter.* (»Folimanka«)	1850
67	Komenského ul.	14	*Šourek Jan*	1882
68	Komenského ul.	16	*Havlíček Frant. a Anna*	1882
69	Budečská ulice	26	*Dědicové Weinertovi a Jan Kreisl*	zbořeno
70	Skrétova ulice Brandlova ulice	9 2	*Pichler Hans* (»U Města Vinohradů«)	1883
71	Brandlova ulice	4	*Urbancová Julie a děti: Julius, Karel a Milada*	1882
72	Rubešova ulice Brandlova ulice	10 6	*Schwab Karel a Richard*	1882
73	Čelakovského ul.	10	*Vlček Vilém a Alžběta* (býv. »Horní Perucka«)	1890
74	Palackého třída	68	*Tichý Václ. J. a Vilema*	1885
75	Palackého třída	34	*Kuchynkovi dědici* (»Konstantinka«, též »Kuchynka«)	1868* 1880*

Číslo popisné	Jména ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
76	Jungmannova tř.	—	*Becking Václav* (»Hofmanka«)	1853*
77	Palackého třída Dobrovského ul.	38 21	*Valešová Alžběta*	1881
78	Dobrovského ul. Krameriova ul.	12 15	*Majer Jan a Bláha Jos.* (byvalá villa Helmingrova)	1893
79	Palackého třída Purkyňovo nám.	32 10	*Kýr.s Jan a Marie* (býv. »Konstantinka«)	1889
80	Palackého třída	36	*Kuchynka Ladislav* (»Kuchynka«, host.)	1878* 1881
81	Palackého třída	24	*Štěpánková Marie* (Lékárna)	1881
82	Palackého třída	26	*Štěpánek Josef a Anna* (»U Jelena«, hostinec)	1847 1873* 1891*
83	Rubešova ulice	13	*Růžičková Marie*	1882
84	Brandlova ulice	10	*Litomiský Ant. a Josefa*	1882
85	Palackého třída	72	*Chrastil Tomáš a Anna*	zbořeno
86	Jungmannova tř.	—	*Šl. z Istlerů Johanna*	1893
87	Jungmannova tř.	—	*Černá Anna*	1891
88	Jungmannova tř.	—	*Černý Václav*	—
89	Jungmannova tř.	—	*Dlabač Antonín*	1861*
90	Jungmannova tř.	—	*Šindelář-Čihák Karel*	1857* 1883*

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
91	Kopernikova ul.	—	JUDr. *Veselý Hubert* (»Dolní Kozačka«)	1854* 1886*
92	Jungmannova tř.	—	*Prokopec Jan a Marie* (Továrna na mlýnské stroje)	1880
93	Jungmannová tř.	—	*Kottenová Anna* (»Na Kovárně«)	1873*
94	Sadová silnice	1	*Welz Alois a Šteklová Berta*	1883
95	Sadová silnice	3	*Husník Jakub a Marie*	1882 1888*
96	Sadová silnice Resslova ulice	5 1	*Moravec Gustav Viktor*	1882
97	Resslova ulice	3	*Petzelt Karel*	1882
98	Resslova ulice	5	*Bořkovec Boh. a Růžena*	1884
99	Rubešova ulice	6	*Podhradecká Eliška a dědici*	1882
100	Jungmannova tř. a Chocholouškova ul.	—	*Seidl Rudolf, Arnošt a Otilie*	1857 1864*
101	Sadová silnice Resslova ulice	7 2	*Německý divadelní spolek* (Nové něm. divadlo a skladiště)	1887 1889
102	Jungmannova tř.	—	*Novák Josef a Anna*	1860*
103	Brandlova ulice	12	*Mrkos František*	1882
104	Brandlova ulice	14	*Sigmund Alexandr a Augusta*	1882
105	Jungmannova tř.	—	*Mareček Václav a Kateř.*	—

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
106	Jungmannova tř.	—	*Bayer Jan*	1880
107	Jungmannova tř.	—	*Wagner Fr. a Antonie*	—
108	U nuselských schodů	6	*Koutecký Josef a Anna* (»Belle vue«)	1864
109	Purkyňovo nám. Vávrova tř.	4 35	*Fuksa Josef a Božena*	1882
110	Vávrova tř.	33	*Bursíková Marie*	1882
111	Jungmannova tř.	—	*Kuchař Jan a Anna*	—
112	Jungmannova tř.	—	*Váňová Anna*	—
113	Jungmannova tř.	—	*Laštovička Martin a Barbora*	—
114	Komenského ul.	7	Dr. *Palacký Jan*	1882
115	Komenského ul.	3	*Augustýn Ant. a Josefa*	1882
116	Komenského ul. Purkyňovo nám.	1 5	*Havlík Jan a Ludmila*	1883
117	Purkyňovo nám.	6	*Dlska Alois a Otilie*	1882
118	Krameriova ul.	7	*Stuchlý Emanuel a Marie*	1882
119	Krameriova ul.	9	*Koubek František*	1882
120	Jungmannova tř.	—	*Cejnar Zden., Bož., Karol. Raflerová Darie, Vítová Sidonie a Soukalová Mil.*	—

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
121	(»Kanálská zahrada«	—	*Karla ryt. Zdekauera dědici*	—
122	Vávrova tř. Hálkova tř.	26 36	*Miškovský Karel a Josefa*	1882
123	Hálkova tř.	27	*Koubová Marie a děd.*	1882
124	Vávrova tř.	24	*Chodounský Jan a Antonie*	1883
125	Puchmajerova ul.	35	*Bratří Čížkové Jiří, Antonín a Zdenko*	1882 1892*
126	Chocholouškova ul.	8	*Spiedlová Johanna*	1891
127	Chocholouškova ul.	10	*Toksteinová Marie*	1891
128	Krameriova ul.	3	*Lowy Bern. a Johanna*	1882
129	Dobrovského ul.	7	*Malý Karel a Anna*	1882 1888*
130	Komenského ul.	11	*Voleský Frant. a Anna*	1883
131	Komenského ul.	27	*Slavatová Marie*	1883
132	Komenského ul.	29	*Svorčík Emanuel*	1883
133	Hálkova tř.	66	*Rosenfeld Moric co opatrovník svých nezletilých dítek*	1882
134	Hálkova tř.	64	*Stejskalová Anežka*	1882
135	Hálkova tř. Erbenova ulice	58 5	JUDr. *Gintl Otto a Antonie*	1883

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
136	Palackého tř.	22	*Záložna Vinohradská*	1887
137	Jungmannova tř.	—	*Sandtner Otto*	1853 1879*
138	Komenského ulice	38	*Raus Emanuel a Anna*	1883
139	Havlíčkova tř. (Pod Nusel. schody)	— —	*Havlenová Helena* (»U modré hvězdy«)	1867
140	Palackého tř.	20	*Novotný Matěj*	1875
141	Havlíčkova tř.	49	Dr. *Tokstein Jan*	1883
142	Havlíčkova tř.	51	Dr. *Tokstein Jan*	1883
143	Havlíčkova tř.	53	Dr. *Tokstein Jan*	1883
144	Havlíčkova tř.	55	Dr. *Tokstein Jan*	1883
145	Palackého tř.	52	*Hošková Marie, Hošek Adolf, Jan a Antonín*	1867 1883*
146	Puchmajerova ul.	9	*Možný František* (Host. »U Možného«)	1882
147	Palackého tř.	50	*Šindelář Karel a Emilie* (»U bílého beránka«)	1867 1893*
148	Palackého tř. Klicperova ulice	56 54	*Nepomucký František a Barbora*	1871 1875*
149	Klicperova ulice Palackého tř.	41 54	*Machálek Josef*	1867 1871* 1874*
150	Čelakovského ul.	37	*Bílý František a Aloisie*	1867 1885*

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
151	Krameriova ulice	32	*Smetanová Antonie*	1882
152	Krameriova ulice	30	*Bábovka Václav a Františka*	1882
153	Klicperova ulice	32	*Císařovský Emanuel a Anna*	1882
154	Klicperova ulice	30	*Janischová Anna*	1882
155	Klicperova ulice	28	*Hollan Dom. a Antonie*	1883
156	Klicperova ulice	26	Dr. *Bayera Bedřicha děd.*	1883
157	Klicperova ulice	24	*Hnilica Jan a Marie* (Host. »U Přemysla«)	1883
158	Klicperova ulice	22	*Zikán Ladislav a Marie*	1883
159	Hálkova tř.	42	*Burgová Kristina*	1883
160	Hálkova tř.	48	*Pacák Fr. a Anna*	1883 1888*
161	Rubešova ulice	12	*Fiala Václav*	1883
162	Rubešova ulice	15	*Kaler Vojtěch a Gabriela*	1883
163	Jugmannova tř.	—	*Ruttner Jan a Karolina*	—
164	Havlíčkova tř.	—	*Kaňka Bedřich a Marie*	—
165	Čelakovského ul.	22	*Vlček Václav a Anna* (»Osvěta«)	1883

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
166	Hálkova tř. Čelakovského ul.	86 3	*Kumštát Jan*	1883
167	Šafaříkova ulice Čelakovského ul.	19 1	*Babánek Fr. a Karolina*	1883
168	Havlíčkova tř.	—	*Havlenová Helena*	1869
169	Chocholouškova ul.	12	*Mimra Hypolit a Eman.*	1891
170	Klicperova ulice	23	*Novák Ant. a Kateřina*	1891
171	Palackého tř.	58	*Tichá Anna* (host. »U Čechobora«)	1869 1871* 1879*
172	Palackého tř.	60	*Čečetka Antonín*	1869 1880*
173	Palackého tř.	62	*Hochmannová Anna a Votásková Marie*	1869
174	Palackého tř.	48	*Šebek Jan a Anna*	1883
175	Palackého tř.	44	*Dolenský Josef*	1883
176	Dobrovského ul.	19	*Klíma Adolf, Jaroslav a Johanna*	1883
177	Krameriova ulice	10	*Klumpar Josef*	1883
178	Dobrovského ul.	5	*Kabourková Anna*	1883
179	Čelakovského ul.	52	*Vondráček Ant., Marie a Holladová Anna* (host. »U zlat. bažanta«)	1883 1885
180	Karlova tř.	17	*Jelínková Marie*	1883 1886*

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
181	Karlova tř. Hálkova tř.	19 20	*Bureš Alois*	1883
182	Hálkova tř.	18	*Löwy Bernard a Johanna*	1883
183	Erbenova ulice	16	*Klíma Adolf, Jaroslav a Johanna*	1883
184	Vávrova tř.	11	*Novák Josef a Růžena*	1883
185	Puchmajerova ul. Vávrova tř.	20 13	*Turnau Bed. a Rosalie*	1883
186	Šafaříkova ulice	17	*Kubr Josef a Kubrová Anna*	1883
187	Koubkova ulice	5	*Paur Karel a Barb.*	1883 1892*
188	Klicperova ulice	20	*Červený Antonín a Marie*	1883
189	Klicperova ulice	18	*Sýkorová Anna a Charvátová Marie*	1883
190	Klicperova ulice Komenského ulice	16 33	*Vojtěchovský Petr*	1883
191	Brandlova ulice Balbínova ulice	16 16	*Šimek Antonín a Marie*	1883
192	Balbínova ulice	7	*Šedivý František a Marie*	1883
193	Hálkova tř.	57	*Kriesche-ová Marie, Richtrová Žofie a Mrázek Viktor*	1883
194	Kollárova ulice Čelakovského ul.	19 35	*Evangelický reformovaný farní sbor* (modlitebna)	1870 1871*
195	Čelakovského ul.	24	*Bozděch Eman. a Josefa*	1883

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
196	Komenského ulice	5	*Vavruška Alois*	1884
197	Krameriova ulice	4	*Krušina Josef a Josefa*	1884
198	Komenského ulice	9	*Kubíček Jan*	1884
199	Nuselské údolí	—	*Waldstein Sigmund*	
200	Kollárova ulice Máchova ulice	25 13	*Obec Král. Vinohrady* (Obecní dvůr)	1883
201	Šafaříkova ulice Havlíčkova třída	2 61	*Mušík Jaroslav* (Hostinec »Harmonie«)	1884
202	Šafaříkova ulice	4	*Klumpar Josef*	1884
203	Šafaříkova ulice	6	*Koderle Vilém*	1885
204	Šafaříkova ulice (»U zvonařky»)	10	*Pražská tramway* (Remisse)	1884
205	Šafaříkova ulice	5	*Šantrůček Richard a Božena*	1884
206	Balbínova ulice	5	*Klenková z Vlastimilů Pavlína*	1884
207	Balbínova ulice	3	*Tischler Karel a Marie*	1884
208	Jungmannova tř. Balbínova ulice	18 1	*Franze Karel*	1884
209	Divišova ulice	4	*Škardová Terezie*	1884
210	Divišova ulice	6	*Hlaváčková Amalie*	1884

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
211	Divišova ulice	8	*Vogl Josef a Bedřich*	1884
212	Divišova ulice	16	*Friedländer Bohuslav* (Lázně)	1885 1889*
213	Havlíčkova tř.	45	*Schlecht Josef a Anna*	1884
214	Havlíčkova tř.	47	*Stuchlý Emanuel a Marie*	1884
215	Hálkova tř.	50	*Dr. Tokstein Jan*	1885
216	Hálkova tř.	52	*Dr. Tokstein Jan*	1885
217	Hálkova tř.	54	*Dr. Tokstein Jan*	1884
218	Hálkova tř.	56	*Dr. Tokstein Jan*	1884
219	Čelakovského ul.	43	*Neuern Alexandr*	1870 1873* 1879*
220	Jablonského ulice	11	*Povolný Josef*	1884
221	Hálkova třída Klicperova ulice	55 8	JUDr. *Pollak Arnošt*	1884
222	Havlíčkova tř.	5	Dr. *Tokstein Jan*	1870 1874*
223	Balbínova ulice	18	*Anger Josef a Alžběta*	1884
224	Balbínova ulice	20	JUDr. *Krupička Jan*	1884
225	Palackého tř.	18	*Vokoun Jan, Sochorovský Václav a Marie*	1871 1880

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
226	Komenského ulice	35	*Kolinger Antonín*	1884
227	Krameriova ulice Purkyňovo nám.	1 8	*Vodička Josef a Marie*	1884
228	Koubkova ul.	3	*Skála Václav* *a Rydrychová Marie*	1884
229	Palackého tř.	46	*Forst Václav* (»U města Domažlic«)	1884
230	Dobrovského ulice Palackého tř.	20 40	MUDr. *Píšl František* *a Pavlína*	1884
231	Palackého tř.	42	*Kadlec Jan a Jana*	1884
232	Havlíčkova tř.	56	*Langie ová Vanda*	1884
233	Krameriova ulice	42	*Fríž Josef a Jan*	1871 1884* 1891*
234	Havlíčkova tř.	13	*Liska Václav*	1870 1881* 1885*
235	Havlíčkova tř.	15	*Liska Václav*	1881
236	Karlova tř. Havlíčkova tř.	15 17	*Nejtek Jan a Josefa*	1881
237	Vávrova tř.	34	*Milrath Boh. a Emilie*	1884
238	Vávrova tř. Komenského ul.	36 2	*Samec František a Anna*	1884
239	Erbenova ulice	3	*Koštál Josef a Josefa*	1888
240	Palackého tř. Barákova ulice	106 23	*Marková Antonie* (U Čecha pod Řípem)	1870 1875*

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
241	Čelakovského ul.	41	PhDr. *Metelka Jindř. a Vladimír, Metelková Jindř. a Bohumila.*	1871
242	Palackého tř.	16	*Čtvrtečková Marie, Nádherná Karol. a Brillmayerová Anna*	1871
243	Puchmajerova ul.	45	*Šilhavá Barbora*	1884
244	Klicperova ul.	25	*Makarius Jan a Marie*	1891
245	Kollárova ulice	12	*Just Jan a Marie* (»Na Heřmance«)	1889
246	Klicperova ulice	37	*Poláková Anna*	1871 1886*
247	Klicperova ulice	35	*Kagerová Anna*	1884
248	Klicperova ulice Kollárova ulice	33 13	*Bureš Alois*	1884
249	Kollárova ulice	11	P. *Ježek Jan*	1884
250	Komenského ulice	10	*Obec Král. Vinohrady* (Obec. a měšť. škola dívčí)	1884
251	Čelakovského ul.	4	*Haar Eman. a Alžběta*	1871
252	Čelakovského ul.	2	*Kretzschmar Rudolf a Marie*	1871
253	Šafaříkova ulice	15	*Tomaschek Josef P. a Terezie*	1884
254	Hálkova tř.	80	*Svoboda Jos. a Františka*	1884
255	Hálkova tř.	82	*Kořínek Julius*	1884

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
256	Vávrova tř. Hálkova tř.	25 34	*Meese Karel*	1884
257	Čelakovského ul.	26	Dr. *Schedlbauer Václav*	1884
258	Hálkova tř. Erbenova ul.	41 7	*Bílek Frant. a Johanna*	1886
259	Jablonského ul.	9	*Holeček Jan*	1884
260	Palackého tř.	86	*Fuksa Jos. a Božena*	1884
261	Komenského ul.	25	*Dudzinská Terezie*	1884
262	Koubkova ul. Puchmajerova ul.	1 39	*Beneš Bedř. a Františka*	1884
263	Hálkova tř.	51	*Petrák Eduard a Emilie*	1884
264	Klicperova ul. Hálkova tř.	9 53	*Ellenberger Gustav*	1885
265	Čelakovského ul.	56	*Pražák Ladislav Jan a Růžena* (»U zlaté slov. Prahy«)	1871 1885*
266	Erbenova ul.	14	*Viewegová Alžběta*	1885
267	Puchmajerova ul.	43	*Peková Marie*	1885
268	Jungmannova tř.	—	*Veselý Frant. a Anteř.* (Zájezd. host. »U bílého lva«)	—
269	Havlíčkova tř.	3	*Maxová Antonie*	1871
270	Komenského ul.	13	*Fejta Antonín a Marie*	1885

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
271	Dobrovského ul. Komenského ul.	1 15	*Stroupežnická Anna*	1885
272	Dobrovského ul.	3	*Pellantová Terezie*	1885
273	Dobrovského ul.	15	*Holoček Bohumil*	1885
274	Balbínova ul.	12	*Trefil Frant. a Marie*	1871
275	Komenského ul.	19	*Špička Václav a Marie* (Host. »U Sokola«)	1885
276	Komenského ul.	23	*Mayer Josef a Josefa*	1885
277	Komenského ul.	37	*Neumann Vojt. a Marie*	1885
278	Komenského ul.	39	*Popelka Eman. a Marie*	1885
279	Komenského ul. Čelakovského ul.	41 13	*Vandasová Magdalena*	1885
280	Komenského ul. Čelakovského ul.	40 11	*Raus Eman. a Anna*	1885
281	Čelakovského ul.	28	JUDr. *Tietze Žibřid*	1885
282	Jungmannova tř. Balbínova ul.	12 16 2	*Jockel Karel*	1880 1886*
283	Jungmannova tř.	—	*Prokopec Jan*	1872 1877*
284	Palackého tř.	74	*Tichý Alois* (»U kruhu«, host.)	1873
285	Palackého tř. Máchova ul.	76 25	*Havel Jan a Františka*	1892

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
286	Havlíčkova tř.	36	*Oeser Kajetán*	1881
287	Havlíčkova tř.	40	*Resl Jan a Marie*	1880 1882*
288	Havlíčkova tř.	42	*Kandert Josef*	1871
289	Havlíčkova tř.	44	*Knop Josef a Anna*	1871
290	Kollárova ul.	20	*Vlk Jos. a Augusta* (»Na Olympu«)	1871
291	Na Zvonařce	—	*Skřivan Otakar* (»Zvonařka«)	1871 1885*
292	Tylovo nám.	—	*Obec Král. Vinohrady* (Městská váha)	1884
293	Krameriova ul. Čelakovského ul.	31 25	*Buldra Frant.*	1885
294	Jungmannova tř.	—	*Obec Král. Vinohrady* (Hřbitov)	1885
295	Kollárova ul.	7	*Čihařová Marie*	1891
296	Jablonského ul.	7	*Porš Adolf a Antonie*	1885
297	Erbenova ul.	6	*Pick Artuš*	1885
298	Erbenova ul.	4	*Kalenský Jan a Emilie*	1885
299	Palackého tř. Havlíčkova tř.	10 1	*Schmidtová Alžběta*	1872
300	Sadová silnice	—	*C. k. železniční aerar* (Nádraží cís. Frant. Jos.)	1872

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
301	Sadová silnice	—	*C. k. železniční aerar* (Dílny a kolny)	1872
302	U Nuslí	—	*C. k. železniční aerar* (Strážní domek)	1872
303	Jungmannova tř.	—	*C. k. železniční aerar* (Stráž. domek u tunelu)	1872
304	U Nuslí	—	*C. k. železniční aerar* (Strážní domek)	1882
305	Hálkova tř.	84	*Průcha Tomáš a Klára*	1885
306	Havlíčkova tř.	58	*Starcová Marie*	1885
307	Kollárova ul.	23	*Nezl. Rumlovy Vlasta a Milena*	1885
308	Koperníkova ul.	—	*Bittner Eduard Teodor* (Villa Marie)	1885
309	Hálkova tř.	4	*Kadlec Václav a Karol.*	1872 1893*
310	Manesova ul.	7	*Moravec Čeněk*	1891
311	Manesova ul.	9	*Hebrle Fr. a Bílek Mat.*	1891
312	Čelakovského ul.	42	*Maršnerová Albína* (»Na Plzence«)	1872 1882*
313	Korunní tř. Sázavská ul.	13 13	*Vondrák Jan a Kateř.* (»U Sázavy«, hostinec)	1891
314	Hálkova tř.	16	*Hulička Fr. a Kristina* (»U Hálka«, hositnec)	1885
315	Hálkova tř.	14	*Liska Václav*	1885

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
316	Krameriova ul.	5	*Kubeš Josef*	1885
317	Klicperova ul.	19	*Kasl František*	1885
318	Komenského ul. Klicperova ul.	31 17	*Raus Emanuel a Anna*	1886
319	Šafaříkova ul.	7	*Heš Vilém a Karolína*	1885
320	Karlova tř.	23	*Novotná Anna*	·1885
321	Karlova tř.	21	*Havelka Jan a Marie*	1885
322	Hálkova tř.	9	*Vavruška Alois*	1885
323	Balbínova ul.	15	*Svoboda Frant. F.*	1872
324	Divišova ul. Jungmannova tř.	2 24	*Löwy, Koppelman a Františka*	1885
325	Jungmannova tř.	8	*Víšek Augustýn, dědici* (»U Víšků« hostinec)	1872
326	Čelakovského ul.	36	*Hášek Josef a Marie*	1872
327	Čelakovského ul.	54	*Prošák Lad. Jan a Růž.*	1872
328	Erbenova ul. Hálkova tř.	8 60	*Jelínek Jan a Alžběta*	1885
329	Hálkova tř.	62	*Dědic. Jana Burggrafa*	1885
330	Čelakovského ul.	44	*Hartl Jan a Julie*	1872

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
331	Čelakovského ul.	46	*Eberle Josef a Božena*	1885
332	Čelakovského ul.	48	*Haroušová Barbora*	1885
333	Čelakovského ul.	50	*Haroušová Barbora*	1885
334	Palackého tř. Hálkova tř.	12 2	*Hermannová Matylda*	1872
335	Komenského ul. Dobrovského ul.	17 2	*Marie šl. z Bartheldy*	1885
336	Palackého tř.	21	*Šedivý Antonín a Anna*	1872
337	Barákova ul.	9	*Úřadník Václav a Anna*	1885
338	Hálkova tř.	78	*Macoun Frant. a Ant.*	1886
339	Krameriova ul.	6	*Kostrouchova Leopoldina*	1886
340	Krameriova ul. Dobrovského ul.	14 9	*Šafaříková Božena*	1886
341	Purkyňovo nám. Krameriova ulice	7 2	*Babánek Frant. a Karol.*	1886
342	Purkyňovo nám.	9	*Lamprecht Karel*	1886
343	Jugmannova tř. Rubešova ulice	6 1	*Kittlová Kateřina*	1872
344	Dobrovského ulice	13	*Machálek Karel a Marie*	1886
345	Kollárova ulice Dobrovského ul.	1 16	*Matulka Frant. a Aloisie*	1886

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
346	Puchmajerova ul.	27	*Ruckeř František*	1886
347	Havlíčkova tř.	—	*Schillman Frant. a Anna*	1872
348	Čelakovského ul. Kollárova ulice	40 16	*Wagner Josef J.* (»U Helmů« host.)	1872
349	Puchmajerova ul.	29	*Svoboda Václ a Apolonie*	1886
350	Havlíčkova tř. (Nuselská silnice)	—	*Binninger-ová Berta*	1872 1892*
351	V nádraží c. k. priv. české severní dráhy.	—	*C. k. želez. aerar a c. k. česka sev. dráha* (Skladiště)	1872
352	V nádraží c. k. priv. české severní dráhy.	—	*C. k. želez. aerar a c. k. česka sev. dráha* (Skladiště)	1872
353	V nádraží c. k. priv. české severní dráhy.	—	Též (Vodárna)	1872
354	V nádraží c. k. priv. české severní dráhy.	—	Též (Kolna pro lokomotivy)	1872
355	Vávrova tř.	9	*Fischerová Marie*	1886
356	Táborská ul. Vávrova tř.	33 7	*Boháček Alois nezl.*	1886
357	Táborská ul.	31	JUDr. *Hrabal Frant.*	1887
358	Šafaříkova ulice	12	*Kittl Leop. a Karol.*	1886
359	Čelakovského ul.	15	JUDr. *Trmal Emanuel ryt. z Toužic*	1886
360	Čelakovského ul.	21	*Obec Král. Vinohrady* (Mateř. škola.)	1887

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
361	Krameriova ulice Čelakovského ul.	36 23	*Turek Ferd. a Frant.*	1887
362	Krameriova ulice	36	*Babičková Marie*	1887
363	Klicperova ulice	48	*Papík Karel a Marie* (»U Zlaté hvězdy«)	1873
364	Čelakovského ul.	19	Dr. *Stoklasa Julius a Božena*	1886
365	Jungmannova tř.	10	*Broscheová Karolina*	1873
366	Palackého třída	64	*Řeřicha František*	1873 1880*
367	Rubešova ulice	4	*Suchý Václav a Kateř.*	1886
368	Šafaříkova ulice Klicperova ulice	9 1	*Bílek Matěj a Hebrle František*	1886
369	Klicperova ulice	3	*Stach Jan a Anna*	1887
370	Šafaříkova ulice U Zvonařky	8 —	*Popper Viktor a Emilie*	1886
371	Šafaříkova ulice	3	*Dědicové Entze Karla*	1886
372	Husova ulice	2	JUDr. *Flögl Julius*	1886
373	Barákova ulice	13	*Dobrovský Vilém a Marie*	1887
374	Komenského ulice	21	*Spolek »Komenský« v Praze*	1886
375	Hálkova třída	24	*Rejholcová Františka*	1881

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
376	Hálkova třída	28	*Rott František Karel a Aloisie*	1873
377	Palackého třída	70	*Chrastil Tomáš a Anna*	1886
378	Havlíčkova třída (Nuselská silnice)	—	*Hellberg August a Marie*	1886
379	Hálkova třída	12	*Pacák Frant. a Anna*	1886
380	Dobrovského ul.	17	*Kluch Eduard a Kateř.* (»U Dobrovského« host.)	·1886
381	Havlíčkova třída	7	*Jeitelesová Amalie*	1873
382	Havlíčkova třída	9	*Jeitelesová Amalie*	1873
383	Havlíčkova třída	11	*Jeitelesová Amalie*	1873
384	Palackého třída Divišova ulice	27 18	*Benda Hynek*	1873
385	Brandlova ulice	13	*Procházka Vojt. a Emilie*	1873 1877*
386	Skrétova ulice Palackého třída	4 5	*Tronlíček Jan a Terezie*	1886
387	Palackého třída	3	*Bondyová Salomena*	1886
388	Palackého třída Táborská ulice	1 3	*Engel Ludvík a Louisa*	1887
389	Táborská ulice	25	*Anger Josef a Alžběta*	1887
390	Palackého třída	19	*Šimek Karel*	1873

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
391	Balbínova ulice Palackého třída	19 17	*Wien Adolf, Wiener Ignaz, Lionová Regina* (Slovanská kavárna)	1873
392	Balbínova ulice	17	*Babánková Emilie*	1873
393	Brandlova ulice	9	*Friedländerová Terezie*	1875
394	Komenského ul Erbenova ulice	18 13	*Saarová Marie*	1873
395	Jungmannova tř.	20	Dr. *Kaulick Arnošt*	1887
396	Jungmannova tř.	22	*Brand Emanuel*	1887
397	Chocholonškova ul. Sázavská ulice	14 19	*Šimek Jan a Marie*	1891
398	Puchmajerova ul.	37	*Červený Václav.*	1887
399	Koubkova ulice Puchmajerova ul.	2 41	*Ludvík, svob pán Dobřenský z Dobřenic*	1887
400	Čelakovského ul.	17	*Obec Král. Vinohrady* (Školní budova)	1885 1895*
401	Krameriova ulice	40	*Ferdinandiová Pavlína*	1887
402	Krameriova ulice	37	*Arensová Anežka* »U Jungmanna«	1873
403	Jungmannova tř. Sladkovského ul.	17 1	*Kroha Jan a Anna*	1886
404	Sladkovského ul. Jungmannova tř.	2 19	*Kroha Jan a Anna* (Hostinec »U knížete Břetislava«)	1886
405	Jungmannova tř.	21	*Heine František Julius*	1887

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
406	Jungmannova tř.	23	*Heine Frant. Julius*	1887
407	Havlíčkova třída (Pod Nusel. schody)	—	*C. k. železniční aerar* (Stanice »Král. Vinohrady«)	1887
408	Sladkovského ul.	4	*Hák Isidor*	1887
409	Sladkovského ul. Manesova ulice	6 12	JUDr. *Ducke Emanuel*	1887
410	Sladkovského ul. Manesova ulice	8 5	*Grubertová Cecilie*	1888
411	Sladkovského ul.	10	*Musil Frant. a Goskho ze Sachsenthalu Marie*	1888
412	Sladkovského ul. Ulice na Smetance	12 2	*Stutzig Vilém a Josefa*	1888
413	Erbenova ulice	12	*První Občan. Záložna v Praze*	1874
414	Palackého třída	28	*Dlubal Jan a Antonie*	1873
415	Krameriova ulice	11	*Schnirch Jaroslav*	1887
416	Dobrovského ul. Krameriova ulice	11 13	*Šlejhar Arnošt*	1887
417	Brandlova ulice	11	*Pick Bedřich, Victor Valerie a Rudolfina*	1873
418	Brandlova ulice	19	*Švorčík Adolf*	1873
419	Brandlova ulice	21	*Hušner Karel*	1873
420	Brandlova ulice	23	*Masopustová Kateřina*	1873

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
421	Brandlova ulice	24	*Bulova Heřman*	1881
422	Koperníkova ulice	—	Dr. *Šafařík Vojt. a Pavlína*	1887
423	U Nuslí	—	*Goldmann Max*	1873
424	Hálkova třída	8	*Tomsová Magd. a dědici*	1873
425	Krameriova ulice	8	*Paterný Otakar, Albína a Illmannová Žofie*	1887
426	Krameriova ulice	12	*Babánek Jan*	1887
427	Palackého třída	100	*Jirsa Josef*	1887
428	Řipská ulice Slezská třída	— —	*Nepomucký Fr. a Barb.*	1874
429	Dobrovského ul.	8	*Strakatá Jana*	1888
430	Dobrovského ul. Krameriova ulice	10 16	*Bergmann Jos. a Anna*	1887
431	Máchova ulice	17	*Háček Josef a Marie*	1873
432	Čelakovského sady Skrétova ulice	— 2	*Horák Karel*	1887
433	Čelakovského sady	—	MUDr. *Friedrich Fr.*	1888
434	Čelakovského sady Táborská ulice	— 1	*Bondy Bohumil*	1888
435	Máchová ulice	5	*»Záštita« spolek osiřelých paní a dívek v Praze*	1874

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
436	Čelakovského ul. Palackého třída	45 66	*Krouček Jan*	1874
437	Dobrovského ul.	4	*Stach Jan a Anna*	1888
438	Dobrovského ul.	6	*Valina Jos. a Josefa*	1888
439	Máchova ulice	23	*Fiedler Václav*	1874
440	Havlíčkova třída	52	*Walter Frant. a dítky: Bohumil a Růžena* (Nuselská pivnice)	1874
441	Koubkova ulice	7	*Vašátko Gustav*	1874
442	Erbenova ulice Havlíčkova třída	1 59	*Kádová Marie* (»U zlaté váhy«)	1874
443	Havlíčkova třída	57	*Hák Isidor*	1888
444	Krameriova ulice	39	*Horová Anastazie*	1874
445	Hálkova třída	61	*Bucháček Jan a Anna* (»U Bucháčků«)	1887
446	Komenského ul.	4	*Vaňková Julie, Volkmannová Jos. a dítky*	1874
447	U Zvonařky	—	*Rein Jan a dítky Jan a Josefa*	1887
448	U Zvonařky Havlíčkova třída	— 63	*Prokop Josef a Marie*	1887
449	Havlíčkova třída	60	*Hellberg Hugo, August a Anna, a nezl. Hellbergovi August a Otilie*	1888
450	Havlíčkova třída	62	*Hellberg Hugo, August a Anna, a nezl. Hellbergovi August a Otilie*	1888

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
451	Čelakovského ul. Krameriova ulice	32 33	*Krausová Antonie, Masáková Antonie a Havelová Anna*	1888
452	Hálkova třída	6	Dr. *Tokstein Jan*	1874
453	Šafaříkova ulice	16	JUDr. *Sigmund Vilém*	1889
454	Palackého třída Barákova ulice	104 21	*Trnka Štěpán a Anna*	1874 1875*
455	Šafaříkova ulice	14	*Krupařová Antonie*	1887
456	Šafaříkova ulice Čelakovského ul.	18 —	*Klavík August a Růž.*	1888
457	Čelakovského ul.	—	*Krček Jiří a Marie*	1888
458	Máchova ulice	21	*Schwarzová Vilemína, Berta a Kokošková Alex.*	1874 1884*
459	Krameriova ulice	18	*Bohata Jan a Ludmila*	1888
460	Krameriova ulice	20	JUDr. *Ettel šl. z Hvozdomilu Josef*	1888
461	Havlíčkova třída (Pod Nusel. schody)	—	*Havlenová Helena*	1874
462	Palackého třída	88	*Nekvasil Teodor a Alžb.* (»Na Prkence«)	1888 1889*
463	Palackého třída	43	*Klapka Václ. a Johanna*	1890
464	Palackého třída	92	*Mayer Václav*	1889
465	Palackého třída	94	*Lipan Ant. a Barbora* (»U Lipan«)	1889

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
466	Palackého třída	96	*Bohuslav Jos. a Rosalie*	1888
467	Palackého třída	98	*Vandas František*	1888
468	Klicperova ulice	21	*Novák Ant. a Kateř.*	1889
469	Máchova ulice	19	*Háček Jos. a Marie*	1874
470	Barákova ulice	11	*Sechter Ant. a Alžběta*	1888
471	Barákova ulice	15	*Matucha Jos. a Anna* (»U Města Ratají«)	1888
472	Brandlova ulice Balbínova ulice	17 9	JUDr. *Krupička Jan a Krupička Ignác* (»U hradu Točníka«)	1874
473	Hálkova třída Erbenova ulice	43 10	Dr. *Tokstein Jan*	1888
474	Vocelova ulice Havlíčkova třída	11 8	Dr. *Tokstein Jan*	1880
475	Mikovcova ulice	7	*Spolek »Betania«*	1874
476	Mikovcova ulice	10	*Schmidtová Marie*	1874
477	Vocelova ulice	9	*Toksteinová Marie*	1874
478	Tylovo náměstí	23	*Lederer Marek a Gibianer Marek*	1874
479	Karlova třída Tylovo náměstí	10 19	*Anger Jos. a Alžběta*	1882
480	Tylovo náměstí	21	*Anger Jos. a Alžběta*	1880

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
481	Karlova třída Hálkova třída	12 22	*Anger Josef a Alžběta*	1882
482	Palackého třída	25	*Vališová Kateřina* (»U Kotvy«)	1874
483	Řípská ulice Korunní třída	— —	*Nepomucký František a Barbora* (»U Feslově«)	1874
484	Táborská ulice	29	*Palier Jindřich a Marie*	1888
485	Táborská ulice	27	*Beutlerová Anna*	1888
486	Balbínova ulice	8	*Grimm Leopold a Anna*	1874 1891*
487	Klicperova ulice	38	*Follprecht Ferd. a Marie*	1889
488	Kollárova ulice Klicperova ulice	10 40	*Vojtěchovský Adolf a Anna*	1889
489	Krameriova ulice	44	*Broscheová Karolina*	1874
490	Jungmannova tř. Skrétova ulice	2 1	*Weinertovi dědici*	1874
491	Skrétova ulice	3	MUDr. *Vraný Vojtěch*	1881
492	Skrétova ulice	5	*Bittner Ed. Teodor*	1881
493	Skrétova ulice Brandlova ulice	7 1	*Popper Victor a Emilie*	1882
494	Brandlova ulice Rubešova ulice	3 8	*Klasek Karel a Terezie*	1883
495	Brandlova ulice Divišova ulice	25 10	*Perlsee Eugen a Charlota*	1874

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
496	Balbínova ulice	12	*Mareš Jan a Marie*	1874
497	Brandlova ulice Rubešova ulice	5 9	*Procházka Vojt. a Emilie*	1874
498	Brandlova ulice	7	*Müllerová Josefa*	1875
499	Brandlova ulice Balbínova ulice	15 14	*Jordan Adolf*	1874
500	Jungmannova tř.	7	*Čenský Vojt. a Františka.*	1874
501	Jungmannova tř.	5	*Czermacková Josefina a děti*	1874 1890*
502	Ulice na Smetance	4	*Heller Jonáš*	1888
503	Ulice na Smetance	6	*Teklý Vilém a Anna*	1888
504	Ulice na Smetance Žižkova ulice	8 11	*Kostomlatský Josef*	1889
505	Ulice na Smetance	—	*Obec Král Vinohrady* (Školní budova)	1888
506	Hálkova třída	44	*Weiseles Samuel a Pavlína*	1888
507	Puchmajerova ul.	47	*Hálla Karel a Anna*	1888
508	Krameriova ulice	25	*Zeithammel Karel a Karol., Kraus Alois a Marie*	1874 1890*
509	Hálkova třída	25	JUDr. *Hamburger Alfred a Anna*	1874
510	Palackého třída	13	*Krejčí Václav a Božena* (»U nové Prahy«)	1874

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
511	Balbínova ulice	10	*Tužil Frant. a Karolina*	1874
512	Kollárova ulice	22	*Holub Jan*	1888
513	Máchova ulice	11	*Pipek Jan a Marie* (»U Olympu«)	1888
514	Máchova ulice	9	*Doskočil Fr. a Barbora*	1888
515	Čelakovského ul.	31	*Seidlová Emilie*	1889
516	Kollárova ulice Čelakovského ul.	14 33	*Rott Emil*	1889
517	Krameriova ulice Čelakovského ul.	38 30	*Frankenberger Karel a Loosová Anna*	1889
518	Erbenova ulice	11	*Pick Marek a Kateřina*	1875
519	Erbenova ulice Komenského ul.	18 20	*Kejř Frant. a Marie* (»U bílé růže«)	1875
520	Koubkova ulice	6	*Prokešová Louisa*	1888
521	Palackého třída	4	*Löwy Koppelman a Františka*	1875
522	Hálkova třída Čelakovského ul.	63 5	*Fulín Martin*	1881
523	Čelakovského ul.	9	*Šedivákova Bohumila, Šubertovi Bedř., Albert, Artuš a Berta*	1875
524	Čelakovského ul.	7	*Šedivákova Bohumila, Šubertovi Bedř., Albert, Artuš a Berta*	1875
525	Krameriova ulice	22	*Peterka Karel*	1875 1888*

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
526	Brandlova ulice	20	*Koreš Jan*	1875
527	Brandlova ulice	22	*Kouba Antonín*	1881
528	Jungmannova tř.	3	*Neustadtlová Helena*	1875 1891*
529	Balbínova ulice Palackého třída	22 15	*Totzer Alois*	1875
530	Palackého třída Havlíčkova třída	8 2	*Mischek Jan a Marie*	1875
531	Mikovcova ulice Havlíčkova třída	9 4	*Hilkenová Marie a děti, Hladík Čeněk a Jaroslava*	1875
532	Klicperova ulice	10	*Fejteková Marie*	1880
533	Klicperova ulice	12	*Kunzová Anna a Bedř.*	1880
534	Klicperova ulice Komenského ulice	14 32	*Karlíček Jind. a Krausová Marie* (»U Dubu«)	1882
535	Komenského ul.	34	*Martinková Jos. Marešová Tekla a Des Loges Františka*	1882
536	Hálkova třída	47	*Kropf Hanuš a Paula*	1881
537	Hálkova třída	49	*Šetelka Fr. a Růžena*	1881
538	Komenského ulice	28	*Kasal Jan a Marie* (»U Slavie«)	1882
539	Klicperova ulice Komenského ul.	15 30	*Vavruška Alois*	1882
540	Dobrovského ul.	20	*Exner Jindř. a Marie*	1889

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
541	Dobrovského ul.	18	*Meece Karel a Bedřiška*	1889
542	Řipská ulice	—	*Bílek Matěj*	1889
543	Korunní třída Řipská ulice	— —	*Maasová Josefa* (»Feslová«)	1875
544	Klicperova ulice	5	*Knapp Karel a Karolína*	1889
545	Klicperova ulice Hálkova třída	7 72	*Hebrle Frant. a* *Bílek Matěj*	1889
546	Kollárova ulice	—	*Metzger Karel*	zbo- řeno
547	Řipská ulice	—	*Heřman Karel a Anna*	1889
548	Mikovcová ulice	5	*Schnirch Bohuslav*	1875
549	Palackého třída	84	*Stehlík Josef a Marie*	1889
550	Balbínova ulice Brandlova ulice	11 18	JUDr. *Tobisch Karel,* *Vilém a Anna* (»U Pštrossů«)	1875
551	Palackého třída	6	*Löwy Koppelman a* *Františka*	1875
552	Chocholouškova ul. Blanická ulice	6 18	*Alois šl. z Istlerů* (»U zlat. hroznu«, host.)	1889
553	Blanická ulice	16	*Hechtová Marie*	1889
554	Palackého třída	45	*Tkadlíková Viléma*	1890
555	Sadová silnice Jungmannova tř.	9 1	*Svoboda Jos., Alf., Aug. a* *Konst. št. Pietschová* (»U zl. hvězdy«, host.)	1876

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
556	Hálkova třída	59	*Bišof Josef*	1889
557	Šafaříkova ulice Klicperova ulice	11 2	*Ludvík svob. p. Dobřenský z Dobřenic* (»U Hrabánků«, host.)	1875
558	Klicperova ulice Hálkova třída	6 74	*Kmoch František*	1889
559	Hálkova třída	76	*Eleonora bar. Gayerová z Ehrenbergů*	1890
560	Žižkova ulice	—	*Bromovský Jos. a Anna*	1888
561	Havlíčkova třída Tylovo náměstí	25	*Lederer Marek a Gibianer Marek*	1875
562	Klicperova ulice	39	*Jouris Josef*	1875 1885*
563	Palackého třída	102	*Kejř Frant. a Rosalie*	1875
564	Barákova ulice	19	*Nováková Antonie*	1875
565	Hálkova třída Palackého třída	1 14	Dr. *Tokstein Jan*	1875
566	Karlova třída	22	*Obec Král. Vinohrady* (zbořeno, příst. radnice)	1876 1895*
567	Karlova třída	16	*Hašek František* (»U černého koně«)	1876 1886*
568	Havlíčkova třída	41	*Poltvková Anna*	1876 1887*
569	Havlíčkova třída	43	*Všetečka Frant. a Růžena*	1876 1887*
570	Koubkova ulice	4	*Ludvík August a Tomáš*	1875

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
571	Máchova ulice	7	*Neumannová Marie*	1875 1876*
572	Havlíčkova třída	48	*Engel Vilém*	1880
573	Havlíčkova třída	50	*Turbovi děd.; opatrovník* JUDr. *Aug. Rühl*	1876
574	Mikovcova ulice	3	*Heřman a Marie Neumannovi a Blass Karel*	1876 1889*
575	Hálkova třída	15	*Vavruška Alois*	1876
576	Hálkova třída	17	*Stejskal Josef*	1876
577	Klicperova ulice Kollárova ulice	21 —	*Friedländer Bohuslav*	1876
578	Vocelova ulice Táborská ulice	1 13	*Kruliš Jan*	1876
579	Klicperova ulice Krameriova ulice	27 28	*Doležal František* (»U čern. orla«, host.)	1876
580	Karlova třída	20	*Víšková Kristina*	1876
581	Mikovcova ulice Havlíčkova třída	12 6	*Kittlová Kateřina*	1876
582	Mikovcova ulice	8	*Aubrecht Josef*	1876
583	Rubešova ulice Palackého třída	21 11	*Samec Frant. a Anna*	1876
584	Krameriova ulice	29	*Kvasnička Jan a Josefa*	·1876
585	Palackého třída Purkyňovo nám.	31 11	*Dub Filip* (»Kavárna Vinohrad.« dříve »Lorenzova«)	1889

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
586	Korunní třída Purkyňovo nám.	2 12	*Hanelová Berta*	1889
587	Korunní třída	4	*Hanelová Berta*	1889
588	Korunní třída Blanická ulice	6 7	*Lorenc Josef a Marie*	1889
589	Blanická ulice	5	*Sohr Albret a Emilie*	1889
590	Blanická ulice	3	*Syllabová, Ullrichová Františka*	1889
591	Blanická ulice	1	*Babánek Eman. a Anna*	1889
592	Palackého třída	37	*Babánková Anna*	1889
593	Palackého třída	35	JUDr. *Herold Jos. a Otilie*	1890
594	Palackého třída	33	*Karpelesová Berta*	1890
595	Hálkova třída	39	*Strobach Karel a Arnoštka*	1876
596	Hálkova třída	37	*Hartmannová Františka*	1876
597	Havlíčkova třída	46	*Pelikán Julius, Frant., Anna a Smíšková Anna* (»U Anděla«, host.)	1876
598	Vocelova ulico	7	*Trinks Vilém a Zdeněk a ze Saexingenů Růžena*	1876
599	Karlova třída	18	*Chodounský Jan a Antonie*	1876
600	Purkyňovo nám. Karlova třída	2 24	*Obec Král. Vinohrady* (Městská radnice)	1878

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
601	Purkyňovo nám.	3	*Obec Král. Vinohrady* (Obecné školy.)	1877
602	Vocelova ulice	3	*Scholze Jindřich a Schwabová Helena*	1876
603	Vocelova ulice	5	*Klinger Rud. a Matylda*	1876
604	Mikovcova ulice	6	*Veselý Frant. a Marie*	1876
605	Mikovcova ulice	4	*Morávek Jakub* (»U koruny«, host.)	1877
606	Vocelova ulice Havlíčkova třída	12 10	*Schäde Karel*	1876
607	Šafaříkova ulice	13	*Petřík František*	1876
608	Hálkova třída Karlova třída	11 14	*Novotný Matěj*	1876
609	Hálkova třída	13	*Novotný Matěj*	1876
610	Komenského ul.	12	*Trinks Vilém a Zdeněk a ze Saexingenů Rád.*	1876
611	Jungmannova tř.	—	*Kuchař Frant. a Marie*	1876
612	Jungmannova tř. Husova ulice	9 2	*Porgesová Anna*	1877
613	Hálkova třída	38	*Lanna ryt. A.*	1877
614	Klicperova ulice	4	*Ludvík svob. pán Dobřenský z Dobřenic*	1877
615	Divišova ulice	14	*Suchánek Oldř. a Emilie*	1877

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
616	Táborská ulice Palackého třída	5 2	*Klečka Karel J. a Růž.*	1877
617	Táborská ulice	7	*Bláhová Klementina a Mildová Josefa*	1877
618	Mikovcova ulice Táborská ulice	1 9	*Bauer Theodor a Ant.*	1877
619	Táborská ulice Mikovcova ulice	11 2	*Závorka Václav a Rosalie*	1877
620	Karlova třída Purkyňovo náměstí Palackého třída	31 1 30	*Novotná Anna* (»Na Valdeku«, host.)	1877
621	Vocelova ulice	8	*Blažej Josef a Rosalie*	1877
622	Rubešova ulice Brandlova ulice	11 8	*Lehman Ant., Löblová Ter., Purkhardtová Tekla, Bretschnerová Anna*	1877
623	Hálkova třída	35	*Vojtěch Josef a Anna* (»U Svornosti« dříve »Concordie«, host.)	1877
624	Hálkova třída	33	*Stříbrná Rosalie*	1877
625	Krameriova ulice	24	*Peterka Karel*	1877
626	Klicperova ulice	36	*Vepřek František*	1877 1889*
627	Čelakovského ul.	27	*Straková Anna*	1877
628	Čelakovského ul.	29	*Himmer Josef a Marie*	1877
629	Havlíčkova třída Tylovo náměstí	27	MUDr. *Marek Josef* (»U České Koruny«)	1877
630	Havlíčkova třída Tylovo náměstí	29	*Krejzová Julie*	1877

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
631	Rubešova ulice	19	*Pompeová Marie*	1877
632	Komenského ulice	22	*Kunertová Anna*	1877
633	Komenského ulice	24	*Švorlík Adolf a Jana*	1878
634	Klicperova ulice	13	*Červenka Václav a Žofie*	1877
635	Šafaříkova ulice Erbenova ulice	1 2	*Stein Leopold a Epstein-ová Alžběta*	1877
636	Rubešova ulice	17	*Hála Václav*	1878
637	Vocelova ulice	10	*Sternvald Josef*	1878
638	Čelakovského ul.	34	*Háček Josef a Marie*	1878 1880*
639	U Botiče	—	*Holoubek Frant. a Josefa*	1870
640	Jungmannova tř. Rubešova ulice	4 2	*Kreisl Jan*	1878
641	Rubešova ulice	7	*Hodík Jan*	1878
642	Komenského ulice	26	*Holeček Jindřich a Anna*	1878
643	Havlíčkova třída	34	*Stein Šalomon*	1878
644	Havlíčkova třída	37	*Dvořáček Jan a Kristina*	1878
645	Tylovo náměstí	26	*Hessler Karel Moric*	1878

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
646	Puchmajerova ul.	10	*Schellerová Barbora a dítky: Anna, Marie a Ladislava, a Paryzková J.*	1878
647	Puchmajerova ul.	7	*Dlabalová Ludvika*	1878
648	Klicperova ulice	34	*Hartig Karel*	1878
649	Krameriova ulice	25	*Hartig Karel*	1878
650	Tylovo náměstí	22	*Pelikánová Marie*	1878
651	Karlova třída	27	*Andersch Jindř. a Marie*	1878
652	Puchmajerova ul.	16	*Peková Marie*	1878
653	Puchmajerova ul.	18	*Odenthal Petr, Josef a Viléma*	1878
654	Havlíčkova třída Tylovo náměstí Vávrova třída	31 21	*Sochorovský Václav*	1878
655	Krameriova ulice	26	*Vodvárka Antonín*	1878 1891*
656	Divišova ulice Brandlova ulice	12 28	*Pereles Filip a Terezie*	1878
657	U Botiče (blíže Vršovic)	—	*Kůželka Josef a Marie*	1879
658	Palackého třída	23	*Kempfová Karolina*	1879
659	Karlova třída Havlíčkova třída	13 14	*Goller František Václav*	1879
660	Havlíčkova třída	12	*Parmová Josefa Kristina*	1879

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
661	Karlova třída	25	*Niesner Václav*	1879
662	Karlova třída	29	*Pensijní fond úředníků okresního zastupitelstva Král. Vinohradského*	1879
663	Rubešova ulice	5	*Lína Jl. z Jausů*	1879
664	Rubešova ulice	3	*Chlapcová Anna*	1879
665	Hálkova třída	40	*Bauer Filip*	1879
666	Puchmajerova ul.	11	*Cemperová Vincencie*	1879
667	Puchmajerova ul	13	*Fingerová Josefa*	1879
668	Tylovo náměstí	20	*Richter Josef*	1879
669	Krameriova ulice	27	*Kuchař Josef a děti*	1879
670	Karlova třída	9	Dr. *Trmal Eman. ryt. z Toušic*	1879
671	Havlíčkova třída	38	*Ringes Frant. a Karolina*	1879
672	Hálkova třída	45	*Kose Ot.,* MUDr., *Alex. a Jaroslav* (»U města Nepomuku«)	1880
673	Puchmajerova ul.	31	*Friedrichová Viléma*	1880
674	Hálkova třída	30	*Stome Václav a Marie*	1879
675	Karlova třída	5	*Sikyta Josef a Julie* (t. č. zbořeno)	1880

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
676	Puchmajerova ul.	5	*Stejskal Frant. a Marie*	1879
677	Čelakovského ul.	39	*Mokrý Václav a Anna*	1879 1888*
678	Brandlova ulice	26	*Šorejs Frant. a Terezie*	1879
679	Havlíčkova třída	39	*Gabrielová Jeronýma*	1880
680	Erbenova ulice	9	*Rambousek Alois a Marie*	1881
681	Komenského ul.	36	*Rsieb Vilém a Vilėma*	1880 1880*
682	Hálkova třída	32	*Hülla František*	1880
683	Jungmannova tř.	—	*Dittrich Antonín*	1880
684	Krameriova ulice	35	*Losová Žofie*	1880
685	Koubkova ulice Havlíčkova třída	8 54	*Kniha Josef a Marie*	1887
686	Vocelova ulice	4	*Holubová Marie*	1880
687	Vocelova ulice	6	*Rubeš Max, Anna a Emilie*	1880
688	Tylovo náměstí	18	*Čermák Ferdinand*	1880
689	Puchmajerova ul.	15	*Hušová Matylda*	1881
690	Vávrova tř. Puchmajerova ul.	15 17	*Čečetka Antonín*	1881

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
691	Blanická ulice Korunní třída	12 8	*Arnstein Bedřich*	1891
692	Kollárova ulice	9	*Štěpán Václav a Antonie*	1891
693	Puchmajerova ul.	21	*Bukovská Helena*	1881
694	Puchmajerova ul.	23	*Dücková Hedvika*	1881
695	Puchmajerova ul.	25	*Hradilová Louisa a nezl. Quido*	1881
696	Puchmajerova ul.	23	*Reichová Eliška*	1881
697	Vávrova třída Puchmajerova ul.	14 19	*Weinzettel Rudolf a bratří*	1882
698	Vávrova třída	17	Dr. *Pan Eduard*	1882
699	Tylovo náměstí Vávrova třída	28 19	*Homolka Eduard a Marie*	1882
700	Vávrova třída Havlíčkova třída	20 30	*Malýho Dominika dědici*	1882
701	Čelakovského ul.	38	*Hálek Josef a Marie*	1889
702	Řipská ulice Jungmannova tř.	— —	*Klimt Matěj*	1889
703	Krameriova ulice Máchova ulice	41 1	*Ullmann Rob. a Pavlína*	1890
704	Máchová ulice	3	*Seidl Josef a Marie*	1890
705	Hálkova třída	10	*Vrťátko Jan*	1890

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
706	Jablonského ulice	5	*Staněk Cyril a Vincencie*	1890
707	Jungmannova tř.	—	*Mandelbaum Josef a Aloisie*	1890
708	Čelakovského ul.	8	*Vlček Vilém a Alžběta*	1890
709	Řipská ulice	—	*Červinka Josef*	1890
710	Žižkova ulice	3	*Heine Frant. Julius*	1890
711	Manesova ulice	16	*Heine Frant Julius*	1890
712	Manesova ulice	14	*Heine Frant. Julius*	1890
713	Máchova ulice Palackého třída	— 78	*Queisner Jos. a Marie*	1890
714	Kollárova ulice	3	*Staněk Boh. a Johanna*	1890
715	Kollárova ulice	5	*Staněk Boh. a Johanna*	1890
716	Korunní třída Blanická ulice	5 14	*Rössler Jan*	1890
717	Korunní třída	10	*Sommerová Emilie*	1891
718	Blanická ulice	10	*Oppel Vilém*	1891
719	Korunní ulice	14	*Lucek Josef a Marie*	1891
720	Sázvská ulice	17	JUDr. *Ritter František*	1891

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
721	Sázavská ulice	15	*Arnstein Bedřich*	1891
722	Palackého třída	—	*Jäger Eduard*	1891
723	Korunní třída Sázavská ulice	16 11	*Kraussová Anna*	1892
724	Máchova ulice	15	*Lissal Jindřich a Josefa*	1892
725	Korunní třída	—	*Obec Král. Vinohrady* (přečerpací stanice a vodojem)	1892
726	Jablonského ulice	3	*Čečetka Antonín*	1892
727	Korunní třída	7	*Cassiererová Olga*	1892
728	Korunní třída	9	*Tichá Anna*	1892
729	Korunní třída	11	*Kottová Adéla a Božena*	1892
730	Hálkova třída	26	*Goldreichová z Bronecků Pavlína, Soudek Alois a Gustav, Franková Anna*	1892
731	Korunní třída	12	*Jocklová Antonie*	1892
732	Korunní třída Sázavská ulice	18 18	*Čížek Jan*	1892
733	Sladkovského ulice	3	*Würl Eduard a Marie*	1892
734	Korunní třída Sázavská ulice	15 20	*Zlatník Josef*	.1892
735	Slezská ulice	—	*Skála Frant. a Terezie*	1892

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
736	Sázavská ulice Palackého třída	1 47	*Střínek Josef a Anna*	1892
737	Palackého třída	90	*ze Schönbergů Vítězslav a Marie*	1892
738	Kollárova ulice Dobrovského ul.	2 14	*Frank Jan a Františka*	1892
739	Jablonského ulice Barákova ulice	13 1	*Bureš Alois*	1892
740	Barákova ulice	3	*Soukup Jan a Marie*	1892
741	Barákova ulice	5	*Bartoš František*	1892
742	Božetěchova ulice Manesova ulice	6 2	*Jockel Karel*	1892
743	Krameriova ulice	17	*Vele Karel a Kateřina*	1892
744	Krameriova ulice	19	*Winter Josef*	1892
745	Řipská ulice	—	*Knap Václav a Anna*	1892
746	Kollárova ulice	4	*Dobrovský Václ. a Barb.*	1892
747	Kollárova ulice	6	*Wobořil Ludvík*	1892
748	Sázavská ulice	24	*Himmelsberger Karel a Magdalena*	1892
749	Sázavská ulice	22	*Makarius Jan a Marie*	1892
750	Blanická ulice	8	*Hammelová Marie*	1892

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
751	Sázavská ulice	16	*Malý Frant. a Josefa*	1892
752	Manesova ulice Sladkovského ulice	10 5	*Dvořák Antonín*	1892
753	Žižkova ulice Manesova ulice	7 11	JUDr. *Vašatý Jan*	1892
754	Žižkova ulice	9	*Morávek Karel a Marie*	1892
755	Baráková ulice	17	*Flaška Josef*	1892
756	Slezská ulice Sázavská ulice	2 26	*Fuchs Václav*	1892
757	Táborská ulice	19	*Volavka Albína, děd.*	1892
758	Táborská ulice	21	*Volavka Albína, děd.*	1892
759	Božetěchova ulice	4	*Devideles Šimon a Berta*	1893
760	Klicperova ulice	46	*Bílková Marie*	1893
761	Palackého třída	51	*Haroušová Barbora*	1893
762	Korunní třída	17	*Tschappová Františka*	1893
763	Korunní třída	19	*P. Dusil František*	1893
764	Korunní třída	21	*Popper Lev*	1893
765	Palackého třída	80	*Hulška Em. a Anna*	1893

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
766	Sázavská ulice	3	*Kaštil Alois*	1893
767	Řipská ulice	—	*Eliáš Arnoštka Josefa*	1893
768	Blanická ulice	4	*Neumann Vojt. a Marie* (»U Blaníka« host.)	1893
769	Korunní třída Budečská ulice	26 23	*Chudoba Jan, Wintera Karel a Marie*	1893
770	Jungmannova tř. Božetěchova ulice	11 2	*Milnerová Frant. Kateř.* (»Bachheibel-Haus«)	1893
771	Palackého třída	53	*Hrabě Jan*	1893
772	Blanická ulice	6	*Kovářík Václ. a Helena*	1893
773	Budečská ulice	19	*Skopec František*	1893
774	Korunní třída	—	*Dvořák Antonín*	1893
775	Táborská ulice	23	*Puchinger Václav*	1893
776	Slezská ulice	4	*Tschapp Václav*	1893
777	Slezská ulice	6	*Rozum Karel a Terezie*	1893
778	Slezská ulice	8	*Höferovi Vilém a Albina*	1893
779	Barákova ulice	7	*Wolf František*	1893
780	Řipská ulice	—	*Ponec Antonín a Anna*	1893

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
781	Budečská ulice Korunní třída	24 25	*Zlatník Josef*	1893
782	Hálkova třída	29	*Obec Král. Vinohrady* (budova gymnasijní)	1893
783	Korunní třída Budečská ulice	23 25	*Vondrák Jos. a Kateř.*	1893
784	Klicperova ulice	11	*Špalek Vilém*	1893
785	Šafaříkova ulice Čelakovského ul.	21 —	*Rechziegel Eduard*	1893
786	Žižkova ulice Manesova ulice	8 13	*Čistecký Antonín*	1893
787	Slezská ulice Perunova ulice	— —	*Cvrk Otto a Kraus Frt.*	1893
788	Perunova ulice Jungmannova tř.	— —	*Prokeš Karel*	1893
789	Řipská ulice	—	*Bílek Matěj*	1893
790	Korunní třída	24	JUDr. *Prachenský Stan., Vojtěch, Vlad., Barth Em. a Mildeová Anna*	1893
791	Sázavská ulice	9	*Červinka Václ. a Kateř.*	1893
792	Palackého třída	55	*Fantl Jindřich E.*	1893
793	Budečská ulice	1	*Fantl Jindřich E.*	1893
794	Koperníková ulice	—	*Pleschnerová Louisa z Eichstettů*	1893
795	Budečská ulice	3	*Halláková Marie*	1894

Číslo popisné	Jména ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
796	Budečská ulice	17	*Skopec František*	1894
797	Jungmannova tř.	—	MUC. *Sedláček Jan a Anna*	1894
798	Perunova ulice	—	*Riedl Ant., Mayer Jos. a Popp Antonín*	1894
799	U Botiče (U Vršovic)	—	*Hájek Bohumil*	1894
800	Puchmajerova ul.	4	*Bureš Alois*	1894
801	Puchmajerova ul. Karlova třída	2 4	*Bureš Alois*	1894
802	Táborská ulice Karlova třída	17 2	*Bureš Alois* (I. pivnice Měšť. pivovaru na Kr. Vinohradech)	1894
803	Budečská ulice Palackého třída	2 57	*Tesař Frant. a Barbora*	1894
804	Perunova ulice	—	*Kotting Ferd a Anna*	1894
805	Slezská ulice	—	*Jandík Alois*	1894
806	Korunní třída Řipská ulice	—	*Jirsa Františka*	1894
807	Sázavská ulice	14	*Souček Josef*	1894
808	Palackého třída Sázavská ulice	49 2	*C. k. okresní soud*	1894
809	Šumavská ulice Slezská ulice	— 26	*Mayer Jan a Bláha*	1894
810	Korunní třída	—	*Měšťanský pivovar*	1894

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
811	Manesova ulice	8	*Heberle Jan a Bílek Matěj*	1894
812	Manesova ulice	6	*Heberle Jan a Bílek Matěj*	1894
813	Manesova ulice	4	*Heberle Jan a Bílek Matěj*	1894
814	Hálkova třída	68	*Heberle František a Bílek Matěj*	1894
815	Hálkova třída	70	*Heberle František a Bílek Matěj*	1894
816	Budečská ulice	4	*Dvořáček Pankrác*	1894
817	Sázavská ulice	12	*Souček Josef*	1894
818	Řipská ulice Slezská ulice	— —	*Bílek Matěj*	1894
819	Korunní třída	—	*Štěrbová Anna*	1894
820	Purkyňovo nám. Korunní třída Blanická ulice Chocholouškova ul.	13 1 — 2	*Obec Král. Vinohrady* (»Národní dům«)	1894
821	Budečská ulice Slezská ulice	31 10	*Kčáda Josef*	1894
822	Budečská ulice	29	*Maasová Josefa*	1894
823	Budečská ulice	27	*Maasová Josefa*	1894
824	Budečská ulice	28	*Alois Š. z Istlerů*	1894

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
825	Slezská ulice Budečská ulice	12 30	*August Jl. z Istlerů*	1894
826	Sázavská ulice	7	*Olenášek Jan a Olga*	1894
827	Slezská ulice	30	*Kos Viktor*	1894
828	Řipská ulice Slezská ulice	— —	*Ponec Antonín a Anna*	1894
829	Čelakovského ul.	—	*Rechziegel Eduard*	1894
830	Slezská ulice	5	*Israel. nábož. obec* (Synagoga)	1894
831	Krameriova ulice	23	*Freundová Ida*	1894
832	Slezská ulice	—	*Štrobl Jan*	1894
833	Žižkova ulice	10	*Heberle Jan a Bílek Matěj*	1895
834	Žižkova ulice	12	*Heberle Jan a Bílek Matěj*	1895
835	Palackého třída	59	*Tesař Frant. a Barbora*	1894
836	Palackého třída	61	*Dušek Alois a Františka*	1894
837	U star. žid. hřbitova	—	*Soušek Josef*	1895
838	Máchova ulice	—	*Ponec Antonín a Anna*	1895
839	Jungmannova tř.	—	*Milnerová Frant. Kateř.*	1895

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
840	Moravská třída	—	*Zahradecký Václav*	1895
841	Korunní třída	—	*Malý Jiří a Terezie*	1895
842	Palackého třída	—	*Kaus Emanuel*	1895
843	Budečská ulice	—	*Rechziegel Eduard*	1895
844	Slezská ulice	—	*Kunz Antonín a Josef*	1895
845	Slezská ulice	—	*Kunz Antonín*	1895
846	(Bezejmenné nám.)	—	*Mrázek Jos. a Resl Frt.*	1895
847	Sázavská ulice	—	*Flaška Josef*	1895
848	(Bezejmenné nám.)	—	*Pavel Bohumil*	1895
849	Krameriova ulice	—	*Horák Karel, Souček Ant.*	1895
850	Slezská ulice	—	*Štrobl Václav*	1895
851	Budečská ulice	—	*Fuchsovi Václ. a Aloisie*	1895
852	Palackého třída	—	*Kaus Emanuel*	1895
853	(Nepojmenované nám.)	—	*Rejzek Josef*	1895
854		—	*Mrázek Bohumil*	1895

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
855		—	*Rokos Pankrác*	1895
856	Slezska třída	—	*Benda Bedřich*	1895
857	Slezská třída	—	*Bílek Matěj*	1895
858	Havlíčková třída	—	*Šmída Josef*	1895
859	Korunní třída	—	*Rechziegel Edvard*	1895
860	Korunní třída	—	*Rechziegel Edvard*	1895
861				
862				
863				
864				
865				
866				
867				
868				
869				

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
870				
871				
872				
873				
874				
875				
876				
877				
878				
879				
880				
881				
882				
883				
884				

Číslo popisné	Jméno ulic a náměstí	Číslo orientační	Jména maj. domů	Vystavěn roku
885				
886				
887				
888				
889				
890				
891				
892				
893				
894				
895				
896				
897				
898				
899				

Balbínova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	208	2	282
3	207	4	282
5	206	6	282
7	192	8	486
9	472	10	511
11	550	12	274
13	496	14	499
15	323	16	191
17	332	18	223
19	391	20	224
		22	529

Barákova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	739	Vršovice	
3	740		
5	741		
7	779		
9	337		
11	470		
13	373		
15	471		
17	755		
19	564		
21	454		
23	240		

Blanická ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	591	2	
3	590	4	768
5	589	6	772
7	588	8	750
9	820	10	718
		12	691
		14	716
		16	553
		18	552

Božetěchova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
—	—	2	770
—	—	4	759
—	—	6	742

Brandlova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	493	2	70
3	494	4	71
5	497	6	72
7	498	8	622
9	393	10	84
11	417	12	103
13	385	14	104
15	499	16	191
17	472	18	560
19	418	20	526
21	419	22	527
23	420	24	421
25	495	26	678
		28	656

Budečská ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	793	2	803
3	795	4	816
5		6	
7		8	
9		10	
11		12	
13		14	
15		16	
17	796	18	
19	773	20	
21		22	
23	769	24	781
25	783	26	69
27	823	28	824
29	822	30	825
31	821	32	
33		34	

Čelakovského ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	167	2	252
3	166	4	251
5	522	6	108
7	524	8	708
9	523	10	73
11	280	12	
13	279	14	
15	359	16	
17	400	18	
19	364	20	64
21	360	22	165
23	361	24	195
25	293	26	257
27	627	28	281
29	628	30	517
31	515	32	451
33	516	34	638
35	194	36	526
37	150	38	701
39	677	40	348
41	241	42	312
43	219	44	330
45	436	46	331
		48	332
		50	333
		52	179
		54	327
		56	265
		58	

Čelakovského ulice,

prodloužená.

„U Zvonařky".

456 457 65 829 785 370
447 448 291

Čelakovského sady.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
Sad.		—	434
		—	433
		—	432

Divišova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	34	2	324
		4	209
		6	210
		8	211
		10	495
		12	656
		14	615
		16	212
		18	384

Dobrovského ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	271	2	335
3	272	4	437
5	178	6	438
7	129	8	429
9	340	10	430
11	416	12	78
13	344	14	738
15	273	16	345
17	380	18	541
19	176	20	540
21	77	22	230

Erbenova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	442	2	635
3	239	4	298
5	135	6	297
7	258	8	328
9	680	10	473
11	518	12	413
13	394	14	266
		16	183
		18	519

Hálkova třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	565	2	334
3		4	309
5		6	452
7		8	424
9	322	10	705
11	608	12	379
13	609	14	315
15	575	16	314
17	576	18	182
19	13	20	181
21	14	22	481
23	22	24	375
25	509	26	730
27	123	28	376
29	782	30	674
31	782	32	682
33	624	34	256
35	623	36	122
37	596	38	613
39	595	40	665
41	258	42	159
43	473	44	506
45	672	46	
47	536	48	160
49	537	50	215
51	263	52	216
53	264	54	217
55	221	56	218
57	193	58	135
59	556	60	328
61	445	62	329
63	522	64	134
		66	133
		68	814
		70	815
		72	545
		74	558
		76	559
		78	338
		80	254
		82	255
		84	305
		86	166

Havlíčkova třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	299	2	530
3	269	4	531
5	222	6	581
7	381	8	474
9	382	10	606
11	383	12	660
13	234	14	659
15	235	16	16
17	236	18	688
19	479	20	668
21	480	22	650
23	478	24	15
25	561	26	645
27	629	28	699
29	630	30	700
31	654	32	10
33	18	34	643
35	12	36	286
37	644	38	671
39	679	40	287
41	568	42	288
43	569	44	289
45	213	46	597
47	214	48	572
49	141	50	573
51	142	52	440
53	143	54	685
55	144	56	232
57	443	58	306
59	442	60	449
61	201	62	450
63	448		

(Při silnici nuselské.)

347 378 350 168 461 164

Husova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
—	—	2	372
—	—	4	612

Chocholouškova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
—	100	2	820
—	283	4	
—	92	6	552
		8	126
		10	127
		12	169
		14	397

Jablonského ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	54	2	56
3	726		57
5	706		58
7	296		59
9	259		60
11	220		
13	739		

Jungmannova třída.
(Černokostelecká silnice.)

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	555	2	490
3	528	4	640
5	501	6	343
7	500	8	325
9	612	10	365
11	770	12	282

Jungmannova třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
13	839	14	282
15	37	16	282
17	403	18	208
19	404	20	395
21	405	22	396
23	406	24	324
25	35		34
	33		100
	121		283
	32		92
	31		46
	30		76
	29		702
	112		797
	120		707
	137		788
	163		89
	111		268
	86		90
	87		102
	88		683
	303		48
			49
			294
			611
			113
			105
			106
			107
			93

Karlova třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1		2	802
3		4	801
5	675	6	17
7	2	8	16
9	670	10	479
11	1	12	481

Karlova třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
13	659	14	608
15	236	16	567
17	180	18	599
19	181	20	580
21	321	22	600
23	320	24	600
25	661		
27	651		
29	662		
31	620		

Klicperova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	368	2	557
3	369	4	614
5	544	6	558
7	545	8	221
9	264	10	532
11	784	12	533
13	634	14	534
15	539	16	190
17	318	18	189
19	317	20	188
21	468	22	158
23	170	24	157
25	244	26	156
27	579	28	155
29		30	154
31	577	32	153
33	248	34	648
35	247	36	626
37	246	38	487
39	562	40	488
41	149	42	
		44	
		46	760
		48	363
		50	
		52	
		54	148

Kollárova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	345	2	738
3	714	4	746
5	715	6	747
7	295	8	546
9	692	10	488
11	249	12	245
13	248	14	516
15		16	348
17		18	
19	194	20	290
21		22	512
23	307	24	513
25	200		

Komenského ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	116	2	238
3	115	4	446
5	196	6	25
7	114	8	26
9	198	10	250
11	130	12	610
13	270	14	67
15	271	16	68
17	335	18	394
19	275	20	519
21	374	22	632
23	276	24	633
25	261	26	642
27	131	28	538
29	132	30	539
31	318	32	534
33	190	34	535
35	226	36	681
37	277	38	138
39	278	40	280
41	279		

Koperníkova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
—	422	—	63
		—	794
		—	91
		—	308

Korunní třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	820	2	586
3		4	587
5	716	6	588
7	727	8	691
9	728	10	717
11	729	12	731
13	313	14	719
15	734	16	723
17	762	18	732
19	763	20	
21	764	22	
23	783	24	790
25	781	26	769
27			725
	483		543
	806		50
	819		810
	774		

Koubkova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	262	2	399
3	228	4	570
5	187	6	520
7	441	8	685

Kramerjova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	227	2	341
3	128	4	197
5	316	6	339

Krameriova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
7	118	8	425
9	119	10	177
11	415	12	426
13	416	14	340
15	78	16	430
17	743	18	459
19	744	20	460
21	508	22	525
23	831	24	625
25	649	26	655
27	669	28	579
29	584	30	152
31	293	32	151
33	451	34	362
35	684	36	361
37	402	38	517
39	444	40	401
41	703	42	233
43		44	489
45			

Máchova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	703	2	
3	704	4	
5	435	6	
7	571	8	
9	514	10	
11	513	12	
13	200	14	
15	724	16	
17	431	18	
19	469	20	
21	458	22	
23	439		838
25	285		54
			713

Manesova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1		2	742
3		4	813
5	410	6	812
7	310	8	811
9	311	10	752
11	753	12	409
13	786	14	712
15		16	711
17		18	36

Mikovcova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	618	2	619
3	574	4	605
5	548	6	604
7	475	8	582
9	531	10	476
		12	581

Moravská třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1		2	
3		4	
5		7	

»Pod Nuselskými schody.«

(Nuselské údolí.)

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
—	407	—	423
—	302	—	639
—	61	—	199
—	62	—	66
—	657		
—	799		
—	304		
—	139		

Palackého třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	388	2	616
3	387	4	521
5	386	6	551
7	42	8	530
9	41	10	299
11	583	12	334
13	510	14	565
15	529	16	242
17	391	18	225
19	390	20	140
21	336	22	136
23	658	24	81
25	482	26	82
27	384	28	414
29		30	620
31	585	32	79
33	594	34	75
35	593	36	80
37	592	38	77
39		40	230
41		42	231
43	463	44	175
45	554	46	229
47	736	48	174
49	808	50	147
51	761	52	145
53	771	54	149
55	792	56	148
57	803	58	171
59	835	60	172
61	836	62	173
63	—	64	366
—	53	66	436
—	722	68	74
		70	377
		72	85
		74	284
		76	285
		78	713
		80	765
		82	55

Palackého třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
		84	549
		86	260
		88	462
		90	737
		92	464
		94	465
		96	466
		98	467
		100	427
		102	563
		104	454
		106	240

Perunova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
—	89	—	788
		—	804
		—	798
		—	787

Puchmajerova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	17	2	801
3	7	4	800
5	676	6	3
7	647	8	4
9	146	10	646
11	666	12	5
13	667	14	6
15	689	16	652
17	690	18	653
19	697	20	185
			Praha-II.
21	693	22	1720
23	694	24	1721
25	695	26	1836
27	346	28	1835
29	349	30	
31	673	32	

Puchmajerova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
			Praha-II
33	696	34	
35	125	36	1722
37	398	38	1723
39	262	40	1724
41	399	42	1725
43	267	44	1726
45	243	46	1727
47	507	48	1728
		50	1729
		52	1730
		54	1731

Purkyňovo náměstí.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	620	8	227
2	600	9	342
3	601	10	79
4	109	11	585
5	116	12	586
6	117	13	820
7	341		

Resslova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	96	2	101
3	97		
5	98		

Rubešova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	343	2	640
3	664	4	367
5	663	6	99
7	641	8	494
9	497	10	72
11	622	12	161
13	83	14	39
15	162	16	40
17	636	18	41
19	631		
21	583		

Řipská ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
	702		542
	709		789
	547		818
	780		428
	828		767
	745		483
	806		543

Sadová silnice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	94	Pražský městský sad.	
3	95		
5	96		
7	101		
9	555		
	300		
	301		

Sázavská ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	736	2	808
3	766	4	
5	830	6	
7	826	8	
9	791	10	
11	723	12	817
13	313	14	807
15	721	16	751
17	720	18	732
19	397	20	734
		22	749
		24	748
		26	756

Skrétova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	490	2	432
3	491	4	386
5	492		
7	493		
9	70		
11	45		

Skrétova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
13	44		
15	43		
17	42		

Sladkovského ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	403	2	404
3	733	4	408
5	752	6	409
		8	410
		10	411
		12	412

Slezská třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
Městský sad.		2	756
		4	776
		6	777
		8	778
		10	821
		12	825
		14	
		16	
		18	
		20	
		22	
		24	
		26	809
			828
			827
			818
			805
			787
			735
			832
			428

Na Smetance.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	505	2	412
3		4	502
5		6	503
7		8	504
9		10	834

Šafaříkova ulice:

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	635	2	201
3	371	4	202
5	205	6	203
7	319	8	370
9	368	10	204
11	567	12	358
13	607	14	455
15	253	16	453
17	186	18	456
19	167	20	785

Šumavská ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
		—	809

Táborská ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	434		
3	388		
5	616		
7	617		
9	618		
11	619		
13	578		
15			
17	802		
19	757		
21	758		
23	775		
25	389		
27	485		
29	484		
31	357		
33	356		

Praha.

Tylovo náměstí.

16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 nová čísla Havlíčkovy třídy.

Vávrova třída.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
7	356	14	697
9	355	16	8
11	184	18	11
13	185	20	700
15	690	22	18
17	698	24	124
19	699	26	122
21	654	28	22
23	9	30	23
25	256	32	24
27	14	34	237
29	21	36	238
31	20		
33	110		
35	109		

Vocelova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	578	2	
3	602	4	686
5	603	6	687
7	598	8	621
9	477	10	637
11	474	12	606

„U Zvonařky"

viz Čelakovského ulice prodloužená.

Žižkova ulice.

Čísla orientační	Čísla popisná	Čísla orientační	Čísla popisná
1	35	2	
3	710	4	
5	36	6	
7	753	8	786
9	754	10	833
11	504	12	834
	560		38